

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 48
Gruodis-December 2, 1977

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Sov. S-ga įspėjo savo vidurinės Europos, Tol. Rytų ir pačios Rusijos karinius vadus, kad jų vadovaujamieji kariniai vienetai būtų nuolat pasiruošę galimiems veiksmai.

Egiptas, ieškodamas nuosaičių arabų pritarimo jo prez. Anwar el-Sadat pradėtam pokalbiui su Izraeliu, leido valdantiems arabų socialistų partijai pakviesti palestiniečių vadus iš Izraelio ir okupuoto vakarinio Jordano kranto pasitarimam dėl tolimesnės veiklos.

Rodezijos min. pirm. Ian D. Smith pareiškė, kad jis yra pasiruošęs priimti daugumos valdymo principą, paremtą vieno žmogaus vienu balsu, kaip pradinį sąskaitą deryboms su nuosakiais Rodezijos juodųjų vadais: Jungtinės Afrikos tautinės tarybos—vysk. Abel Muzorewa, Afrikos tautinės tarybos — Ndabeningi Sithole ir Zimbabve jungtinės liaudies org-jos — Jeremiah Chiran.

Graikijos parlamento rinkimus laimėjo naujos demokratijos partija, vadovaujama dabartinio min. pirm. Constantine Caramanlis, išrinkdama 174 atstovus (turėjo 215). Andreas Papandreou vadovaujamas panheleniškas socialistų sąjūdis, siekias nutraukti ryšius su vakarais, išrinko 91 atstovą (turėjo 12) ir pasidarė antra savo atstovų skaičiumi partija.

Egipto prez. Anwar el-Sadat vizitui į Izraelį iki šiol pritarė tik Sudanas, Jordanas ir Saudi Arabija savo oficialaus nusistatymo dar nepareiškę, o Libija, Sirija, Alžiras ir Palestinos išlaisv. org-ja vis tebelieka dėl to ištūsusios.

Izraelio užs. reik. min. Moshe Dayan pareiškė, kad yra atėjęs laikas Izraeliui pradėti taikos derybas su visom arabų valstybėmis ir apsispręsti dėl savo laikysenos sienų, palestiniečių ir pačios taikos reikalais.

Egiptas, atsakydamas į Palestinos išlaisvinimo org-jos puolimus dėl vizito į Izraelį, ištrėmė iš Egipto šios org-jos vadus ir uždarė jos radijo stotį.

Ispanijos naujos konstitucijos projektas numato, kad Ispanija bus konstitucinė parlamentarinė monarchija, kurios suvereniskumas bus paremtas žmonių valia. Karaliui bus suteiktos tik reprezentacinės funkcijos, ir jo veiksmai bus kontroliuojami parlamento.

Somalija vėl pradėjo puolimus Etiopijos Ogaden provincijoje, siekdama užimti Haran miestą. Kovos ešą vyksta miesto gatvėse.

Prez. Carter galvoja atsakyti išdėstyti neutronines bombas, jei Sov. S-ga sutiktų apriboti savo naujų judrių raketų išdėstymą prieš V. Europos valstybes.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance lankėsi Argentinoje, Brazilijoje ir Venecueloje, siekdamas apriboti atominių ginklų plitimą P. Amerikoje ir įtikinti Venecuelą nekelėti aliejaus kainų, bet Venecuela su tuo nesutiko.

Sov. S-ga painformavo savo satelitus, kad jie, norėdami padidinti aliejaus importą, turėtų savo papildomo aliejaus reikavimus nukreipti kitur, nes Sov. S-ga aliejaus eksporto padidinti negali. CIA teigiamas, kad Sov. S-gos aliejaus išteklių išsena, atrodo, pasitvirtina.

JAV numato gruodžio 1 pradėti derybas su Sov. S-ga karo laivynų veiklai Indijos vandenyne apriboti.

LIETUVOS REIKALAI AUSTRALIJOSE RINKIMUOSE

Gruodžio 10 Australijos piliečiai vėl renka parlamentą — atstovų rūmus ir pusę senato. Tai jau ketvirtą kartą per penkerius metus. Paskutiniai rinkimai įvyko 1975 gruodžio vidury, kai gen. gubernatorius atšaukė tada buvusio min. pirmininko Whitlam mandatą ir paleido parlamentą. Per tada vykusius rinkimus ALP (Australian Labour Party) skaudžiai pralaimėjo, praveddama į atstovų rūmus tik 36 atstovus (prieš rinkimus turėjo 60 su viršum), o buvusi opozicija (Liberal — County Party koalicija) dabar pravedė apie 90 atstovų. Tai negirdėtas Australijos parlamentinės istorijos įvykis.

Naujoji koalicinė vyriausybė, vadovaujama min. pirm. Fraser, turėjo ne tik didelę daugumą atstovų rūmuose, bet ir senatę. Taigi jai vykdyti savo programą niekas negalėjo kliudyti. Tačiau pradžia ir tolimesnė eiga naujai vyriausybei nebuvo sklandi. ALP opozicija, nors silpna-

balsė parlamente, tapo labai aktyvi už jo. Laikydama Whitlam vyriausybės, kaip turinčios parlamento daugumo pasitikėjimą, atleidimą neteisėtu, ji visame krašte vedė gana šurkščią propagandą ir prieš gubernatorių, ir prieš vyriausybę. Jai į talką atėjo kai kurios unijos, organizacijos. Buvo rengiami mitingai, demonstracijos, net užpildinėjami vyriausybės nariai, gubernatoriaus. Nors su laiku tai atslūgo, bet nemalonūs atgarsiai iki šiol nėra nutrūkę.

Naujosios vyriausybės paveldėjimas ir kitais atžvilgiais nebuvo lengvas Senoji ALP vyriausybė paliko 17% infliaciją, apie 4 milijonų biudžeto deficitą, arti 300,000 bedarbių. Krašto ekonominė būklė susmukusi. Visa tai atitaisyti naujai vyriausybei teko griebtis nepopuliarių priemonių. Siekdama sumažinti biudžeto deficitą ir infliaciją, vyriausybė ėmėsi mažinti tarnautojų skaičių, mažinti išlaidas įvairiam darbui, grandioziniam

buv. vyriausybės projektam, mažinti eilę didelių statybų, mažinti subsidijas, pavyzdžiui, laivų statybai (čia pastatyti laivai buvo dvigubai brangesni, nei statyti užsienio firmų). Teko naujai vyriausybei mažinti išlaidas ir tokiose srityse, kur mažinimas buvo labai nepopuliarus — ligoninių, mokyklų statybai (per provincines vyriausybes), reformuoti Medibank, t.y. universalinį sveikatos draudimą, ir daugelį kitų sričių. Šie vyriausybės užsimojimai sukėlė reakciją, streikus, ypač iš galinčių, komunistų vadovaujamų, unijų pusės.

Vyriausybės priemonės mažino biudžeto deficitą ir infliaciją, bet iš kitos pusės didino nedarbą. Nedarbas pralenkė buv. vyriausybės laikais pasiektą aukštį ir nerodė tendencijos mažėti. Prie bedarbių skaičiaus didėjimo prisidėjo ir unijų reikalavimai didinti atlyginimus. Atlyginimams didėjant, (nukelta į 3 psl.)

Kauno ir Vilkaviškio vyskupas Liudas Povilonis spalio 22 audiencijoje pas popiežių Paulių VI. Iš k.: vysk. Povilonio sekretorius Kauno Kunigų seminarijos prof. kun. dr. Pranas Vaičekonis, vysk. L. Povilonis, vertėjas prel. dr. Audrys Bačkis, Paulius VI.

Draudimas išvykti liudija apie padėtį

“Minties ir kūrybos laisvės varžymas, kur jis bebūtų vykdomas, sudaro didžiausią grėsmę visai žmonijai”, — šiais Nobelio taikos premijos laureato akademiko Sacharovo žodžiais, įkalbėtai į magnetofono juostelę, kuri slaptais keliais pasiekė Vakarų, Venecijoje buvo iškilmingai atidaryta rusų ir kitų komunistų valdomų tautų disidentinės kultūros Bienalė. Tai pirmoji labai plati įvairių meno sričių apžūra, atskleidžianti visa tai, kas per pastaruosius dešimtmečius buvo disidentų menininkų sukurta Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose Europos kraštuose.

Bienalės atidarymas įvyko Venecijos dožų rūmų salėje, kur šia proga buvo susirinkę rusų, čekoslovakų ir kitų tautų disidentinių sąjūdžių atstovai, dabar gyveną Vakaruose, Italijoje, Prancūzijoje ir kitų Vakarų Europos kraštų kultūrininkai, intelektualai.

Suvažiavimo dalyviai su dideliu susidomėjimu išklausė akademiko Sacharovo šiai progai skirtą žodį. Sacharovas savo pareiškime apgailestavo, kad jam nebuvo duotas leidimas asmeniškai nuvykti į Veneciją su rengtą Bienalę. Priminė, jog kultūros ir kūrybos laisvės apsaugojimas yra viena svarbiausių

dabartinio mato problemų. Paragino Bienalės dalyvius atskleisti pasauliui tragiškų kūrėjų, kultūrininkų, mokslininkų padėtį Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose.

“Prisiminkit likimą tų žmonių”, ragino Sacharovas, “kurie už ištikimybę savo įsitikinimui ir laisvės idealui moka aukštą kašėjimo kainą.”

Venecijos Bienalės pirmininkas, socialistas Ripa di Meana, kalbėdamas atidarymo iškil-

mėse, pranešė, jog jis išvyksta į Belgradą, kur įteiks Italijos delegacijos pirmininkui Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijai pilną sąrašą visų disidentų, kuriems sovietų ir kitos Centro bei Rytų Europos komunistinės vyriausybės nedavė leidimo nuvykti į Veneciją su rengtą Bienalę. “Draudimas jiems išvykti į užsienį”, pažymėjo Ripa di Meana, “iškalbingai liudija jų dabartinę padėtį.”

(LRTV)

NUGRIOVĖ STATULĄ MAIRONIO ATMINIMUI

Užsienio spauda kreipia dėmesį į tai, kad po Helsinkio susitarimų komunikacija tarp Lietuvos ir laisvojo pasaulio kraštų nėra kiek nepalengvėjo. Lietuvos negali laisvai lankyti ne tik žurnalistai, bet ir turistai. Dėl to ir žinios iš Lietuvos Vakarų dažnai pasiekia su dideliu pavėlavimu. Štai viena iš tokių žinių.

KAUNAS. — Po Maironio mirties jo sesuo Marcelė, rodos, 1934 brolio atminimui buvo pastatydinusi sodely prie Maironio muziejaus, dabar pavadinto literatūros muziejum, didelę Kristaus statulą. 1976 spalio 21 lite-

ratūros muziejaus direktorės įsakymu ši statula buvo nugriauta ir neva perkelta į dailės muziejaus fondus. Nuo statulos nuplėšė memorialinę marmuro lentą su data ir Marcelės dedikacija broliui. Tad kam reikalingas apgadintas statulos laužas dailės fondam? — klausia užsienio laikraščiai.

Beveik visi literatūros muziejaus darbuotojai buvo priešingi statulos nugriovimui ir prašė direktore, kad statulą paliktų vietoje, bet direktorė Macijauskienė paaškinio, kad nieko negalinti padaryti. Matyt, direktyva buvo iš KGB. (LRTV)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Visokios statybos ir remontai Sovietijoje (taigi ir okupuotoj Lietuvoje) vyksta labai lėtai: tai trūksta medžiagų, tai darbo tempas nepaslinkus. Bet štai spauda džiaugiasi, kad prieš spalio šventes nuostabiai greitai buvo restauruoti Vilniuje Lenino prospektu (buv. Gedimino gatvės) namų fasadai. Partijos rūpesčiu atsirado ir reikalingų dažų, ir buvo sutelkta darbo jėga, kad bolševikinę šventę pagrindinė Vilniaus gatvė, kur vyko okupacinių jėgų parada, blizgėtų blizgėtų.

— Spaudoj rašoma, kad Kaune yra sutelkta beveik ketvirtadalis visos Lietuvos respublikos pramonės. Čia esanti išaugusi tekstilės, ypač dirbtinio šilko, pramonė (minimas ir Drobės fabrikas), maisto produktų gamyba vietos rinkai ir eksportui. Dailės kombinato gamyklos. Kaune gaminama ir baldų, elektros motorų, šildymo katilų, net laivams sraigtų, sporto reikmenų, batų, popieriaus ir t.t. Spalio šventės proga Kauno pramonės gaminių paroda buvo suruošta Sporto halėje. Dalyvavo 48 Kauno įmonės.

— Spaudoj jau rašoma apie spalio 29 Vilniuje įvykusią J. Juzeliūno “Sukilėlių” operos premjerą. Dirigavo J. Aleksa, režisavo R. Vaitkevičius, kostiumus ir dekoracijas sukūrė dail. R. Songailaitė, libretą pagal V. Mykoliaičio-Putino romaną parašė A. Liobytė. Kunigo Mackevičiaus vaidmuo teko solistui E. Kaniavai, Katrytės — sol. G. Apanavičiūtei, Petro — B. Tamašauskui, dvarininko Skrodsčio — A. Kupriui, plikbajorio Psemickio — E. Kuodžiui, Katrytės tėvo — A. Lietuvininkui, žandarų vachmistro — L. Muraškai.

— Literatūros ir Meno Nr. 45 išspausdintas įdomus pasikalbėjimas apie lietuvių literatūros vertimus į rusų ir kitas kalbas. Pasikalbėjime dalyvavo Rašytojų sąjungos literatūrinių ryšių komisijos pirmininkas Algirdas Pocius, vertimų komisijos pirmininkas Eugenijus Matuzevičius, Vagos leidyklos vyr. redaktoriaus pavaduotojas Vytautas Visockas, literatūros kritikai Algimantas Bučys ir Vytautas Kubilius ir vertėja Dalią Epšteinaitė-Kyvi.

Pokalbininkai nusiskundė bloga bibliografija, neduodančia pilno vertimų vaizdo. Daugiausia lietuviškų kūrinių buvo išversta ir verčiama į rusų kalbą. Tai esanti tarpinė kalba, iš kurios verčiama ir į kitas “tarybines” kalbas. Vien Maskvos centrinės leidyklos tarp 1940-75 esančios išleidusios 355 knygas verstas iš lietuvių kalbos, o pačios Lietuvos leidyklos per tą laiką dar išleidusios 204 verstas į rusų kalbą lietuvių autorių knygas. Antroji vietoje yra vertimai į vokiečių kalbą, trečioji — į lenkų. Pirmiausias pokario metais rusų skaitytojai duota K. Donelaitis, Žemaitė, P. Cvirka, A. Venclova, A. Vienuolis, L. Gira. Vėliau atėjusi eilė ir E. Miežė, I. Simonaitytė. Iš pokalbio paaiškėjo, kad vertimo organizatorių dėmesys nukreiptas daugiausia į rusų kalbą, kad verčiami “tarybinio” tendencinio turinio romanai. Betgi tie kūriniai rodo iškreiptą lietuvių literatūros veidą. Taigi aiški partinė kryptis jaučiama ir vertimų politikoj.

— Visa okupuotos Lietuvos spauda spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje užgožta Lenino paveikslų ir tuščiavidurių šūkių — maldų į vergų imperijos kūrėją (Leniną).

— Lapkričio pradžioje Vilniaus Dailės parodų rūmuose buvo vaizdinės agitacijos priemonių paroda, kurioje buvo sutelkta per 450 rodomųjų: plakaty, diagramų, nuotraukų, rodomųjų, “kaip darbo žmonės įgyvendina komunistų partijos XXV suvažiavimo nutarimus, kaip pasitinka Spalio 60-metį, naująją konstituciją, kaip lenktyniauja, kurdami socializmą” (Lit. ir Menas, 1977 Nr. 45). Taigi ir po 60 metų socializmas dar nėra sukurtas, ir visos bolševikinės idėjos tėra tik įgirusiuose agitaciniuose šūkiuose, tuščiaviduriuose pažaduose! Tokia paroda pasako žiūrovams ir tai, ko jos rengėjai nenorėtų sakyti. Tačiau ji laikoma svarbiu įvykiu, nes jos atidaryme dalyvavo visa Lietuvos komunistų partijos ir valdžios gretinė.

— Okupuotos Lietuvos spaudoj jau daug rašoma apie naująjį Sniečkaus miestą Ignalinos rajone, skirtą Lietuvos rusinimui. Nuotraukose jau rodomi pirmieji daugiaaukščiai gyvenamieji namai (vienas net su 600 butų), mokykla, kurioje jau dabar mokosi apie 500 vaikų, o ateityje ji sutalpinsianti 3200. Būsimosios dvi sporto salės, plaukymo baseinas, 3000 vietų amfiteatras. Jau pradėta statyti ir devyniaaukštė poliklinika. Visi tie užmojai rodo, kad statomas didmiestis, kurio tikslas rusinti šią gražią lietuvišką apylinkę, nes iš paskelbtų reportažų matyti, kad miesto gyventojų dauguma bus nelietuviai (pasilieka statybininkai “specialistai”, atominės elektrinės stoties personalas, surankiotas iš pačiosios Sovietijos, daugiausia iš Rusijos). Suprantama, kad miesto įstaigos, mokyklos ir parduotuvėse bus kalbama tik rusiškai. Taigi tas “svajonių” miestas, kaip jį vadina žurnalistai, nieko gero Lietuvai nežada...

— Alytus — sparčiausiai augantis Lietuvos miestas. Šių metų “Kultūros Barų” nr. 5 Algimantas Miškinis išspausdinimo straipsnį apie Alytaus praeitį, dabartį ir numatomą ateitį. Jis rašo, kad dar 1958 Alytų tebuvo tik 12,400 gyventojų, o 1976 jau buvo 50,000, o šio amžiaus gale būsią 105,000 žmonių. Tai jau didmiestis su pramone, gyvenamaisiais rajonais ir kultūrinėmis bei buitinėmis įstaigomis. Pramonės rajonas išaugo į šiaurę nuo senojo Alytaus — prie Kauno-Balbieriškio plento. Čia veikia medvilnės audyklos, eksperimentinės namų statybos medžiagų fabrikas, mėsos kombinatas ir kiti fabrikai. Naujajam Putinių mikrorajone jau gyvena 17,000 žmonių. Statomam Vidzgirio rajone tilps 35,000 gyventojų. Pastatyta ir kino teatras (600 vietų), ligoninė, viešbutis, vaistinė, kelios mokyklos, prekybos centras. Tačiau vyriausias Alytaus architektas R. Šiuša nusiskundžia, kad mikrorajonam trūksta alytiškos individualybės — namai esą panašūs į Vilniaus, Kauno, Utenos naujų rajonų namus, nepriderinti prie savitos gamtinės aplinkos, nepanaudotos Nemuno grožis, užmirštas senamiestis (pirmasis ir antrasis Alytus — Vilniaus ir Sūduvos du buvęs skirtingi miestai — vienu Alytaus vardu). Blogiausia, kad miestas traukiasi tolyn nuo Nemuno, o upės pakrantės paverčiamos laukynais ir šiukšlynais. Straipsny siūloma estetinės ir buitines miesto problemas spręsti dabar, kol dar nevēlu, kol miestas smarkiu tempu tebeauga. Bet ar jas leis išspręsti okupaciniai varžtai, kai be Maskvos leidimo neleidžiama nei kapeikos išleisti, nei reikalingos medžiagos gauti.

Pr. N.

Savaitės įvykiai

Gvinėja tyliai uždraudė sovietų karo lėktuvam naudotis jos teritorija ir atsiuntė savo delegaciją į JAV ištirti santykių praplėtimo ir kai kurių ginklų pirkimo galimybes. Sovietų karo lėktuvai iš čia žvalgydavo pietinio Atlanto susisiektimo kelius.

Filipinų organai kautynėse suėmė komunistų partijos vadą Jose Maria Sison ir 14 jos centrinio komiteto narių už tai, kad jie rėmė Mindanao saloj vykstantį mahometonų sukilimą.

Pietinių Indijoj siuntusio ciklono metu žuvo dešimtys tūkstančių gyventojų.

Į Paryžių atvykęs su vienerių metų viza Rumunijos disidentinis rašytojas Paul Goma pareiškė, kad tik vakarų spaudos platus disidentų veiklos aprašymas galės priversti Rumuniją liautis disidentus persekiojus. Jis buvęs Rumunijos organų įspėtas susilaikyti nuo Rumuniją šmeižiančios veiklos.

Pagal Jugoslavijoj paskelbtą amnestiją iš kalėjimo bus paleistas rašytojas Mihajlo Mihajlov ir 218 kitų politinių kalinių.

Spėliojama, kad tarp Egipto prez. Anwar el-Sadat ir Izraelio min. pirm. Menahem Begin įvyksią ir daugiau esminių pasitarimų.

Pagal vakarų šaltinius nuo Berlyno sienos pastatymo 1961 Rytų Vokietijoj buvo nubausta 40,000 gyventojų už bandymą pabėgti.

Tarpreliginės žydų, katalikų ir protestantų org-jos vadai, dalyvavę Belgrado konferencijoj, buvo priimti Vengrijos delegacijos pareigūnų ir pakviesti aplankyti Vengrijos tikinčiuosius. Lenkijos ir Rumunijos delegacijos atsisakė su jais susitikti.

Sovietų darbo stovyklose 40 m. išlaikytas ortodoksų vienuolis Michail Garšov buvo paleistas, bet uždarytas Kazanės psichiatrinė ligoninė. Jis buvo nubaustas už tai, kad atsisakė pripažinti valstybės teisę kontroliuoti religiją.

Paryžių buvo užpulta ir sumušta iki sąmonės netekimo radijo Free Europe korespondentė rumunė Monica Lovinescu. Spėliojama, kad tai esąs ženklas į Paryžių atvykusiam rumunų rašytojui Paul Goma susilaikyti nuo Rumunijai nepalankių pareiškimų.

Čekoslovakija paleido iš kalėjimo chartos 77 signatarą Pavel Landovski.

Sov. S-ga, siekdama sumažinti užsienio skolas, šiuo metu siekiančias 12-14 bil. dol., sumažino užsienio prekių importą 2 bil. dol. Dėl to ten visai išnyko kava.

Spėliojama, kad JAV anglies kasyklose įvairius neramumus ir streikus kelia ten įsifiltravę revoliucinės komunistų grupės nariai.

Europos bendrosios rinkos valstybės pagyrė Egipto prez. Anwar el-Sadat drąsą lankytis Izraely.

Sovietų policija areštavo Gruzijos Hesinkio susitarimų vykdymui sekti komiteto narę Valentiną Polyadze.

KUN. A. YLIAUS TIESOS IR KANČIOS KELIAS

(Tęsinys iš 46 nr.)

Paskirti apylinkių vadai. Kun. A. Ylius buvo tik tiekimo ir sanitarijos viršininku.

Pirmiausia buvo sudarytas veiklos bei drausmės statutas. Jame tarp kitų punktų kun. A. Yliaus iniciatyva buvo įtrauktas punktas, kuris griežtai draudė be vyriausios apygardos vadovybės raštiško leidimo ką nors nužudyti. Iki kun. A. Yliaus arešto toks leidimas nė karto nebuvo duotas, ir nebuvo gauta nė vieno pranešimo apie nužudymą. Taur apygardos apylinkėse nužudymai sustojo. Dar daugiau: visi štabo nariai, apylinkių vadai ir kiti turėjo duoti priesaiką, kad jie laikysis 10 Dievo įsakymų ir vadovybės nurodymų. Išliko šios priesaikos foto nuotrauka, tačiau ateistinė propaganda ją visai kitaip komentuoja.

Žinoma, kadangi apygarda tada gyveno tik organizavimosi periodą, pasitaikydavo, kad kai kurios grupės periferijoje dar nebuvo įjungtos į apygardą arba stengdavosi nepasiduoti centro valiai. Būdavo girtavimo, komunistų bei jų padėjėjų terorizavimo ar kitokių drausmės statuto pažeidimų atvejų. Taur apygardos vadovybė kovojo su tokiomis grupėmis, o ateistinė propaganda jų nusikaltimus, taip pat nusikaltimus, kurie buvo padaryti iki apygardai susiorganizuojant, priskiria pačiai apygardai. Tarp kitko, ateistinė propaganda skelbia, kad kun. A. Yliaus žiaurumą parodąs net jo Vilko slapyvardis. Tuo tarpu pačiam kun. A. Yliui ir jo draugams šis slapyvardis primena tik amžiams į Lietuvos istoriją įpintą padavimą apie Gedimino sapną, Geležinį Vilką, sostinę Vilnių... Juk jie ruošėsi pakviesti visus lietuvius, pasiėmus stiprybės iš praeities, tie-

Sov. S-gos organai uždarė Voronežo psichiatrinę ligoninę inž. Vladimir Roždestov už tai, kad jis klausėsi Vakarų radijo transliacijų, kalbėjo apie Sov. S-gos trūkumus ir gyrė Vakarų gyvenimo stilių.

Graikijos archeologai surado šiaurinėje Graikijoj Makedonijos Aleksandro Didžiojo tėvo karaliaus Pilypo II kapą.

Portugalijos keleivinis lėktuvas su 164 keleiviais nusileisdamas sprogo ir užmušė 130 žmonių.

Danijos prekinis laivas, laukias Nigerijos Lagos uoste eilės išsikrauti, buvo užpultas piratų. Laivo kapitonas buvo nužudytas ir keli jūrininkai sužeisti, o vertingesnės prekės pagrobtos. Danija, Suomija, Islandija, Norvegija ir Švedija dėl to protestavo ir reikalavo sudrausti piratų veiklą.

Argentinoj įvykusio žemės drebėjimo metu žuvo apie 100 ir buvo sužeisti keli šimtai žmonių.

JAV gruodžio pradžioj vėl atnaujins derybas su Vietnamu dėl santykių užmezgimo.

JAV Mark Sharp and Dome korporacija išrado skiepus prieš pneumokokinį plaučių uždegimą, kuris dažnai baigiasi mirtim.

siog staugte staugti visam pasauliui, kad tik Lietuva vėl taptų laisva ir lietuviška.

Galutinis Taur apygardos tikslas buvo padaryti Lietuvą nepriklausomą, laisvą, demokratišką, lietuvišką. Buvo numatyti net pirmieji žingsniai, kuriuos turės žengti nepriklausoma Lietuva pramonės, švietimo, žemės ūkio ir kitose srityse. Pavyzdžiui, reformuojant žemės ūkį, buvo numatyta taip perstatyti visą Lietuvą, kad kaimo ir miesto gyvenimas būtų suvienodintas, kad neliktų nė vieno skurdžiaus ir didžturčio, kad kiekvienas pilietis turėtų tik vieną pragyvenimo šaltinį. Visi ūkiai turėtų turėti po 20-30 ha žemės, o prie bažnyčių — 3 ha. Tik keliolika ūkių bandymui reikėtų padaryti didesnius, bet ir tai jie turėtų būti valstybiniai. Kaimas turi būti pilnai elektrifikuotas, pertvarkant viensėdžius taip, kad būtų ekonomiškai, estetiškai: mūrinės sodybos tvarkingai išrikuotos pagal smulkiai numatytą susisiekimo sistemą, kuo mažiausiai stulpų, kuo artimiausi atstumai nuo kelių, kuo gražiausias architektūrinis vaizdas, priderintas prie gamtos grožio ir t.t.

Artimiausias uždavinys — pasiekti, kad visoje Lietuvoje būtų uždrausta veltui lieti kraują, lietuvių kraują, nes atėjo laikas žaizdas gydyti, tarpusavio vienybės siekti, pagalbos ieškoti, nes vieni lietuviai bėgėjęiai ką nors laimėti kovoje prieš milžinišką Tarybų Sąjungą. Numatyta rinkti ginklus, suregistruoti visą turimą inventorių, pasiruošti mobilizacijai, paruošti reikiamus kadrus ir laukti tinkamo momento, kuriam atėjus, būtų galima greitai atstatyti naują tvarką...

Taur apygarda turėjo apimti tik Suvalkiją ir Dzūkiją. Todėl buvo ruošiamasi sudaryti visos Lietuvos generalinį štabą, kuris teisėtai galėtų įsakinėti visiems Lietuvos kovotojams už laisvę. Buvo atlikti paruošiamieji darbai, o 1945 spalio 21 apygard-

dos štabo posėdyje jau buvo numatyta data, 1945 lapkričio 11, kada turėjo susirinkti visos Lietuvos štabų atstovai į marijonų namo požemius ir išrinkti generalinį štabą. Taip pat buvo pasirušta tuoj po generalinio štabo sudarymo pasiūsti į Paryžių, kur tada posėdžiavo keturių didžiausių valstybių ministrai (Tarybų Sąjungai atstovavo Molotovas), memorandumą, kuriuo būtų parodyta pasauliui, kad Lietuva nori būti laisva ir nepriklausoma, kad ji nepripažįsta ir priešinasi Tarybų Sąjungos okupacijai. Memorandumas buvo pasirašytas, o jį pristatyti Paryžiu buvo pasiruošęs aviacijos majoras Taunys, nes planuota slapta iškviesti persikristi sieną.

Šių planų įgyvendinti nebeteiko — 1945 spalio 22 kun. A. Ylius buvo areštuotas (šiandieną pagaliau paaiškėjo ir išdavikas, ir išdavimo aplinkybės). Po tardymo Vilniaus saugume 1946 rugpjūčio mėnesį kun. A. Ylius nuteistas 10 metų laisvės atėmimo...

Prokuroras Galinaitis kaltino kun. A. Ylių sumanymu bei kėsiniusi atskirti Lietuvą nuo Tarybų Sąjungos, užkirsti jai kelią vystytis ir augti, brolišioms tautoms, ypatingai didžiajai rusų tautai, padedant, mėginimu neleisti laisvę išsikovojusiam proletariatui kurti laimingą rytojų — komunizmą... Manome, kad nėra reikalo priminti, ką kun. A. Ylius pergyveno Vilniaus saugumo požemiuose bei Archangelsko, Karagandos ir Vorkutos lageriuose, kuriuose išbuvo beveik visus 10 metų...

1955 vasario 16 kun. A. Ylių išleido į laisvę, tiksliau, leido apsigyventi už lagerio vartų, Vorkutoje. Jo bausmė turėjo baigtis tik spalio 22, tačiau buvo įskaitytos „įskaitos“ už ypatingai sunkų darbą Archangelsko miškuose.

Kadangi „laisvieji“ tada važiuoti į Lietuvą dar neturėjo teisės, kun. A. Ylius naktį dirbo duonos kepykloje, vėliau lent-

(nukelta į 4 psl.)

SUSIRENKANT VLIKO SEIMUI

Gruodžio 3-4, Vliko valdybos sušauktas, St. Petersburg, Fla., posėdžiaus Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas.

Vlikas veikia kaip seimas, kaip taryba ir kaip valdyba. Visų jo institucijų tikslas yra tas pats: lietuvių tautos laisvė ir Lietuvos nepriklausomybė. Skirtingi yra tik uždaviniai.

Valdyba organizuoja ir vykdo Lietuvos laisvinimo uždavinius, reprezentuoja Vliką, vykdo seimo ir tarybos nutarimus, seimui ir tarybai nušviečia okupuotos Lietuvos padėtį Lietuvoj ir užsieny. Valdybos nariai neatstovauja Vliko grupėm. Jie veikia pagal savo sąžines.

Tarybą sudaro Vliko narių — organizacijų po vieną atstovą, kurie gali turėti savo antrininkus. Penkiolikos narių taryba studijuoja ir planuoja Lietuvos laisvinimo uždavinius ir jiems vykdyti priemones, sudaro valdybą ir prižiūri jos veikimą.

Į Vliko seimą Vliko nariai-

organizacijos siunčia po tris atstovus. Keturiasdešimt penkių atstovų seimas išklauso Vliko tarybos ir valdybos apyskaitas, svarsto Lietuvos laisvinimo problemas ir laisvinimo veiklos programą. Visos trys institucijos paprastai sudaro iš savo narių arba iš specifinio klausimo ekspertų komisijas išskirtinėm problemom spręsti. Vlikas yra atviras visiems, kurie nori ir gali jam padėti.

Vlikas bendradarbiauja su kitais veiksniais — Pasaulio Lietuvių Bendruomene, Kanados, JAV, Australijos ir kitų kraštų bendruomenėmis, su Alta, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir įvairių kraštų lietuvių jaunimo sąjungomis — šaukdamas bendras ar pavienių organizacijų konferencijas, laukdamas pagalbos iš kitų ir remdamas kitų darbus. Bendradarbiauja su Lietuvos respublikos Diplomatinė Taryba. Leisdamas lietuvių kalba Eltos Informacijas, palaiko ryšius su mūsų patriotine visuomene. Jis iš mūsų visuomenės laukia ir gauna per Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą finansinės paramos, paskatinimo laiškais, intelektualinės tautos.

Vlikas ir visa lietuvių visuomenė sudaro Lietuvos laisvinimo šeimą, nuo kurios narių iniciatyvos, geros valios, finansinės aukos priklauso Lietuvos bylos gyvybė pasaulio opinijoj ir vyriausybėse. Nėra dienos, kad nebūtų rašoma svetimomis kalbomis apie Sovietų Sąjungos skriaudas mūsų pavergtom sėm ir broliam.

Telydi Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimą rimtis, gilus Lietuvos laisvinimo problemų nagrinėjimas, solidarumas ir meilė pavergtam tautiečiui ir vienas kitam. B.B. (Elta)

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadi. ir penktadi. nuo 12 iki 6 val. Šeštadi. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Airconditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsiamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzmuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigliausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALĖ POVILAUŠKAITE-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gerimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

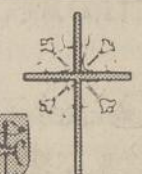
1977-1978 JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

Leonardo da Vinci aerodrome susitikė: kun. Pranas Vaičekonis iš Vilniaus, kun. dr. J. Vaišnoras, MIC, gyvenęs Romoj, vysk. A. Deksnys ir vysk. L. Povilonis iš Kauno.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Pre-
numerata metams \$12.00. Straipsnius ir korespondencijas redakcija laiko savo nuožūra. Pa-
vardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Adventas ir nekintančios reformos

Jonas Krikštytojas pavadina-
mas vienu iš didžiausių anų
laikų reformatorių, nes "tarp gi-
musių iš moters nekilo didesnio
už Joną Krikštytoją". Jo refor-
mos taikė pirmiausia į patį žmo-
gų ir tikrai per jį — į visu-
menę. O pradėjo Jonas Krikšty-
tojas tas reformas nuo savęs,
visai priešingai nei tie, kurie
pradeda nuo kitų. Nors jis buvo
ir šventas žmogus, bet kartu ir
didžiausias atgailotojas. Ką ki-
tiems skelbė, pats pirmiau tai
vykdė. Pirmiausia jis kalbėjo ki-
tiems savo pavyzdžiu, savo gyve-
nimu ir tik po to skelbė lie-
žuviu.

Visuomeninės reformos taip
pat turi prasidėti nuo savęs.
Jonas Krikštytojas išreiškė tai
paprastai ir aiškiai: "Kas turi dvi
jupas, tegul duoda neturinčiam;
kas turi ko valgyti, taip pat te-
daro..."

Pasakyta tai žmonėms ir jų val-
džiai: pirmiems — būkite gailes-
tingi artimui, antriems — būkite
teisingi valdiniam. Kiekviena
neteisybė, prievarta ir skriauda
visuomenę griauja. Tie kalnai
turi būti nukasti ir slėniai užly-
ginti, bet pirmiausia pačio žmo-
gaus dvasioj.

Jei pasaulis turi būti kitoks,
tai kiekvienas mūsų pirmiausia
turi būti kitoks. Svajojamasis
ateities rojus žemė bus toks pat
pragaras, kaip daugelio keikia-
ma dabartis, jei kiekvienas iš
savo širdies neišraus septynių
piktybių.

Piktybės žmogaus ir visuome-
nės gyvenime labai dažnai no-
rima rauti ne tuo, kad būtų
laikomasi nekintamų Dievo įsa-
kymų, bet kad jie būtų taip
pereformuoti, jog piktybė atro-
dytų jau virtus dorybe ir priim-
tinu dalyku. Net ir tie žmo-
nės, kurie dabar visai religijos
neatmeta, norėtų jos tokios, kad
ji būtų pritaikyta vadinamai lai-

ko dvasiai ir madai. Laukiama
reformų, kurios sureformuotų ir
prigimties dėsnius ir Šv. Raštą,
paliekant tik tai, kas žmogaus
perdaug neįpareigoję ir nesu-
varžytų tikėjimo tiesoms ir mora-
linėm pareigom.

Saulė, keliaudama savo keliu,
nežiūri į mūsų laikrodžius...
Žemės traukos dėsniai nesideri-
na prie architektų. Tegu kas pa-
bando pasukti žemę kita linkme.
Mes galim tik save ir savo dar-
bus bei veiksmus reformuoti,
bet ne įstatymus gamtoje ir reli-
gijoje. Laikas nuo laiko sulaukia-
ma popiežiaus ar vyskupų pa-
skelbiamų reformų, bet jos lie-
čia vien tik kulto, liturgijos ar
bažnytinės administracijos bei
drausmės reikalus. Niekas iš es-
mės nesikeičia, ar Kristaus Kū-
nas priimamas į burną ar rankon.
Veltui kas lauktų reformų, pa-
keičiančių esminius Dievo įsa-
kymus.

Daugelio knygų populiarius
autorius Thomas Merton pas-
tebi, kad pasaulyje buvo tik viena
tikrai esminė reforma ir vienin-
telė revoliucija — tai Kristaus
skelbtoji Evangelija, siekusi da-
lykų esmės.

Jonas Krikštytojas buvo Kris-
taus atėjimo kelių tiesėjas. Jis
šaukė dykumoj, kviesdamas prie
atgailos ir vidinės reformos. Ne-
tikėjimo dykumos vis užgula
žmonių dvasią, ją apneša ydų
ir piktybių smėliu, net kalnus
suverčia. Griežtom ir radikaliom
reformom Jonas Krikštytojas
tuos kalnus vertė be pasigailė-
jimo. Jis nepataikavo ir nebandė
pritaikyti prie laiko mados.

Adventą pereitą sekmadienį
pradėjus, ar neverta pažvelgti į
save ir pasitikrinti, ar Jono Jo-
no Krikštytojo reformos randa at-
garsio širdy, ar vis dar naujų
reformų laukiama.

(atkelta iš 1 psl.)

silpnės firmos negalėjo išlai-
kyti konkurencijos, pradėjo
smukti, atleisti daugiau darbi-
ninkų. Čia buvo aiški komu-
nistų vadovaujamų unių taktika,
prieš kurią vyriausybei kovoti
buvo labai sunku. Mokyklos iš-
leisdavo daug mokinių į darbo
rinką, bet nei pramonė, nei įstai-
gos ar profesijos jų nepajėgė
absorbuoti. Tokia padėtis demo-
nalizavo jaunimą. Nors ir gau-
dami bedarbių pašalpas, jie vis
tiek neteko pusiausvyros, pasi-
dave pašalinėm įtakom.

Australija, sakoma, turinti 20%
pasaulio žinomų uranijaus rezer-
vų, bet tie rezervai dar tik ma-
žai naudojami, o patys didžiau-
si klodai dar tik parengiami pra-
dėti. Vyriausybė uranijaus nau-
dojime numato ilgalaikę ekono-
minę gerovę. Po ilgų aplinkos ir
kitų tyrimų speciali komisija
savo rekomendacijose vyriausy-
bei pasisakė už uranijaus kasi-
mą ir naudojimą bei eksportą
taikingiems reikalams, bet tik kai
nebus abejonių dėl saugaus jo
naudojimo.

Prieš uranijaus kasimą ir eks-
portą griežtai pasisakė ALP. Ne-
seniai Perthe įvykusioj konfe-
rencijoj į priėmė rezoliuciją,
pasisakydama net ir prieš da-
bartinės vyriausybės sudarytas
su užsienio investuotojais ar pir-
kejais sutartis; atseit, jei ALP
grįš į vyriausybę, tų sutarčių
nebus laikomasi. Specialios or-
ganizacijos — "žemės draugai",
"aplinkos saugotojai" ir kitos,
pritiriamos ALP pradėjo prieš
uranijaus kasimą milžinišką
propagandą, demonstracijas, pa-
rašų rinkimą, trukdymus gaben-
imui jau iškasto ir rengiamo
eksportuoti. Susidarydavo biau-

LIETUVOS REIKALAI AUSTRALIJOSE
RINKIMUOSE

rios scenos uostuose, kova su
policija... Unijos iš anksto dekla-
ravo nebendradarbiavimo akci-
ją, reikalavo, net ultimatyviai,
referendumo.

Vyriausybė, atrodė, pasiren-
gusi eiti pirmyn savo pla-
nais, nepasiduoti spaudimam.
Bet čia, šalia visokių trukdymų,
yra dar svarbus faktorius: Aust-
ralija neturi pakankamai savo
kapitalo tokiame milžiniškame už-
simojimui, reikia jo laukti iš
kitur. Kelios firmos jau yra į-
dėjusios stambias sumas tyrimo
reikalams. Bet koks netikrumas
gali čia padaryti daug žalos.

Vyriausybė turi daug kitokių
sunkumų.

Ekonominė padėtis labai lėtai
gerėja. Opozicija, neturėdama
tvirto balso parlamente, varo di-
delį ardomąjį darbą už jo. Padė-
jėjai — komunistų vadovau-
jamų unijos.

Streikų krašte tiek daug, kad
kasdien kas nors kur nors strei-
kuoja. Kai kada vyriausybė grie-
biai griežtų priemonių, bet jos
kartais sukelia nenutrūkstamą
reakciją.

Unijų, ypač transporto, uostų,
statybos ir kitų, jėga labai di-
delė. Kartais nedidelis svarbio-
se pozicijose esančių žmonių
streikas suparalizuoja ištisų pra-
monės, transporto ar kitų šakų
veikimą, padaro šimtus milijonų
dolerių nuostolių, atima tūkstan-
čiam darbą ir sudaro visuomenei
didelių sunkumų bei nepatogu-
mų. Pvz., komunistų vadovauja-
mos uosto darbininkų unijos at-
sisakė krauti javus (apie 40 mil.

dolerių vertės), skirtus Čilei.
Slinko mėnesiai, ir, žinoma, Či-
lė pasieškojo javų kitur.

Mėnesius truko streikas trans-
porto darbininkų, vežančių ge-
ležies rūdą į uostą. Japonai
pradėjo abejoti dėl ateities, ir,
atrodė, Australija gali prarasti
didžiausią savo prekybos part-
nerį. Uostų darbininkai, protes-
tuodami dėl prancūzų toli-
mose salelėse vykdytų ato-
minių bandymų, atsisakė
krauti Prancūzijai skirtus laivus,
bet nieko nepasisakė prieš tuo
pat metu vykdomus kinų ir rusų
bandymus.

Tokių politika persūdėtų
streikų gana daug.

Per paskutiniuosius parla-
mento rinkimus tauta buvo atsi-
klausta referendumo keliu ir dėl
senato rinkimo laiko. Dauguma
pasisakė už tai, kad senatas bū-
tų renkamas tuo pat metu, kaip
ir parlamentas. Senatas tačiau
renkamas per du kartus (po pu-
sę).

Norint suderinti senato ir
atstovų rūmų rinkimo laiką, vy-
riausybei teko pasirinkti — ar
1978 vidurį (tada laikas rinkti
pusę senato), arba dabar, 6 mė-
nesiais anksčiau. Patogumo dė-
lei pasirinkta dabar, nors tai vy-
riausybės kadenciją sutrumpina
ištisais metais.

Min. pirm. Fraser naujiem
rinkimam datą pasirinko gruod-
žio 10.

Jei koalicija rinkimuose išeis
nugalėtoja, tai jos mandatas bus
sustiprintas. Bet apie laimėjimus
šiuo metu sunku spėlioti. Viešo-

sios nuomonės apklausinėjimas
svyruoja, pastaruoju metu netgi
rodo persvarą ALP. Nors viešoji
nuomonė greit pasvyrą ir į prie-
šingą pusę, tačiau ir laimėjimo
atveju jau niekas nekalba apie
praėjusiam parlamente turėtą
daugumą...

Rinkimų laimėjimo šansus ap-
sunkina ne vien auksčiau minė-
ti ekonominiai sunkumai, nedar-
bas, chaotiška unių laikysena,
bet ir eilė kitų įvykių.

Prieš kelis mėnesius iš libe-
ralų partijos pasitraukė vienas
atstovas ir pradėjo organizuoti
naują partiją — Australijos de-
mokratų. Visuomenės nustebi-
mui, naujoji partija rado nema-
žą pritarimo ir neseniai Viktor-
rijos provincijoj papildomai
rinkimam surinko 18% balsų.
Queenslando prov. rinkimuose
tą partiją pagal atskiras vieto-
ves surinko nuo 5 iki 20% balsų
(ALP Queenslande savo atstovų
skaičių irgi padvigubino. Nors
tuose rinkimuose lėmė vietiniai
interesai, bet vis dėlto federali-
nei vyriausybei tai kelia nerio-
mo. Naujoji partija daugumą bal-
sų nutraukė nuo federalinės
koalicijos.

Iš vyriausybės koalicijos pasi-
traukė ir vienas žymus atstovas,
nesutikdamas, su nuomone, su
vyriausybės per lėtą ekonomio-
nio atkūtimo procesu ("salvation
though stagnation").

Nemaloni vyriausybei istorija
prasidėjo jau rinkimų datą pa-
skelbus: opozicija apkaltino fi-
nansų ministrį Lynch kai ku-
riais nelegaliais veiksmais žė-
mės ir namų pirkimo srity.
Lynch šiuo metu sunkiai serga
(po inkstų operacijos), paneigė
visus kaltinimus. Kontrolėi pa-
tikrinus, jo ir jo šeimos veiks-
muose kol kas nerasta jokių ne-
teisėtumų. Betgi vyriausybės
priešininkam tai yra dėkinga
medžiaga turai visokiom versio-
jom. Lynch ryžosi iš finansų mi-
nisterio pareigų atsistatydinti.

Dabar tenka pasvarstyti, kiek
rinkimų išdavos lies mūsų, lie-
tuvų, tautinius interesus.

Dar atminty gyvi ALP vyriaus-
ybės veiksmai, pripažįstant Pa-
baltijo respublikų inkorporavi-
mą į Sovietų Sąjungą. Nors
Fraserio vyriausybė anų laikų
priešrinkiminį pažadą — tą pri-
pažinimą atšaukti — išpildė, bet
kas būtų, jei rinkimus dabar
laimėtų ALP?

(nukelta į 4 psl.)

PETRONĖLĖ DRAUGELYTĖ-VOSYLIENĖ

KAUNAS — BRAZILIJA
1938 METŲ KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

7

Nestigo ir įvairių gražių
vitrinų. Buvo kiek neįauku, kad
gatvė vaikščiojo labai mažai
žmonių. Namų langai daug-
giausia uždarinėti, o policija
maišėsi kiekvienam žingsny.

Smulkiai lašnojo. Stropieji
krantinės pardavėjai kaip įma-
nydami skatino pirkti ką nors
prisiminimui. Pardavėjai buvo
net ištisę kilimus, net apsilvil-
ko tais siuvinėtais drabužiais
ir taip patraukė naujų pirkėjų.
Neatsilikio nuo moterų ir vyrai.
Ir jie rinkosi dramblio kaulo
plunksnakočius, visokias dėžu-
tes, portsigarus bei kitokius ji-
m tinkamus pirkinius.

Vėl išplaukiam

Nakties dvyliką valandą lai-
vas rengėsi palikti Las Palma
prieplauką. Oras atvėso, ėmė
kilti vėjas. Lietaus lašai tankė-
jo ir didėjo. Jie trukdė išeiti į
denį ir atsiveikinti su kalnuo-
tom Afrikos pakrantėm.

Prieplaukoj šen bei ten plau-

kiojo policijos motorlaiviai, lyg
patikrindami ir išrinkdami mum
gerą kelią. Pamažu tolim ir to-
lom. Galvojom, kada priplauk-
sim ar bent pamatysim Naujo-
jo Pasaulio žemyną, jo krantus
ar salą. Tai užtruks ne vieną ar
dvi dienas, o visą savaitę. Visą
savaitę matysim tik bangas. Ir ši
mintis mane baugino, kai laivas
tolo nuo kranto.

Pavojaus aliarmas

Kitą dieną, t.y. spalio 1, laivo
kapitonas savo keleiviams suren-
gė šurpulingą staigmeną — ką
daryti pavojaus atveju. Davus
signalą, jūrininkai ir kiti laivo
tarnautojai suėjo į denį, susi-
juosę gelbėjimosi diržais. Jie
rodė ir mokė keleivius, kaip rei-
kia tais diržais naudotis. Aiški-
no, kad reikia kajutėj dar pa-
stodijoti prie sienos kabančią
lentelę. Ten yra surašyti nuro-
dymai, perspėjimai. Svarbiausia
— ten pažymėta gelbėjimosi
valties numeris. Nelaimės at-

veju reikia eiti prie to numerio.

Tie gelbėjimosi diržai buvo
pagaminti iš kamštinio medžio.
Jie kabėjo kajutės palubų. Pra-
džioj į juos tik dirstelėjau, ma-
nydama, kad tai kokie smėlio
maišeliai. Mano draugė aiškin-
davo, kad tie maišeliai sutei-
kia laivui reikalingą svorį.
Bet niekada negalvojau, kad jie
tokie svarbūs ir reikalingi ne-
laimės atveju. Tuo diržu apsi-
juosęs žmogus gali nenuskėsti
net 48 valandas!

Paukštukai laive

Išėjau į denį pažiūrėti pra-
plaukiančio didžiulio vanden-
yno milžino "Kaparkona". Tada
pamačiau po mūsų laivą skrai-
dančius du paukštelius. Jie plas-
nojo pavargusiais sparnais ir iš-
gąstingai žiūrėjo į bėgiojančius
vaikus, į vaikščiojančius žmo-
nes. Paukšteliai tipė tai ant vie-
no, tai ant kito stiebo, keletui
minučių pasislėpdavo tarp val-
čių. Gaila buvo, kad negalėjau
niekuo padėti tiems miško gies-
mininkam, patekusiems į laivą.

Skraidančios žuvys

Zuvėdrų nesimatė. Jos pa-
prastai laivą apspinta netoli sa-
los ar žemės. Kasdien laivo vi-
rėjas išmesdavo maisto likučius,
kuriuos ir griebdavo žuvėdros.
Tuos likučius mikliai dalinda-
vosi ir žuvys. Ypač įdomios bu-
vo lakiojančios žuvys. Jų sparnai
buvo plonučiai, žibę nuo saulės,
atrodė lyg lankų drugeliai. Jų

būriai čia vienur, čia kitur pa-
kyla, paskrenda keliolika metrų
ir vėl pranyksta melsvose ban-
gose.

Tai sudomina kiekvieną ir
kiekvieną priverčia pamąstyti
apie vandenyną, kuris yra lyg
kitas pasaulis, pilnas įvairiausių
keistenybių. Tada mąstai ir apie
galingą visatos Viešpatį.

Artėjant prie pusiaujo, prie
ekvatoriaus, oras vis karštėjo ir
karštėjo. Darėsi tvanku. Vidu-
dienio saulė kepinte kepino.
Kiti sakėsi, kad visą naktį iš-
buvę deny.

Žaidimai

Jau spalio penktą. Devintą va-
landą ryto surengė vaikams žai-
dimus. Virve perdalino denį ir
tuo atskyrė publiką nuo žaidi-
mo dalyvių. Iš įvairių kraštų
keliaujančios motinos — ispa-
nės, portugalės ir kitos — savo
vaikus papuošė tautiniais drabu-
žiais ir šiaip aprenę įdomiais
fantastiškais rūbais. Keliolika
vaikų buvo perdaug mažų ir
nedrąsių. Kad juos padrasintų
ir palinksmintų, jiems įteikė ma-
žą ryšėlį dovanų. Tame ryšely
buvo obuoliai, saldainiai ir kitų
dalykelių, kuriuos vaikai mėgs-
ta. Jiems tik reikėjo nueiti ir do-
vanas pasiimti.

Po pietų apie ketvirtą valan-
dą buvo linksmi žaidimai vy-
resniesiems. Čia traukė virvę
ir laimėjo ta pusė, kur vyrai bu-
vo storesni. Vėliau buvo lenky-

nės su maišais, šaukšte nešė
bulvę ir t.t. Tos pramogos sukė-
lė daug juoko visiems.

Temstant priplaukėm pu-
siaują. Čia vėl buvo naujos pra-
mogos, buvo pagerbtas jūrų die-
vaitis Neptūnas. Jūrininkai su-
rėngė eitynes. Prieky žygiavo
grodamos orkestras. Už joėjo du
Neptūno kariai, kurie nešė Nep-
tūno ginklus — šakę ir ietį. Už
jų — Tristanas, kuris turėjo la-
bai ilgus ūsus ir didelę barz-
dą.

Apėję denį, jie nužygiavo į
salę. Čia Tristanas pasakė trumpą
kalbą, kad kiekvienas, kuris
nori būti laimingas, rytojaus die-
ną turės dalyvauti ekvatoriaus
krikšte. Paskui Tristanas atidarė
savo lagaminą ir išėmė keletą
laiskų. Jie esą nuo paties Nep-
tūno. Tai esąs įspėjimas. Tuos
laiskus įteikė žmonėms, kurių pa-
vardės buvo parašytos ant voko.
Kas ten buvo parašyta, taip ir ne-
sužinojau, nes aš tokio laiško ne-
gavau.

Rytojaus dieną apie dešimtą
valandą jūrininkai ant denio iš
lentinių sienų pastatė baseiną.
Sienas apjuosė virve ir stipriai
suveržė. Vidų išklojo dideliu
brezentu, kad vanduo neišbėgtų.
Prie baseino šonų pritaisė
suolus, kad būtų patogiau prieiti
ir įlipti. Šalimais ant paaukš-
tintos vietos pastatė kėdę.

Aš įsitaisiau aukštesniame de-
ny. Girdėjau, kaip kalbėjo žmo-
nės, kad čia "krikštys" tuos, ku-
rie pirmą kartą plaukia per pu-

siaują. Aš tokia ir buvau, pirmą
kartą plaukiau ir to "krikšto"
bijojau.

Pagalau sugrojo orkestras, ir
atėjo Neptūno palyda. Pirmiau-
sia du velniukai su durtu-
vais, paskuiėjo su aukšta ke-
pure baltai apsitaisę kirpėjas —
barzdaskutys, rankose nešdamas
didelę savo įrankių dėžę. Pats
Neptūnas buvo su raudonu ap-
siaustu ir žibanti karūna. Jis tu-
rėjo ilgą nosį ir labai ilgus plau-
kus, barzdą, ūsus. Šalia joėjo
karalienė — Neptūno žmona,
grazi baltais rūbais papuošta
deivė, kuri turėjo žibantį vaini-
ką ant galvos. Toliau žygiavo
kažkoks vaidila su juodais dra-
bužiais, susijuosęs virve. Jis
nešėsi juodą knygą. Paskutinis
žygiavo Neptūno žvaigždėtas
policininkas.

Susirinkus visiems Neptūno
pavaldiniam, jis pasakė kalbą
apie laimę, visus juokindamas.
Paskui tasai vaidila atvertė kny-
gą ir ėmė šaukti pavardes tų,
kurie turi "apsikrikštyti". Du
Neptūno kariai, pasidėję savo
smailius ginklus, suko baseiną
ir laukė pirmojo drąsiojo. Kir-
pėjas jau kraustė savo įrankius.
Tie įrankiai — žirklys ir skustu-
vas — buvo baisiai dideli. Su-
sidėjo eilę juodų, baltų, raudonų
dažų bei suodžių pudros ir ilgą
didžiulį švirkštą.

(Bus daugiau)

DAKTARO JONO BASANAVIČIAUS SUKAKČIAI

Paskaita, skaityta Kultūros Židiny 1977 spalio 2

PRANAS NAUJOKAITIS

(tąsa iš praeito nr.)

Kilus karui, Tautos namai nebuvo pastatyti, bet pinigai buvo sunaudoti nepriklausomybės pradžioj lietuviškiems vadovėliam leisti.

Per I pasaulinį karą J. Basanavičius pasiliko Vilniuj ir, kiek buvo įmanoma, dalyvavo lietuviškoj veikloj. 1917 **pirmininkavo lietuvių konferencijai**, kuri išrinko Lietuvių Tarybą, 1918 vasario 16 paskelbusią Lietuvos nepriklausomybę. Kaip vyriausias amžium Tarybos narys dr. J. Basanavičius pirmasis pasirašė nepriklausomybės aktą ir jį Taryboj perskaitė.

J. Basanavičius aktyviai dalyvavo lietuvių spaudoj, rašė aktualiais klausimais. Tačiau siaurai partinėj politinėj veikloj J. Basanavičius nedalyvavo. Toj srity veikti jam nesisekė: aktyviai dalyvaudamas rinkimuose į Rusijos Dūmą, pralaimėjo jį nusivylę savo bendradarbiais, jo parašas, steigiant tautiškai demokratišką lietuvių partiją, sukėlė tik aitrius ginčus. Gal dėl to J. Basanavičius ir Lietuvai atsisakęs jokių valdiškų pareigų nesiėmė. Jis pasiliko lenkų okupuotame Vilniuj ir pasiliko šalia aktyviai veikiančių partijų, pasiliko visų lietuvių patriarchu, ne diktatūrinės, bet susiklausyme ir veiklos įvairume pasiekto lietuviškos vienybės simboliu.

Dr. Jonas Basanavičius mokslininkas, kultūros lobių rinkėjas ir saugotojas

Mūsų visuomenėj dr. J. Basanavičius labiau žinomas kaip visuomenės veikėjas ir politikas. Tačiau, jausdamas, kad tautos gyvybę išsaugo ne tiek politika, kiek kultūra, jis ir kultūrinėj srity yra atlikęs darbų, išliekančių ilgą laiką.

Mokslinei kūrybai skatinti ir lietuvių kultūriniam lobiam saugoti jis 1907 Vilniuj įkūrė **Lietuvių mokslo draugiją**, vėliau išaugusią į Lietuvos Mokslių akademiją. Dar Bulgarijos laikais J. Basanavičius savo surinktas dainas ir pasakas siuntė į Maž. Lietuvoj veikiančią draugiją Litauische Literarische Gesellschaft. Dalis tų rinkinių buvo išspausdinta tos draugijos žurnale Mitteilungen. Labai svarbūs yra J. Basanavičiaus lietuvių liaudies dainų ir pasakų rinkiniai. Amerikos lietuvių leidyklos (Dirva-Žinynas, Lietuva) išleido „**Ožkabalių dainų**“ du toms ir net 7 didžiulius toms pasakų — „Iš gyvenimo lietuviškų velnių ir vėlių“ ir „Pasakos įvairios“.

J. Basanavičius pats pirmasis pradėjo ir tautosakos tiriamąjį darbą. Mitteleilunguose, Varpe, J. Šliūpo Apšvietujo ir Lietuvių Tautoj jis spausdino straipsnių apie lietuvių mitologiją, užrašinėjo patarles ir mįsles ir jas komentavo, paskelbė kelis šimtus lietuviškų augalų pavadinimų, medžiagą mūsų tautiškai vaisti-

ninkystei, užrašė ir paskelbė vagių kalbos žargoną. Iš tautosakinių J. Basanavičiaus studijų ypač minėtinos: Medžiaga lietuviškai etnografijai, Levas lietuvių pasakose ir dainose, Gamta lietuvių dainose ir pasakose, Ką lietuvių dainos žino iš Lietuvos ir kitų kraštų geografijos bei etnografijos, Lietuvių raudos, Vilniaus lietuvių dainos, Auksingumas lietuvių dainose, Apie vėles ir nekroktų senovės lietuvių. Nors J. Basanavičius daugelį tautosakos poetinių įvaidžių aiškina tiesiogine daiktine prasme, bet daugeliu atžvilgių sugėba įžvelgti ir į tautosakos kūrybos esmę. Dėl to J. Basanavičiaus tautosakinės ir tautotyrynės studijos ir dabar dar nėra nustojusios mokslinės vertės.

Minėtinas J. Basanavičiaus indėlis ir lietuvių literatūros istorijai. Jis surinko medžiagą Vinco Pietario biografijai, papildė A. Strazdo biografiją ir jo dainų rinkinį, parašė J. Sauerveino biografiją ir paruošė spaudai jo raštų rinkinį, parašė Petro Vileišio biografiją, platokai rašė apie spaudos uždraudimą ir jo pasekmes, taip pat apie jo paties įsteigtą Aušrą.

Vienu svarbiųjų savo gyvenimo uždavinių J. Basanavičius laikė lietuvių tautos kilmės ir kalbos gimynystės suradimą. Kadangi Europos kultūra savo ištakas turėjo graikuose ir romėnuose, tai ir tautų bei jų kalbų gimynystė su graikais ir romėnais buvo tautinės garbės reikala. Lietuvos bajorai jau 15 amžių susikūrė mitą apie savo romėnišką kilmę. O J. Basanavičius buvo įsitikinęs, kad lietuvių kilmė iš senovės trakų — vienos graikų genties, gyvenusios dabartinėj Bulgarijoje. Tą savo susikurtą teoriją J. Basanavičius stengėsi moksliskai įrodyti. Jis rėmėsi tautosaka, senaisiais graikų ir romėnų istorikais, Bulgarijos vietovardžiais, skambančiais lietuviškai, gausia archeologine ir etnografinė me-

KUN. A. YLIAUS KANČIŲ KELIAS

(atkelta iš 2 psl.)

piūvėje sargu, o dieną kartu su kitais kunigais (kiekvienas savo zonoje) atlikdavo savo kunigiškas pareigas, apaštalavo ... Per tuos 17 mėnesių, kuriuos kun. A. Ylius buvo priverstas praleisti Vorkutoje, jį mėgino užverbuoti net 4 kartus. Panagrinėjus verbuotojų pokalbius su kun. A. Ylium, matyti, kad tai buvo planingas vis naujų ir naujų verbavimo — naujų psichologinio priėmimo metodų taikymas palausti kunigo valiai ... Po šio paskutinio Vorkutoje pokalbio buvo leista kun. A. Yliui grįžti tėvynėn ...

Lietuvoje kun. A. Ylius, truputį pasigydęs perėmė savo kunigo neturinčią Leščių parapiją. Pats savo rankomis sutvarkė ap-

džiaga, surasta įvairiuose Europos muziejuose, archyvuose ir bibliotekose. Ta medžiaga yra kruopščiai ir sąžiningai rinkta, nieko neprasimanyta. Tik J. Basanavičius ir jo proistoriją, į kalbotyros faktus pažvelgė romantiškai akimis. Ir dėl to pažengusios lyginamosios kalbotyros atstovų J. Basanavičiaus teorija apie lietuvių trakišką kilmę buvo pagrįstai sukritikuota. Tačiau ir tuo atveju J. Basanavičiaus surinkti faktai proistorikui tebėra ir dabar vertingi.

Taigi Jono Basanavičiaus asmuo buvo labai turtingas, šakotas, reikškęs įvairiose srityse. Labiausiai žinoma jo patriotinė-visuomeninė veikla. Čia jis buvo virš partijų stovįs autoritetas, tautinės veiklos vienytojas, naujos epochos pranašas ir vad. Milžiniško dydžio yra jo tautosakos darbai. Jo pasakų rinkiniai su jo paties parašytais įvaidais ir šiandien tebėra neišseimamas tautinės kūrybos lobynas. Ir tautosakos moksliskam tyrimui J. Basanavičius pramynė pirmuosius takus. Gausi archyvinė medžiaga, nuo 1907 J. Basanavičiaus telkta Lietuvių mokslo draugijai, ir tos draugijos metiniai suvažiavimai taip pat skirtingi prie jo nuopelnų.

Ir šiandien laiko perspektyvoje prieš mūsų akis iškyla šviesus dr. Jono Basanavičiaus asmuo, vertas kunigaikštisko garbės aureolės. Ir gerbiam mes jį šiandien visi laisvėję esą lietuviai, nes jis yra ne vienos kurios nors partinės grupelės, bet visų lietuvių. Tik Lietuvos okupantui jis neprimtinas — apie jo sukaktį nė žodelio nėra tenykštėj spaudoj. Tik pogrindžio Aušra jį mini.

J. Basanavičiaus aureolės šviesa tesuburia ir mus vienybėn — dirbti lietuviybės išlaikymo darbą ir tęsti tautos laisvės kovą, neaptemdant to siauromis grupinėmis ambicijomis. Vienybė įvairumė! To mus moko J. Basanavičiaus sukaktis.

leistas kapinės, šventorių, suremontavo bažnyčią, suorganizavo neblogą bažnytinį jaunimo chorą. Po kelerių metų žymiai pakilo bažnyčios lankomumas, atgijo jaunimas ...

Po ketverių metų, 1961 sausio 30, išsikviečia kun. A. Ylių Ariogalos vykdomojo komiteto pirmininkas. Pirmininkas perskaito raštą, kuriame parašyta, kad kun. A. Ylius už priklausymą bandoms negali būti kulto tarnu ... Kun. A. Ylius pradėjo ieškoti darbo. Niekur nepriima, net kolūkyje jaučiami gauti nurodymai: kiekvienas vadovas jam stato sąlygą pasisakyti ar parašyti čia prieš religiją, čia prieš nacionalistus, čia prieš amerikonus ... Atsiminė tada kun. A. Ylius, kad pažįsta Daugėliškių miško eiguilį, buvusį Leščių parapijietį. Nuėina pas jį. Šis kun. A. Ylių mieilu noru priima nuolatinio miško darbininku be jokių sąlygų ... Matyti, sustiprėjęs vietinių inteligentų domėjimasis kunigu, dirbančiu miške, buvo nebepakeliamas saugumui, nes pagaliau 1966 vasario 8 kun. A. Ylius gauna kvietimą atvykti į Kauno kuniją, kur įteikė jam besąlyginį paskyrimą į Grinkiškį altaristą, o po 8 mėnesių jis gavo paskyrimą į Palonus klebonu.

Kurį laiką buvo ramu. Vėl leido kun. A. Yliui remontuoti bažnyčią, organizuoti chorą, orkestrą. Tačiau jautėsi, kad čekistai ieškojo progų prikišti. Surado. Prikibo prie bažnyčios grindų: buvo išdažytas takas, kurio kraštus puošė juostelės, supintos iš geltonos, žalios ir raudonos spalvų ...

Taigi vyskupo dr. J. Labuko raštu 1973 rugsėjo 4 kun. A. Ylius atleidžiamas iš Palonų bažnyčios klebono pareigų ir paskiriamas Šiupylių bažnyčios administratorium ir Gruzdžių bažnyčios vikaru ...

J. Slavenas

Pabaltiečių vėliavos Washingtono demonstracijoje.

DIEVO BENDRIJA VISIEM

13

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

IŠ SPAUSDINAMOS
KNYGOS „RAKTAS Į
NAUJĄJĄ TESTAMENTĄ“

Paulius panaudojo savo apaštališkąjį autoritetą pastatyti „apdovanotuosius“ į savo vietą, nes bendrijos gerovė priklausė nuo kiekvieno nario gerai atliktam uždaviniui. Tai išreikšti Paulius panaudojo kūno ir jo sąnarių įvaidį: „Kaip vienas kūnas turi daug narių, o visi nariai, nežiūrint daugumo, sudaro vieną kūną, tai yra ir su Kristumi“ (1 Kor 12,12). Išvardinęs dovanas ir pareiškęs jas visas esant svarbiomis (1 Kor 12, 14-27), Paulius vis dėlto jas rikiuoja tam tikra tvarka:

“Ir tuo būdu Dievas kai kuriuos paskyrė Bažnyčioje, pirmaisia, apaštalais, antra — pranašais, trečia — mokytojais; pasakui eina stebuklų darymas, po to gydymo dovanos, pagalbos teikimas, vadovavimas, įvairių kalbų dovanos ... Ar visi apaštalai? ar visi pranašai? ar visi mokytojai? ar visi stebukladariai? ar visi turi gydymo dovanų? ar visi kalba kalbomis? ar visi aiškintojai?” (1 Kor 12, 28-30).

Kaip jau anksčiau matėme, apaštalų būrelis buvo palyginti mažutis, nors, tiesą pasakius, tikslaus jo skaičiaus neįmanoma susekti. Apaštalai buvo laikomi ypatingai įgaliojais Priskėlusiojo Viešpaties (1 Kor 9, 1; 15, 7-8). Pranašai — asmenys, kurie Dvasios galia vedė Bendriją per įvairias naujai iškilusias aplinkybes. Pranašavimas, arba kalbėjimas Dievo vardu, prašnekinio bendriją jos išgyvenamose nuostaboje ar bėdoje. Tai buvo gyvojo Dievo balsas, nušviečias esamus ir būsimus įvykius Raštų šviesoje, kaip, pavyzdžiui, Agabas Pauliui apreiškė, jog mirsiąs kankiniu (Apd 21, 10-14). Pranašų kalbos turinį galima apčiuopti Pauliaus giesmėje apie meilę: “Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir pažinčiau visas paslaptis ir visą mokslą” (1 Kor 13, 2). Taigi, anot Pauliaus, **pranašystės dovaną** leido jam “pažinti visas paslaptis ir

1975 balandžio 2 Komjaunimo Tiesa išspausdina istorijos mokslių kandidato Stasio Laurinaičio straipsnį “Tiesa apie vienuolynus”. Jame tarp įprasto šmeižto kunigų ir vienuolių atžvilgiu vėl rašoma: ... Žiaurumu pasižymėjo gaujų dalyvis kunigas marijonas A. Ylius, kuris pretendavo į visos Lietuvos nacionalistinių gaujų vadeivas ... Be to, 1975 gegužės 14 pasirašytas spausdinti S. Markonio leidinys “Netiesą sakote, kunige!”, kurio 157 puslapyje kun. A. Ylius vėl vadinamas banditu, žudiku ...

Jeigu kun. A. Yliaus čekistai bei antireliginė propaganda ir toliau nepaliks ramybėje ir jam reikėtų kokių nors būdu užprotestuoti, patikėkite, nesutrukdys jokie mikrofonai, jokie agentai. Pusiaukelėje jis nesustos. Drąsiai padarys tai, ką laikys reikalingu padaryti ...

(Dievas ir Tėvynė, 1976 Nr. 2)

visą mokslą”. Galimas dalykas, kad Paulius naudoja savo pranašiską dovaną, kalbėdamas apie santuoką ir susilaikymą krikščionių bendrijoje (1 Kor 7, 8-16). Susituokusiems, kurie nori skirtis, Paulius primena, kad **Viešpats įsako**, jog “žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsisirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikytų su vyru; — taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos” (1 Kor 7, 10). Paulius šiuo klausimu neturėjo aiškaus Viešpaties Jėzaus nurodymo, bet jis savo žodį laiko lygiai svariui, nes jis gautas iš Dievo Dvasios (1 Kor 7, 40).

Pirmasis **Laiškas korintiečiams** susideda iš dviejų dalių: 1, 10-6, 20 ir 7, 1-15, 18. Pirmojoje dalyje parodoma apvertinta Korinto krikščionių padėtis: “susiskaldymas”, nesutarimai ir palaidumas. Antrojoje gi aiškinami santuokos klausimai, kalbama apie nevedusius, netekėjusius ir našles, luomų pareigas, santykius su pagonimis, tikinčiųjų susirinkimus ir prisikėlimą. Abiem atvejais Paulius elgiasi kaip apaštalas, sprenddamas painius klausimus bendram krikščionių bendrijos labui. Dauguma korintiečių bėdų kilo jų pačių tarpe, bet tikriausiai jos krito į akis kaimynams pagonims. Rimčiausias bene bus buvęs kraujomaišos nusikaltimas, nes juo ypač buvo pažeminamas Kristaus vardas: “Apškritai tenka girdėti apie palaidumą jūsų tarpe, ir netgi apie tokį palaidumą, kokio nepasitai-

ko nė pas pagonis: būtent, kažkas gyvenęs su tėvo žmona...” (1 Kor 5, 1). Šiuo atveju Paulius daro sprendimą **in absentia**, “nebūdamas pas jus”, ir sako: “Atiduokite tokį šėtonui, kad sužlugdytų kūną, o dvasia būtų išgelbėta Viešpaties teismo dienai” (1 Kor 5,5). Paulius liepia korintiečiams susirinkti “draugėn Viešpaties Jėzaus vardu su mano dvasia ir mūsų Viešpaties Jėzaus galybe” (1 Kor 5,4). Ir čia susiduriama su drastiška ir paslaptinga galia, glūdinčia apaštalo uždavinyje.

Lytiniai santykiai ir susilaikymas nuo jų, santuoka ir skrybos kėlė korintiečiams klausimų, kurie šauktė šaukėsi Pauliaus apaštališko nuosprendžio. Jis buvo klausiamas, ar krikščionims iš viso dera turėti lytinius santykius. Ar nederėtų krikščioniui skirtis nuo pagonio vyro ar pagonės žmonos mišrioje šeimoje? Ar kūdikiai, gimę mišrioje šeimoje, nėra sutepti? (1 Kor 7, 1-16). Paulius neturėjo po ranka jokio Viešpaties Jėzaus “žodžio” šiais klausimais, bet jautėsi esąs įgaliojats į juos atsakyti jam duota Dvasios galia. Sekdamas realistišką ir sveiką lyties bei šeimos gyvenimo sampratą, randama Šventraštyje ir žydų kraityje, Paulius lytiniuose santykiuose nemato jokios nuodėmės (1 Kor 7, 27, 36). Krikščionių santuoką Pau-

lius laiko mažiau patrauklia negu susilaikymą nuo jos tik dėl vieno vienos priežasties: susituokusiems pirmiausia rūpi šeimos pareigos, o ne bendrijos reikalai. “Aš norėčiau, kad jūs gyventumėt be rūpesčių. Nesituokę rūpinasi Viešpaties reikalais ir trokšta patikti Viešpačiui” (1 Kor 7, 32, 33-35).

1 Kor 7, 26 turi dviprasmią išsireikškimą “žiūrint šio meto suspaudimą” kaip pagrindą kodėl nesituokti. Labai galimas dalykas, kad Paulius turi mintyje ateinančią Amžiaus Pabaigą, kuri, jo įsitikinimu, užklups netrukus su niekuomet dar nepatirtais vargais išrinktųjų Bendrijai. Ši galvosena yra būdinga žydų apokaliptinei rastių, kurios nuotakomis gyveno Paulius ir pirmieji krikščionys. Dėl to jis ir sako: “laikas trumpas! Belieka tiems, kurie turi žmonas, gyventi, tarsi jų neturėtų, ir kurie verkia, tarsi neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų, ir kurie perka, tarsi neįsigytų, ir kurie užsiėmę pasaulio reikalais, — kaip neužiėmė. Nes šio pasaulio pavidalas praeina” (1 Kor 7, 29-31). Čia Paulius nenustato askezes taisyklių ateičiai, bet duoda praktiškus patarimus dabarčiai, skubiai atliekant Viešpaties patikėtą uždavinį: skelbti Evangeliją. Tie, kuriems bepatystė įmanoma (pats Paulius buvo bepatis), jis sako: “Aš norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie, kaip aš. Bet kiekvienas turi iš Dievo savo dovaną, vienas šloka, kitas kitokią” (1 Kor 7,7). Pauliui bepatystė yra tinkamiausia padėtis, skelbiant evangeliją. Tiems, kuriems sunku susilaikyti, jis sako: “tegu tuokiasi. Verčiau tuoktis, negu degti” (1 Kor 7,9).

Savo Laiškuose Paulius dažnai mini moteris. Atrodo, kad moterys buvo svarbios darbuotojos jo įkurtose bendrijose (1 Kor 16, 19; Rom 16, 1-16). Apaštalių darbai dažnai aprašo moteris ir jų darbus (pvz. Lydiją, prekiaujančią purpuro drabužiais — 16, 14; Akvilo žmoną Priskilę — 18). Nežiūrint to, Paulius moterims tedavė antrašėlį vaidmenį Bažnyčioje (1 Kor 11, 2-15), laikydamasis dėsnio, kad “moterys tegul susirinkimuose tyli” (1 Kor 14, 33b-35). Atrodo, kad jis čia sekė žydų taisyklėmis sinagogos pamaldoms. Nors nedera ir netikslu Paulių laikyti misoginistu (nekenčiančiu moterį), vis dėlto jis šiuo atveju lieka savo amžiaus rėmuose. Iš kitos pusės, negalima tytomis praeiti per Pauliaus plačią Bendrijos vienybės sampratą: “visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsivilkote Kristumi. Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro nei moters: visi jūs esate viena Jėzuje Kristuje” (Gal 3, 27-28). Sprendžiant iš Pauliaus bendrijų gyvenimo, kiek apie jį žinome, moterys turėjo kur kas didesnį vaidmenį, negu Pauliaus principas, kad jos tylėtų susirinkimuose, rodo. Tačiau pats faktas, kad jis jo laikėsi, liudija, kad jis neišvystė savo minties iki galo — kad Kristaus kūne (Bendrijoje) nėra rasinių ekonominių ir lytinių užtvarų. (Bus daugiau)

LIETUVOS REIKALAI

(atkelta iš 3 psl.)

Į šį klausimą nėra abejotino atsakymo. Nacionalinis ALP partijos sekretorius Combe, atsakdamas į laišką asmeniui, iš kurio buvo prašoma aukų ALP rinkiminei kampanijai, rašė: “Aš tegaliu pakartoti, kad aš pats, lankydamas Sov. Sąjungą (kelionės metu buvo ir vizitas į vieną Pabaltijo respubliką), įsitikinau, kad toliau pretenduoti, jog Latvija, Estija ir Lietuva nėra Sov. Sąjungos respublikos, yra kvaila apgavystė, nors kai kas gali smerkti priemones, kuriomis jos tokiomis tapo. Man tuometinio mūsų ambasadoriaus Maskvoj, Sir James Plimsoll, logika padarė gilių įspūdį, nes Sir James,

ne Whitlam, padarė siūlymą pripažinti realybę.”

Šitokią Combe nuomonę patvirtino ir aukštieji ALP pareigūnai.

Dabartinis Australijos užsienio reikalų ministeris Peacock, kalbėdamas dėl tokio ALP požiūrio, parlamente pareiškė, kad Combe laiškas “įžeidžiančiais ir įžūliais žodžiais drabsto purvais Pabaltijo valstybių žmones. Mr. Combe mėgina ALP vyriausybės padarytą Pabaltijo kraštų Sov. Sąjungai pripažinimo kaltę priskirti Australijos ambasadoriui Maskvoj. Tokia taktika, atvirai kalbant, verta paniekos. Pabaltijo bendruomenių nariai žino, kas atsakingas už to meto vyriausybės sprendimą”.

J. Slavenas

JERONIMO KAČINSKO KŪRINIŲ KONCERTAS

Elena Vasyliūnienė

Lapkričio 20 Lietuvos Piliiečių klubo salėje įvyko aukšto kultūrinio lygio koncertas.

Gyvenam daugiatautė valstybė, kur tautos save reprezentuoja daugiausia šokiais ir dainomis. Savo šokių ir dainų vieturi turi lenkai, latviai, estai, ukrainiečiai, portugalai, negrai, indėnai ir kitos tautos. Mes irgi turin nemaža šokių ir dainų vienetų. Tačiau savų kompozitorių reprezentacija maža kas gali pasigirti.

Šiandieną mes išėjome iš mažumų rato ir atsistojome kaip lygūs prieš lygius aukšto meno eilėse. Mes išgirdome savo kompozitorių, gimusių ir išaugusių Lietuvoje, bet pripažintą amerikiečių visuomenės ir pakviestą į muzikos dėstytojų eiles. Išgirdome Jeronimą Kačinską įdomioje ir įvairioje programoje, kuri yra verta būti atliekama didžiausiose teatruose ir koncertinėse salėse.

Koncertą atidarė saksofonų kvartetas Nr. 2. Mum nėra įprastas niūrus saksofonų balsas. Nėra įprasta ir pirmojo saksofono, vadinamo soprano, melodija. Toji melodija yra dalinama, skaldoma, kitų trijų saksofonų nešama ir harmoningai susiliejanti į vieną skambesį. Modernioji muzika niekuo nevaržo kūrėjo: jis gali naudoti tą tonaciją, kuri jam patinka, ir tą harmoniją, kurią jis laiko reikalinga. Kompozitoriaus J. Kačinsko saksofonų kvartetas yra parašytas meistriskai, įdomiai, originaliai, reikalauja gerų atlikėjų. Berklee kolegijos profesorius ketvertukas šį veikalą atliko labai gerai.

Antruoju numeriu ėjo "Introduction in Tocatta" — solo smuikui, be fortepijono palydos. Tai veikalas, po sudėtingos saksofonų harmonijos skambas kaip romantinė daina. Pradžią yra romantinė, toliau išsivysčiusi į komplikuoatą veikalą, įdomų ir spalvingą, nors tik vieno smuiko atliekama. Solistu buvo Iz. Vasyliūnas.

Pirmosios dalies pabaigoje trys liaudies dainos praskambėjo tuo pačiu charakteriu. Įdomi kompozicija — solo dainos, sekstanti akomponuojant. Solistė buvo Birutė Aleksaitė. Jos balsas pagražėjo, pasidarė spalvingesnis, likdamas lygiu lyriiniu sopranu. Įdomi buvo seksteto palyda, imituojanti liaudies dainos primityvumą, nors pats atlikimas reikalavo įgudusių muzikų. Sekstetą sudarė pirmas smuikas, antras smuikas, viola, čelė, klarnetas ir fortepijonas.

Antrąją dalį atidarė smuiko sonata su fortepijonu. Grojo kolegijos dėstytoja smuikininkė D. Bales, akomponuojant L. Owyang. Tai įdomi sonata, parašyta prisilaikant tradicinės formos, bet turinti įvairių ir besikeičiančių ritmą bei spalvingą harmoniją. Pirmą kartą ji buvo atlikta 1974 Iz. ir V. Vasyliūnų.

Koncerto kulminaciniu tašku buvo Berklee kolegijos choras, padainavęs tris dainas be akompanimento: "Beržas", "Jau saulutė leidžias", "Esi, dangau". Kompozitoriaus J. Kačinsko meistriska liaudies dainų harmonija davė dainom naujo cha-

rakterio, kurio mes galim ieškoti ir savaip interpretuoti. Choras — buvęs profesionalinis: dainuojantis, ne rėkiantis, su smulkiu išdirtu dinamika.

Koncertas pabaigai išgirdome "Te Lucis Ante" — chorui su orkestru.

Kompozitorius J. Kačinskas parodė savo kūrybinę galią. Jis yra įdomus, originalus ir savarankiškas kompozitorius.

Chorui ir orkestrui dirigavo Brian O'Connell, Berklee kolegijos dėstytojas.

Klausytojai ypač šiltai priėmė choro dainas, nes jos jiems buvo artimiausios. Choras dainavo lietuviškai. Žodžius tarė gana gerai. Tai irgi kelė nusistebėjimą ir pagarbą.

Salė buvo pilna publikos, kuri atidžiai klausėsi jai negirdėtų tonų ir garsų ir jais grožėjosi.

Šis koncertas yra didelis įnašas į mūsų nusistovėjusį ir įsilausų kultūrinį gyvenimą, besiremiantį vien vokalu. Padėka kompozitoriui, kad jis įdėjo daug energijos, ruošdamas savo kūrinių koncertą, kuriuo taip prasmingai atžymėjo savo gimtadienį.

Jeronimo Kačinsko kūryba yra vienas iš nedaugelio mūsų tautinės muzikinės kultūros žiburių. Tesviečia šis puikus žiburys Amerikos mišriam žemėje, nešdamas tarptautinę šviesą ir kalbėdamas apie lietuvių kompozitorių!

Rochester, N. Y.

Parapijos rūpesčiai

Šiemet (kovo mėn.) — suėjo 5 metai, kaip parapiją perėmė lietuviai pranciškonai. Atėję rado 8000 dol. skolos. Greit jie apmokėjo skolas ir sutalpė 30,000 dol.

Kai klebonavo Tėv. Augustinas Simanavičius ir Tėv. Jonas Dyburys, santūriai buvo taisomi parapijos pastatai. Tada buvo kilusi idėja perkelti parapiją į kitą vietą. Buvo pabrėžti net balsavimai. Bet parapijos neperkėlė, nes tuo metu pats Tėv. Augustinas Simanavičius buvo iškeltas į Torontą. Be to, numatytoji vieta neleidė įsikurti amerikietiškiems klebonams. Tėv. Jonas Dyburys, ištiktas širdies priepuolio, mirė 1976.

Dabar parapiją vadovauja klebonas Tėv. Justinas Vaškys. Jis pradėjo remontuoti parapijos pastatus. Į salę ir į mokyklos patalpas sudėti antrieji langai. Pakeista ir šildymo sistema. Dabar nebereikia šildyti viso pastato, gali apšildyti kambarius skyriumi. Sildymą pertvarkė lietuvius Antanas Wentis. Atnaujinta ir virtuvė. Darbus atliko Antanas Samulevičius, Vincas Wismanas. Nupirka indų už 500 dol. Bažnyčiai sudėti antrieji langai, kurie apsaugos vitražus.

Reikia pataisyti mokyklos ir etninio muziejaus lubas, atnaujinti tualetus, mokyklos ir salės grindis. Planuojama sales įrengti taip, kad jos būtų patrauklios ir reprezentatyvios. Tai nėra taip lengva, nes parapija yra mažoka. Sekmadieniais į bažnyčią

Dail. Giedrės Žumbakienės dailės parodos atidaryme lapkričio 12 Prisikėlimo parapijos parodų salėje Toronte. Iš k. R. Stabačinskienė, I. Žemaitienė, R. Simanavičienė, kleb. Tėv. Aug. Simanavičius, OFM, dail. G. Žumbakienė, A. Kuolienė, B. Sapijonienė ir B. Vaitiekūnienė. Parodą rengė Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus valdyba, kuri čia ir matoma nuotraukoje. Nuotr. O. Burdžius

DAIL. J. DAGIO SINTETINĖ KŪRYBA

Pr. Alšėnas

Neseniai Toronte pasirodė nauja knyga keistoku pavadinimu "Dagys dejuoja ir dainuoja".

Koks tos knygos žanras? Reiktų atsakyti, kad sintetinis. Vieno knygoje — dviejų žanrų sintezė. Tai skulptūrų, reljefų ir siužetų reprodukcijos ir poetinė kūryba.

Meninės reprodukcijos sudaro tarytum knygos iliustracijas, bet kartu jos parodo ir knygos autoriaus, dail. Jokūbo Dagio, stipriausios kūrybinės srities, skulptūros, pavyzdžius.

J. Dagio, kaip poeto, kūrybiniai darbai remiasi įprastiniais rimais ir ritmais — vienu stipresniais, kitur silpnėsniais. Eilėraščių tematikoj ypatingai vyrauja eleginis, aimanuojantis tonas. Gal todėl ir knygos pavadinime sakoma, jog Dagys pirmiausia dejuoja, o tik paskiau dainuoja. Štai, pavyzdžiui, posmas iš eilėraščio "Teliko tuštuma":

Daugel metų aš ilgėjaus,
Daugel metų nuliūdau,
O paskui, kai laikas ėjo,
Aš ir viltį praradau... (71 psl.)

O kai prarandama viltis, atsiranda rezignacija, pasidavimas likimo valiai.

Knygos pradžioje yra šis eilėraštinis motto:

Brandžiausio savo amžiaus

Aš vienumos kančiose leidau —

Blaškiaus po svetimą vėją,

Bebraukdamas asarą nuo veido.

Knyga — suskirstyta į tris skyrius: 1) Klajonių kelias, 2) Vienatvės vėjai ir 3) Platus pasaulis. Ir, sakyčiau, vis ir viskas — eilėraštiniai, su gana didele elegiško doze. Štai "Autobiografijos" pirmosios keturi eilutės:

Aš neramumų metais žemė

Pro baltą pūgą pamačiau

Ir, kaip nerimstantis pasaulis,

Nenuoroma ir pats tapau.

(4 psl.)

Toliau (9 psl.) pateikiamas jo nuotraukos: kaip mokinuko (1917), gimnazisto (1925), studento (1929), pedagogo (1938) ir dailininko (1975).

Dar toliau — tirsta šūsnis jo skulptūrų puikiai atspausių reprodukcijų (3 pilni puslapiai). Po to eina eilėraštyba, ją vis pailiustruojant skulptūrų reprodukcijomis.

"Vienatvės vėjų" skyrių vėl daug gaudumo:

Dažnai ėjau kaštanų patamse

Ir, pasiguost norėjau jų bal-

tiems žiedams, —

Kaštantai tamsiašakiai išdi-

džiai stovėjo

Ir buvo svetimi mano širdies

jaušams.

(61 psl.)

"Platus pasaulio" skyrių gana daug įvairios tematikos darbų. Čia randam "Dialogą apie meną"; epitetus žmogui: žmogus gražus, žmogus dailus, žmogus žavus... etc.

Toliau — fragmentas iš didaktinės poemos "Darbas ir duona", baladės "Trys šalmai" ir "Senų laikų karys". Ištraukos iš epo "Išvietintieji", fragmentai iš ilgos (apie 15-kos paveikslų) dramos "Ar išsigelbės?" ir "Dailininkas skulptorius Dagys" — dail. M. Šileiko parašyti Dagio biografiniai bruožai, iš kurių

sužinome, jog skulptorius Dagys — S.S.C. Kanados skulptorių s-gos narys, kuris negalės pasigirti, kaip daugelis kitų menininkų, kad gimęs su pieštuku, su dėže dažų ar su molio gabalu rankose, jis tegalės pasakyti, kad ir jis, kaip daugumas, jei ne visi žmoniškosios prigimties vaikai, pirmąsias ir nerūpestingąsias dienas praleidęs kartais sausuose, o dažniausiai drėgnuose vystyklose...

Dail. Dagys esąs gimęs seniai — labai seniai, t.y. 1905 gruodžio 16. Gi apie Dagio rašytinę kūrybą dail. M. Šileikis šitaip samprotauja:

"Jo dailiąją žodžio kūrybą šioje knygoje sukūrė ypatingos gyvenimo sąlygos. Žinodami jo gyvenimo nueitąjį kelią ir jį ištikusias tragedijas, suprasite, kodėl atsirado jo šitie eilėraščiai ir kodėl jie yra tokie, o ne kokie. Iš tų eilėraščių galima pagrįsti jo dvasinio gyvenimo siūbavimus, turinį ir emocijas."

Šios knygos autorius, taip pat ir leidėjas, kuriuo yra pats dail. J. Dagys, savo žody skaitytojui štai ką praneša:

"Gal būt ne vienas, paėmęs šį leidinį į rankas, pasakys: nedailus leidinys. Tai tiesa, nes aš nenorėjau didinti išlaidų jo puošimui, o tegalvoju apie turinį ir žodžio dailumą."

Buvo klausimas: pateikti šias eiles ir ištraukas iš didesnių mano bandymų visuomenei, ar juos sunaikinti. Manydamas, kad gal kai kam ir kada rasis noro pasiskaityti, pagalvoti, vietomis pasigėrėti, kartais gal ypatingesnę nuotaiką išgyventi, — leidau tiems posmams gyventi."

Ir dar kuo charakteringa šioji knyga — ji nebus platinama pardavinėjimo būdu ir nesiras pas knygų platintojus. Ji tik bus duodama kaip dovana tiems, kurie kreipsis į autorių ar per savo įgaliotinius adresu: 78 Chelsea Ave., Toronto, Ont., Canada, M6P 1C2.

(Dagys dejuoja ir dainuoja, tiražas 1000 egz., 152 psl., spausdino Litho-Art, Toronte, 38 iliustracijos. Viršelio ir skilčių įrašai — dail. L. N. Krošienės.)

P.S. Žurnalas Lituanus (1977 Volume 23, Nr. 2) išspausdino prof. Alfonso Šešplaukio straipsnį apie dail. J. Dagio meninius darbus ir įsidėjo 19 tų darbų reprodukcijų.

— Varpo, Toronto lietuvių choro, 25 metų veiklos minėtinio koncertas įvyks gruodžio 3 Lietuvos Namų Karaliaus Mindaugo menė. Chorui diriguoja muz. J. Govėdas. Po koncerto — banketas.

— Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūrų paroda Toronte, Ont., vyks gruodžio 3-4 Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Parodą globoja K.L.K. Moterų Prisikėlimo parapijos skyrius.

— Poezijos dienos Chicago, Jaunimo Centro praplatinioj kavinėje, vyks 1978 gegužės 26-28.

Atsiųsta paminėti

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1975 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI. Chicago, Illinois. 1976. Spaudai paruošė Benediktas V. Mačiūka. Techninė priežiūra — Thomas Remeikis. 192 psl. Kaina 5 dol. Gaunama šiuo adresu: Institute of Lithuanian Studies, Inc., 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629.

Apie šį leidinį savo pratarė rašo Jurgis Gimbutas, Lituanistikos Instituto pirmininkas: "Šioje knygoje skelbiamos paskaitos ir pranešimai, skaityti Lituanistikos Instituto penktajame suvažiavime, kuris įvyko Clevelande, Ohio, Lietuvių Namuose 1975 metų gegužės 17-18 d.d." Iš tolimiesnio teksto sužinome, kad tai jau trečia LI suvažiavimų darbų knyga. Anksčiau buvo išleistos 1971 ir 1973 metų suvažiavimų, įvykusių Chicago, knygos.

Šioj knygoj skelbiamų paskaitų bei pranešimų autoriai: Vincas Trumpa, Jonas Puzinas, Juozas Jakštas, Jonas Dainauskas, Julius P. Slavėnas, Antanas Vaičiulaitis, Rimvydas Šilbajoris, Kęstutis Keblys, Benediktas V. Mačiūka, Elena Bradūnaitė, William R. Schmalstieg, Antanas Klimas, Leonardas Dambriūnas, Vytautas Černius, Algimantas Kezys, SJ, Jurgis Gimbutas.

Paskaitos bei pranešimai apima šias lituanistikos sritis: istoriją, literatūrą, sociologiją, tautotyra ir kraštotyra, kalbotyra, psichologiją, menotyra.

Knygoj pateikiamos ir angliskos paskaitų bei pranešimų santraukos. Pabaigoj duodamas Lituanistikos Instituto narių sąrašas (1976 metų pavasarij). Yra ir ankstesniųjų suvažiavimų (1971 ir 1973) knygų turinys.

Istorikoj dr. Jono Puzino paskaita knygoj pailiustruota piešiniais bei nuotraukomis.

ŽEMAIČIŲ KANKINIAI. Rainių miškėlio tragedija 1941. VI.24-25. Antroji laida. Išleido Hamiltono D.L.K. Algirdo Šaulių Kuopa. 1977. Iliustruota nuotraukomis. 68 psl. Kaina 3 dol.

Pirmąją šios knygelės laidą 1942 išleido Telsiuose ejęs savaitraštis Žemaičių Žemė. Ją suredagavo žinomas pedagogas ir žurnalistas K. Mockus (miręs Bostone). Rainių miškėlio tragediją jis trumpai apibūdino šiaip:

"Vienu tragiškiausių bolševikinio siautėjimo momentų, be abejo, buvo tas, kurį turėjo išgyventi Telsių kalėjimo politiniai kaliniai, nukankinti naktį iš 1941 m. birželio 24 į 25 d. Rainių miškely. Neaprašomas sadizmas, kurį vadinti žvėriškumu būtų tikrai labai švelnu, čia pasireiškė ypač kraštutinėm formom. Tokių kankinimų būdų ligi tol buvome girdęje vieną ar kitą atskirai, bet čia jie visi buvo pavartoti iš karto pačiom aštriausiom formom. Ir visa tai buvo daroma juk ne kieno kito, o jų nešamos 'laisvės', darbo žmonių gerovės varden".

Apie šią knygelę, anuo metu išleista gana dideliu tiražu, K. Mockus pateikia įdomių žinių Lietuvių Enciklopedijos XXIV tome (445 psl.):

"Ta knygelė pateko ir į užsienį. Pokario metais prieškomunistinės Italijos partijos naudojo knygelės dokumentinę — fotografinę medžiagą rinkiminėje kovoj prieš komunistus. Vlitas išleido tą knygelę ir prancūzų kalba. JAV knygelės medžiaga kiek perredaguota išsp. 1949 vardu Telsių kankiniai, išleista Lietuvių Žinių Pitsburge, Pa. Rainių tragedijos iliustracinė medžiaga buvo plačiai naudojama raudonojo teroro parodose Lietuvoje Vokietijoje ir Amerikoje."

Sveikintinas ir šiemetinis šios knygelės pasirodymas Hamiltone. Rainių tragediją negali būti užmiršta.

Demonstracijose Washingtone matosi New Yorko lietuvių grupę. Nuotr. P. Bivainio

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivanai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418RUDENIO VEIKLOS APŽVALGA
VIDURIO ATLANTO APSKRITYVidurio Atlanto
apskritys suvažiavimas

Pirmajame Vidurio Atlanto apskrities vyčių suvažiavime po vasaros, spalio 16 Sopulingosios Dievo Motinos Marijos parapijo Kearny, N.J., daugiausia dėmesio buvo skirta žmogaus teisėms Lietuvoje. Simpoziumą šia tema pravedė kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvos vyčių Lietuvos reikalų komisijos pirmininkas. Pastebėta, kad žmogaus teisių pažeidimas paveikia ne tik Lietuvos, bet ir kitų pavergtų tautų gyvenimą, kaip Vietname, Korėjoje ir kitur, ir jungtinis vieningas balsas už žmogaus teises visiem gali pasiekti daugiau visuomenės, turėti didesnę įtaką viešajai opinijai, negu mūsų vieny.

Suvažiavime dalyvavo atstovai iš trylikos kuopų: Philadelphia, New York, Newark, Brooklyn, Bayonne, Scranton, Harrison-Kearny, Amsterdam, Maspeth, Syracuse, Washington, Pittston ir St. Clair.

Išrinkta nauja apskrities valdyba: dvasios vadas — kun. Pranas Bulovas, pirmininkas — Larry Janonis, 1-asis vicepirmininkas (junjoram) — William Sidtis, 2-oji vicepirmininkė (narystė) — Eva Migonis, sekretorė — Jeanne Janonis, finansų sekretorius — Jonas Adomėnas, išdininkė — Millie Pietz, revizijos komisija — Ann Wargo ir Helen Shields, visuomenės informacijos komisijos pirm. — Isabelle McKinley, Lietuvos reikalų komisijos pirm. — Marian Skabeikis, kultūrinės komisijos pirm. — Birutė Radzivanienė, ritualo komisijos pirm. — Juozas Bulevičius ir Jovita Sleder, biuletenio redaktorė — Jeanne Janonis.

Smulkesnes žinias apie apskrities veiklą gali suteikti apskrities visuomenės informacijos komisijos pirmininkė Isabelle McKinley, 833 Maple Ave., Ridgefield, N.J. 07657, tel. (201) 943-8686.

Spalio 25 Vidurio Atlanto apskritis buvo surengusi religinį koncertą Aušros Vartų bažnyčioje New Yorke 10 val. ryto prieš mišias, ryšium su parapijos metiniais pietumis tą popie-

tę. Pagrindinę koncerto programą atliko Philip ir Daniel Skabeikiai, vargonų ir smuiko instrumentalistai. Koncertas pavyko gražiai ir padėjo sutraukti didesnį žmonių skaičių į šią lietuvių parapiją.

Anksčiau, vasaros metu, apskritis buvo suorganizavus išvyką iš New Yorko į Pennsylvanijos Lietuvių dieną Lakewood Parke, kurią surengė vyčių 144 Antracito kuopa iš St. Clair, o vėliau ankstyvą rudenį vėl surengė išvyką į Washington, D.C., kur šalia įvairių JAV sostinės vietovių aplankė ir Šiluvos Marijos koplyčią ir Lietuvos atstovybę.

Naujas vaikų choras Pennsylvanijoje

Šią vasarą Pennsylvanijos Lietuvių dienos metu buvo staigmena: Marijos Varpeliai. Tai pats pirmas pasirodymas St. Clair 144 Antracito kuopos suorganizuoto mokyklinio amžiaus vaikų choro, kuriame dalyvauja 60 su viršum berniukų ir mergaičių. Choriui vadovauja Rita Sherokis, kuri mokytoja vietinėse mokyklose; akomponuoja jos sesuo Anne-Marie. Linkim naujam vienetui daug laimės, sėkmės ir šviesios ateities.

Kuopos surengta Lietuvių diena Lakewood Parke praėjo labai sėkmingai, nežiūrint į tai, kad oras buvo nepalankus. Anksčiau šias šventes rengdavo tam kartui susidarę komitetai; tai ši šventė buvo pirmoji rengta nuolatinių, vyčių, organizacijos. Ji buvo skirta pagerbti prel. Juozui Neverauskui, kuris kartu su kun. Algiiu Bartkum padėjo įsteigti vyčių Pennsylvanijos angliakasių rajone. Jau 39 kunigystės metus kun. Neverauskas dirba išlaikydamas Lietuvių dienos tradiciją.

Lietuvių dienos metu Schuylkill County komisyonierius Albert Matunis įteikė savo proklamaciją Lietuvių dienos proga. P. Matunis, veiklus lietuvių gyvenime angliakasių rajone, yra vienas iš eilės lietuvių, kurie yra buvę Shenandoah miesto burmistrais.

Šalia Marijos Varpelių meninės programos dalyvavo šokių grupė Aušrinė iš Philadelphiajos ir moterų kvartetas Vilija

iš New Jersey. Pagrindinę kalbą pasakė kun. Kazimieras Pugevičius, o trumpesnius pranešimus davė 144 kuopos pirmininkė Bernice Mikatavage ir kultūros komisijos pirm. Mary Koons. Prel. Neverauskas ir kun. Bartkus sukalbėjo maldas, o visą šventę koordinavo Anna Klizas Wargo.

Rudenį kuopa surengė dvi lietuvių kultūrinės parodos prekybos centruose: rugsėjo 15 — St. Clair miesto Fairlane Village Mall, o spalio 15 — Harrisburg miesto Capitol City Mall Hess Bros. krautuvės patalpose. Rugsėjo 24 kuopa autobusu važiuojo į Pabaltiečių Žmogaus Teisių Žygį Washingtone.

Brooklyno vyčiai atsiveikina su Antanu ir Suzana Mažeikais

Jau ilgus metus Brooklyno 41 kuopoj dirba ir vadovauja Antanas Mažeika. Apie jo nuveiktus darbus jau buvo anksčiau rašyta šiuose puslapiuose. Jam išvykstant gyventi į Floridą, kuopos susirinkimo metu, spalio 9, buvo šeimininkas kuopos narių su juo ir žmona Suzana atsiveikimas.

Antanas Mažeika, Helen Kulber ir Juozas Bulevičius susirinkusiem pranešė apie buvusį vyčių seimą Providence, R.I. Birutė Radzivanienė pranešė apie 1979 Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošą ir apie įvykusių Pabaltiečių Žmogaus Teisių demonstraciją Washingtone.

Ateinančiai Apreiškimo parapijos šventei kuopa nominavo savo ilgamečius narius Edvardą Genevich, Petrą Montvilą ir Konstantiną Kazlauskį pagerbtųjų tarpan. Kuopa nutarė paaugoti kun. Pugevičiui nario duoklę, kad būtų atstovu United Nations Association.

Į naują valdybą išrinkti: dvasios vadas — kun. Stasys Raita, pirmininkė — Helen Kulber, vicepirmininkas — Petras Sandanavičius, sekretorė — Elaine Nicola, išdininkas — Juozas Bulevičius, finansų sekretorė — Emilija Sandanavičienė, jaunimo koordinatore — Birutė Radzivanienė, revizijos komisija — Konstantinas Kazlauskis ir Kazimiera Genevich, korespondentai į Vytį — Elaine Nicola ir Petras Sandanavičius, kultūros komisijos pirm. — Juozas Bulevičius, Lietuvos reikalų komisijos pirm. — Helen Kulber, ritualo komisijos pirm. — Vytautas Radzivanas, narė renginiam — Veronika Avižienė.

Pradėjo veikti lietuvių kalbos klasės Scrantone

Scranton, Pa., vyčių 74-oji kuopa, nors tik trečiuose veiklose metuose, jau pajėgė įsteigti lietuvių kalbos kursus, kuriuose dalyvauja jau 70 žmonių su viršum, įskaitant ir mokyklinio amžiaus vaikus, ir tėvus, ir senukus. Albright bibliotekos Scrantone tarnautoja Dorothy Reddington ir seselė Virginija Marija iš St. Mary's Villa įsteigė kursus bibliotekoje, padedant Ann Rincavage Kurzweil. Dėl

Naujoji Lietuvos vyčių centro valdyba

mokinių skaičiaus veikia net trys atskiros grupės: antradienio vakarą 7 val., ketvirtadienio vakarą ir trečiadienio popietę 1 val. Mokytojos yra seselė Virginija ir 74 kuopos pirmininkė Eva Kazokas. Kursai naudojami vadovėliu "Introduction to Modern Lithuanian".

Maspetho vyčių veikla

Maspetho 110 kuopos 53 metų veiklos sukaktis buvo atšvęsta rugsėjo 24 Maspetho Atsimainymo parapijos salė. Dalyvavo daug dabartinių ir buvusių kuopos narių, kartu su svečiais iš kitų kuopų. Sveikinam kuopą šia proga ir linkim linksmos tolimesnės ateities.

Vasarą 110 kuopa surengė lietuvišką parodėlę Cathedral Prep seminarijoje.

Gruodžio 18 po 11 val. ryto mišių Maspetho vyčiai ruošia tradicines lietuviškas Kūčias Atsimainymo parapijos salė. Jau treči metai iš eilės 110 kuopa rengia Kūčias, ir kasmet auga dalyvių skaičius. Šalia tradicinio lietuviško maisto bus ir meninė programa, kurią atliks kuopoj veikiantis choras, vadovaujamas Philip Skabeikio. Bus ir bendros giesmės, lietuviškų šiaudinėlių parodėlė ir rankdarbių mugė, kurią sustatys kuopos junjorai. Taip pat veiks loterija. Visi kviečiami dalyvauti, užsiskaitant bilietus iš anksto, ne vėliau kaip gruodžio 6. Auka \$4.00, o vaikam mažiau kaip 12 metų — \$1.00. Bilietus užsakyti per Philip Skabeikį, 102-26 93rd Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418 (212) 441-4775.

Trumpai iš kitur

New Yorko 12 kuopa lapkričio 12 surengė pagerbimą savo ilgamečiui nariui Albert Monckawitch, žymint jo 40-uosius metus Lietuvos vyčiuose. Pagerbimas prasidėjo mišiomis 6 val. vak. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje New Yorke. Po mišių buvo vakarienė. Sveikinam Albertą šia proga ir linkim jam ir toliau sulaukti žymių sukaikių.

Nauja vyčių Pittstone, Pa., 143 kuopa rugsėjo 23 surengė senovišką lietuvišką vakarą Šv. Kazimiero parapijos salė, Pittstone. Svečiam buvo skanaus maisto ir proga linksmam pasišokti.

IŠ DAYTONO
VYČIŲ
GYVENIMO

Nors daug organizacijų vasaros metu pertraukia savo veiklą, Daytono 96 kuopa ją tęsė, lyg nebūtų vasaros. Birželio mėnesį kuopa padėjo parapijai dalyvauti Daytono "World's a Fair" parodoje. Liepos mėnesį kuopos nariai susirinko lengvam pobūviui, o vėliau liepos 17 dalyvavo Pavergtų Tautų savaitės iškilmėse, kurias šiais metais rengė vengrai. Vasaros metu taip pat prasidėjo kuopos šeimų iškylų ir gamtą, kurių tarpe buvo ir junjorų išvyka į pramogų parką.

(nukelta į 7 psl.)

LIETUVOS VYČIŲ 64-JO SEIMO
NUVEIKTA, PLANUOTA

Lietuvos vyčių 64-sis seimas įvyko Providence, R.I., rugpjūčio 17-21. Mūsų spaudoj jau buvo minėta seimo sėkminga eiga, įdomūs parengimai, aukštas savųjų ūpo pakilimas, platus lietuviškos spaudos ir net televizijos pranešimai.

Savo organizacijos veiklai patobulinti Lietuvos vyčių seimas po vienerių metų studijų ir diskusijų patvirtino naują konstituciją. Laikam besikeičiant, buvo reikalinga konstituciją suderinti su šių dienų reikalavimais, paaiškinti kai kuriuos įstatus, įterpti per paskutinį dešimtmetį patvirtintus naujus įstatus.

Centro valdyba šiais metais pateikė seimui taip pat naujai paruoštą medžiagą "Vyčių vadovų vadovėliui". Gana stambi knyga apibūdina centro apskričių ir vietinių kuopų valdybos narių ir komisijų pareigas bei veikimo gaires. Prie šios knygos prirengimo prisidėjo eilė prityrusių vyčių vadovų.

Seimas priėmė vyčių organizacijai pritaikytas "Apeigas vyčių šermentim", kurias užtvirtino Providence vyskupas Louis E. Galineau.

Seimo dalyviai išklausė keletą vyčių veiklai pritaikytų paskaitų. Muz. Faustas Strolia ir Pilypas Skabeikis kalbėjo kultūrine tema — apie senovės Lietuvos muzikos išsilaikymą iki šių dienų ir kitus tautos kultūrinio lobius. Diakonas Jonas Prūsaitis skaitė religingą paskaitėlę apie sąžinę: "Pasaulis neturi sąžinės — o jūs?" Prelegentas paaiškino, kad visi žmonės turi sąžinę, kad modernieji laikai ir šių dienų filosofija sudaro kliūčių sveikai, tikrai sąžinei susidaryti. Įrodė, kaip žmogaus jausmai dažnai iškraipo sąžinės sprendimus, kaip paneigimas Bažnyčios autoriteto susilpnina pamatus tikros sąžinės veikimui.

Trys kalbėtojai — dr. A. Budreckis, kun. K. Pugevičius ir Marijona Skabeikienė — bandė įžvelgti į Lietuvos vyčių ateitį ir pramatyti naujų užmojų organizacijos veiklai. Buvo iškeltos tokios mintys:

Vyčių pareiga — veikliau rūpintis lietuviškų parapijų palaikymu, bendradarbiaujant su parapijos kunigais. Pasiūlyta rengti parapijų šventes, kuriose būtų sukviečiami visi lietuviai parapičiai į lietuviškas pamaldas ir po pamaldų į brolišką, lietuvišką, parapietišką sueigą.

Dr. Budreckis pramatė ateities reikalą ne tik palaikyti, bet ir praturtinti lietuvišką kultūrą ir papročius naujais motyvais, pateikiant juos patrauklesniais būdais.

Antroji kalbėtoja, Marijona Skabeikienė, pramatė reikalą vyčių mėnraštį Vytį tobulinti ir skleisti tarp lietuvių skaitytojų, kurie domisi Lietuvos reikalais. Prie to pridėjo pasiūlymus ateinančiais metais suaktyvinti visuomenės informacijos veiklą vyčiuose, garsinti ne tik

Lietuvos vyčių darbus, bet ir lietuviškumą bei Lietuvos reikalus per spaudą, radiją ir net televiziją.

Kun. Kazimieras Pugevičius savo pasiūlymuose ragino Lietuvos vyčius sąžiningiau įsipareigoti veikti Lietuvos reikalų komisijose užsibrėžtiems tikslams kovose dėl žmogaus teisių ir Lietuvos nepriklausomybės.

Po prelegentų paskaitų visiems dalyviams buvo išdalinti "atsiliepimo lapeliai", kuriuose galėjo "atsiliepti" į pateiktus siūlymus: "tvirtai sutinku", "sutinku" arba "nesutinku". Šiuos seimo atstovų atsiliepimus centro valdyba išstudijavo ir sudarys planus ateities veiklai.

Iš centro valdybos ir centro komisijų pranešimų paaiškėjo, kad vyčių veikla stiprėja, narių skaičius išaugo iki 2400. Keturiuose apskrityse veikia 48 kuopos, o dešimt iš jų turi savo junjorų kuopas.

Lietuvos reikalų komisija, naujai persitvarkiusi naujose patalpose prie Kultūros Židinio Brooklyne, redaguoja mėnesinius biuletenius. Įsteigtas naujas veikimo būdas: sutelkiama savanorių grupė — "Instant Action" grupė, kuri įsipareigoja, iškilius Lietuvai liečiančius svarbesnius reikalus, tuojau rašyti, atsiliiepti, telefonuoti.

Vyčių centro lietuviškos kultūros komisija, kuriai pavyzdinčiai vadovauja Aldona Ryan, įteikė seimui veiklos pranešimą, kuriuo ne tik vyčiai, bet ir visi lietuviai gali didžiuotis ir pasidžiaugti: kas mėnesį parengė ir kuopom išsiuntinėjo pritaikytą kultūrinį leidinėlį "Amber Web" — Gintarinis Tinklas. Išsiuntinėta 1000 instrukcinių lapelių, kaip daryti Kalėdų eglaičių šiaudinukus. Vyčių vardu dalyvavo tarptautiniuose bendruose parengimuose. Naujai išspausdintos dvi knygelės. Vietinės vyčių kuopos taip pat pasiūlymė Lietuvos kultūros palaikymą, dalyvaudamos amerikiečių ir kitų tautų festivaliuose, Šiluvos Marijos minėjimuose, Kūčių vakaro parengimuose, knygų apie Lietuvą platinime, Šv. Kazimiero iškilmingsniais minėjimais, lietuvių kalbos kursų įsteigimu, dalyvavimu televizijos programose ir pranešimuose apie Lietuvą ir t.t.

Šiemet Lietuvos vyčiai paskyrė \$2000 (keturias stipendijas po \$800) į universitetus stojantiems jauniems vyčiams studentams.

Ateities planuose numatytas naujas, ypač jaunesnio amžiaus narių vėjus, tvirtesnį žygių atstatyti kai kuriom seniau išnykusiom kuopom, ant tvirtesnių pamatų pastatyti visuomenės informacinę veiklą, kad daugiau žinių apie lietuvių ir Lietuvos reikalus būtų paskleista lietuvių tarpe.

Schuylkill County komisyonierius Albert Matunis (buvęs Shenandoah, Pa., burmistras) įteikia Pennsylvanijos Lietuvių dienos proklamaciją 63-ios Lietuvių dienos rengėjams, Lietuvos vyčių 144-os "Antracito" kuopos komitetui. Iš k. Helen Chesko, Bernice Mikatavage — kuopos pirm., prel. Juozas Neverauskas, Anna Klizas Wargo — komiteto pirm., Albert Matunis — Shuylkill County komisyonierius, Anne Marie Shevokis, kun. Kazimieras Pugevičius, Rita Sherokis, kun. Algimantas Bartkus — kuopos dvasios vadas.

PHILADELPHIA, PA.

Tamošaitienės paroda

Liaudies meno žinovės dailininkės Anastazijos Tamošaitienės darbų paroda rengiama gruodžio 4, sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Šv. Andriejaus parapijos salėj. Bus rodomi tautiniai drabužiai, juostos, meniški kilimai bei gobelenai. Viešnios kūrybą apibūdins dail. Romas Viešulas, Temple universiteto profesorius.

Dail. A. Tamošaitienė savo ilgų metų dailės darbus parodys skaidrėse. Parodos metu svečiai bus vaišinami užkandžiais ir kava. Lankytojai dailės darbais galės grožėtis iki 6 val. vak.

-o-

Dail. A. Tamošaitienė yra mūsų liaudies audinių bei mezginių žinovė, talentinga meniškų, liaudies motyvais išgaizintų, kilimų, gobelenų, tautinių drabužių ir juostų kūrėja. Vėlesniais laikais reiškiasi ir tapyboj.

Baigusi Kauno dailės darbų mokyklą, studijas gilino Švedijoje ir Austrijoje. Nepriklausomai Lietuvoje dirbdama Žemės Ūkio rūmuose, su audimo kursais yra apvažiavusi gana didelę Lietuvos dalį. Kauno dailės institute skaitė paskaitas ir buvo praktikos darbų instruktorė. Plačiai reikėsi Vilniaus marginių kooperatyve. Mergaitės ir moterys sėmėsi žinių iš jos išleistų knygų: Mezgimas, Namie austi drabužiai, Mergaičių rankdarbiai ir Mūsų rankdarbiai.

1946-48 skaitė paskaitas Freiburge, Vokietijoje, Ecole des Arts et Metiers audimo studijoje. Persikėlusį Kanadon, paveikslinių gobelenų kursą dėstė MacDonald institute, Guelph Ont. Jau ilgas laikas Kingstone, Ont., turi savo dailės kilimų ir tautinių drabužių studiją.

A. Tamošaitienė yra sukūrusi daugybę gražių tautinių drabužių, paplitusių visuose kontinentuose, išaudusi per 30 aukštos meninės vertės kilimų-gobelenų, kurių kai kurie yra Vatikano Alkos ir kituose muziejuose bei pas privačius asmenis.

A. Tamošaitienė yra dalyvavusi daugely pavienių ir kolektyvinių parodų Europoje ir Š. Amerikoje. Jos darbai buvo palankiai įvertinti ir apdovanoti piniginių premijų bei medaliais. Aukso medalius gavo Paryžių 1937 ir New Yorke 1939

už kilimus, pirmas premijas Berlyne 1938, Hanau 1949, Montrealy 1949, Toronto 1950, New Yorke 1949 ir 1953 už tautinius kostiumus ir kilimus.

-o-

Philadelphia po A. Tamošaitienės parodos gruodžio 5-10 viešnia vadovaus tautodailės audimo kursam, kurie vyks dviem pamainom: dienos metu pas K. ir O. Pliuškonius, o vakare pas V. ir G. Maciūnus. Kursoje laisvų vietų jau nebėra.

Dail. A. Tamošaitienės parodos ir kursų ruošėjai yra Philadelphiaiteininkai.

Antras Kaimas

Lietuvių namuose lapkričio 12 Philadelphia ir apylinkių lietuvių maloniai nuteikė savo humoristinių škiečių inscenizavimu Antras Kaimas. Antrą Kaimą Philadelphia po pirmą kartą matė prieš 11 metų. Tada jis žengė pirmuosius žingsnius, ieškodamas kelių savo juokingų tekstų perteikime. Laiko slinkty Antrame Kaime keitėsi žmonės, o ypatingai gerėjo programa.

Šį kartą scenoje pamatė 27-nias, daugumoje iš kasdieninio gyvenimo paimtas, iškarpas. Prie gražaus pasisėkimo prisidėjo geras rolių mokėjimas, graži vaidyba, tinkama muzika bei dainos ir geras organizuotumas.

Vytautas Volertas, Piet. New Jersey LB apylinkės pirmininkas, pasidžiaugęs gražia programa, pranešė, kad Antras Kaimas, atsižvelgdamas, jog mūsų kolonija yra mažoka ir pelnas skiriamas gražiam tikslui (švietimui ir kultūriniam reikalui), pasitenkino tik kelionės apmokėjimu. Svečiai patys susimokėjo net už nakvynę viešbutyje. Šią žinią vakaro dalyviai palaidėjo griausmingais plojimais.

Antro Kaimo vaidintojų sąstatą šiuo metu sudaro: Jūratė Jakšytė, Dana Nolte, Juozas Aleksūnas, Eugenijus Būtenas, Juozas Kapačinskis, Jurgis Riškis ir Romas Stakauskas. Antro Kaimo prievaizda yra Algirdas T. Antanaitis.

Po programos vyko pasivaišinimas ir šokiai, kuriem grojo Jono Puodžiūno orkestras. Philadelphia lietuvių didžiųjų šiuo jaunų, talentingų ir labai paslaugių muzikantų.

Prie rengimo, kaip ir visada, prisidėjo nemažai žmonių,

Tėv. Pauliui Baltakiui, OFM, įteikia sveikinimo adresą rengimo komiteto pirmininkas A. Vakselis, šalia stovi komiteto narė Birutė Malinauskienė. Dešinėje Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM. Nuotr. L. Tamošaičio

bet daugiausia pasidarbavo Jonas Skladaitis, Juozas Lukas ir Liudvika Norvaišienė. Rengėjai yra dėkingi Philadelphia lietuvių organizacijom už skelbimus ir kitokią paramą.

Vakaras pavyko labai gerai, nes sutraukė 200 žmonių su viršum. Ruošė Philadelphia ir Piet. New Jersey LB apylinkių valdybos.

-o-

Aleksandro Sabaliauskienės iniciatyva vakaro metu gimimo dienos proga buvo pagerbti Liudvika Norvaišienė, Adomas Sparkevičius ir Liudas Tarvidas.

Kalėdų eglutė su gražia programa gruodžio 11, sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų (apie 12 val.) Šv. Andriejaus parapijos salėj rengia Vinco Krėvės šeštadieninė mokykla. Dalyvaus ir Kalėdų senelis. Į parengimą kviečiami ir mokyklos nelanką vaikai ir suaugę. Visi bus pavaišinti skaniais pietumis.

Lapkričio 19-20 LB Švietimo tarybos suruošė Rytinio pakraščio mokytojų konferenciją Kultūros Židiny, New Yorke, iš Philadelphia V. Krėvės lituanistinės mokyklos dalyvavo 9 mokytojos. B. Vsk.

HARTFORD, CONN.

DEMONSTRACIJOS

Jaunimo iniciatyva lapkričio 4-5 buvo surengtos demonstracijos, atkreipiant Belgrado konferencijos proga dėmesį į pavergtųjų tautų problemas. Demonstracijos buvo gana taikaus pobūdžio. Sudėginta Sovietų vėliava, o šeštadienio vidurdienį sudraskyta Brežnevo iškamša.

Baigiant demonstracijas, Virginija Valančiūnienė savo kalbą priminė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą 1918 ir Lietuvos okupaciją 1940. Dar kalbėjo Hartfordo burmistras George Athanson ir New Britaino Šv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Rikteraitis. Jis vis prisidėjo prie žymesnių Hartfordo parengimų.

Šias lietuvių demonstracijas perdavė trečia ir aštunta televizijos stotys, o taip pat ir Tėvynės Garsų lietuvių radijo valanda.

Tokios ar panašios demonstracijos vyko dar keturiuose Amerikos miestuose.

Jonas Bernotas

LB atstovų vizitas pas Marquette Parko kleboną. Iš k. Br. Prialgauškas, K. Barzdukas, J. Janušaitis, kleb. kun. A. Zakarauskas, A. Šimkus, J. Kaunas, P. Norvila ir A. Bagdonas.

CHICAGO, ILL.

Švietimo taryboj

LB Švietimo taryba po vasaros atostogų lituanistinį švietimo darbą varo tolyn. Spalio 10 Chicago Jaunimo Centre įvyko posėdis, kuriam pirmininkavo pirm. Bronius Juodelis, o sekretoriavo I. Šerelienė. Pasisakytą Švietimo Gairių leidimo reikalui.

J. Bagdonas supažindino su mokytojų savaitės apyskaita. Studijų savaitė davė 500 dol. pelno. Dėl studijų savaitės programos ir jos pravedimo pasisakytą teigiamai, iškelta kai kurie trūkumai bei pageidavimai. Reikia daugiau dėmesio kreipti į jaunimo tvarkingumą. Kai kurie pageidavo ateityje studijų savaitės programą įnešti daugiau šviežumo supažindinant su šių laikų metodais ir pedagoginėmis srovėmis. Šiuo klausimu pasisakė kun. A. Saulaitis, J. Bagdonas, L. Germanienė, J. Kaunas ir Br. Juodelis. Į šią studijų savaitę atkreipė rimtą dėmesį mūsų spauda, rašydama teigiamus reportažus ir straipsnius: Draugas, Darbininkas, Dirva, Kelvis ir kanadiškiai Tėviškės Žiburiai bei Nepriklausoma Lietuva.

Vakarinio pakraščio mokytojų suvažiavimui paskirta 150 dol. parama.

25-OJI EUROPOS STUDIJŲ SAVAITĖ

24-osios studijų savaitės dalyviai Londone pageidavo jubiliejing studijų savaitę ruošti Vokietijoje — prie Baltijos jūros arba netoli Muencheno. Negavus tinkamomis sąlygomis patalpų prie Baltijos jūros, 25-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė bus rengiama Freisinge prie Muencheno, 1978 liepos 16-23, Muencheno-Freisingo diecezijos studijų centre — Bildungszentrum "Kardinal-Doepfner-Haus".

Freisingas — 33 km nuo Muencheno, senas vokiečių kultūros miestas, su daugeliu bažnyčių ir seniausiu bravoru pasaulyje.

Studijų namai, iškilę virš miestelio, gražiai įrengti ir patogūs.

Susirinkus studijų savaitės komisijai posėdžio, bus paskelbtos dalyvavimo sąlygos ir registracija. Organizacinė Komisija

Ilgamečiui Švietimo tarybos išdininkui mokyti. Petrui Pupiui jo 75 m. sukakties proga švietimo tarybos vardu pareikšta padėka ir įteikta dovana — Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorija.

Lapkričio 2 Jaunimo Centre įvyko kitas Švietimo tarybos posėdis, kuriame dalyvavo 12 iš 18 Švietimo tarybos narių.

Švietimo taryba peržiūrėjo lituanistinių mokyklų programas ir JAV LB lituanistinių mokyklų darbo ir tvarkos nuostatus, kurie bus išleisti atskira knygele ir išsiuntinėti visom lituanistinėm mokyklom. Nutarta kai kuriuos Švietimo tarybos leidinius — knygas mokyklom parduoti už pusę kainos. Tuo reikalu lituanistinėm mokyklom išsiuntinėtas aplinkraštis ir kainaraštis.

Susirūpinę naujų leidinių leidimu, nes kai kurių knygų bei vadovėlių laidos baigiamos išparduoti.

Ateinantiems mokslo metams reikia naujų vadovėlių arba perspausdinti esamus.

Heidelbergo universitetas užsisakė Švietimo tarybos lituanistinius leidinius ir Lietuvos žemėlapi.

Vizitas pas kleboną

LB Vidurio Vakarų apygardos ir Marquette Parko apylinkės atstovai, vadovaujami LB apygardos vicepirmininko Kazio Barzduko, lapkričio 19 prisistatė Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonui kun. Antanui Zakarauskui, kuris LB delegaciją maloniai priėmė. K. Barzdukas, delegacijos vardu pasveikinęs kleboną, pareiškė, kad LB Vidurio Vakarų apygarda gruodžio 3 Jaunimo Centre ruošia LB 25-rių metų veiklos minėjimą su paskaita ir menine programa. Jis pakvietė kleboną kaip garbės svečių dalyvauti šventėje. Klebonas priėmė kvietimą ir pasidžiaugė darnia LB veikla.

Be to, delegacija užprašė mišias gruodžio 4, sekmadienį, 10:30 val. ryto. LB Vidurio Vakarų apygardos apylinkių lietuvių iškilmingose pamaldose dalyvaus su vėliavomis.

Taip pat buvo tariamasi parapijos ir LB apylinkės reikalais, kaip geriau tvarkytis, kad parapijos gerovė ir religinis bei kultūrinis veikimas pasiektų gerų rezultatų. Pabaigoj pokalbio klebonas su delegacija nusifotografavo

J. Kaunas

IŠ VISUR

— Ambasadorius Arthur Goldberg, JAV delegacijos vadovas Belgrade, lapkričio 15, keliom dienom sugrįžęs į Washingtoną, priėmė Baltų delegaciją. Dviejų valandų su viršum pokalbį valstybės departamente dalyvavo iš lietuvių: dr. Jonas Genys — Jungtinio Baltų komiteto pirm., Aušra Zerr — JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm., iš estų: Ilmar Pleer ir Gerhard Buschman, iš latvių: dr. Olgerts Pavlovskis ir John Bolsteins. Pasikeista klausimais ir atsakymais, panašiais į ankstesnes konferencijas. Būdingesnis Aušros Zerr klausimas, ar spalio 10 d. riaušės Vilnių turės atgarsio Belgrado konferencijoje. A. Goldberg atsakė, kad JAV delegacija turinti turėti daugiau konkrečių ir detalizuotų informacijų.

— JAV respublikonų partijos biuletenis deda įvairių žinių apie tautines grupes. Vėliausiam numery rašoma, kad Lietuvių Moterų R. K. Sąjungos seime kalbą pasakė buvusi Worcesterio viceburmistrė lietuvių kilmės Barbara Sinnott. Seimas vyko Worcesterio.

— Lietuvių Fonde šiuo metu yra 4,375 nariai. Šiais metais įstojo 109 nariai. Fondo vadovybė uoliai stengiasi kuo greičiau pasiekti ir antrąjį Lietuvių Fondo milijoną. Tada dar sėkmingiau būtų telkiamos lėšos lietuviškam švietimui ir kultūriniam užmojam remti.

— Žurnalistas Juozas Kojelis, Lietuvių Fronto Bičiulių vadovybės kviečiamas, nuo ateinančių metų vėl perima žurnalą "Į Laisvę" redagavimą.

— Iš Clevelando į VI-tą Tautinę Skautų Stovyklą Australijoje išvyksta 10 žmonių grupė. Grupės vadovu yra v.s. Vl. Bacevičius. Gruodžio 4, sekmadienį, 4 val. po pietų D.M. N.P. parapijos kavinėje skautininkės ir skautininkai ruošia išleistuves. Bus trumpa programa ir kavutė.

— Skn. Stepo Kairio muzikinio vieneto veiklos dešimtmečio sukakties popietę rengiama gruodžio 4 Toronte, Ont., Lietuvių Namų salėj.

— Kun. Antanas Saulaitis, SJ, Akademinio skautų sąjūdžio pakviestas, sutiko redaguoti "Mūsų Vyčio" žurnalą, kuris jau ilgesnį laiką nepasirodė. Redakcijos kolektyvą sudaro L. Grinius, D. Kvilytė, R. Lukienė, J. Toliušis ir V. Statkus. Žurnalą administruoja Alfredas Kleinaitis.

— Valstiečių liaudininkų centro prezidiumas pasiskirstė pareigomis: pirm. prof. Mečys Mackevičius, vykdomasis vicepirm. G. J. Lazauskas, vicepirm. ir "Varpo" redaktorius Antanas Kučys, išdin. Mikolas Šimokaitis, sekret. Stepas Paulauskas. Į Vliko seimą iš liaudininkų išrinkti Alena Devenienė iš Californijos, Jonas Daugėla iš Floridos, Antanas Kučys iš Chicago ir Juozas Audėnas iš New Yorko.

— Worcester, Mass., Lietuvių Organizacijų Tarybos lietuvių radijo valanda girdima trečiadieniais nuo 8 iki 9 val. vak., o šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. popiet. WICN stotis, banga 90.5 FM. Programos direktorius — Edvardas V. Meilus, Jr., 23 Shirley Rd., Shrewsbury, Mass. 01545. Tel. 852-3665.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Gelutis, E. Brookfield, Mass., W. Waicule, Cambria Hgts., N.Y., Užsakė kitiem: L. Yokabaskas, Simsbury, Conn. — F. Werbitzkas, Granby, Conn., C. Carlson, Hartford, Conn., B. Aleksandravičius, Bloomfield, Conn., R. Yasin, San Antonio, Texas, M. Vonigas, Seymour, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 12 dol. metam.

DAYTON, OHIO

(atkelta iš 6 psl.)

Liepos gale kuopa prisidėjo prie Šv. Kryžiaus parapijos metinio festivalio rengimo.

Jau kelinti metai Daytono vyčiai rugsėjo mėnesį organizuoti lanko kapus, pagerbdami ir prisimindami savo mirusius narius. Rugsėjo 11 po 8 val. ryto mišių ir pusryčių kuopos nariai važiuo kartu į kapines, pasimeldę prie kiekvieno mirusio nario kapo ir paliko prie kiekvieno puokštę gėlių. Dienai baigiantis, buvo bendra vakarienė lauke Triangle Parke.

Rugsėjo 25 kuopa surengė "Linksmųjų laikų polkos vakaruskas", ir šis parengimas labai sėkmingai praėjo. Spalio 1 Daytono vyčiai priėmė atstovus iš kitų kuopų, suvažiavusių į Vidurinės-Centrinės apskrities suvažiavimą. Suvažiavimo metu išrinkta nauja apskrities valdyba. Suvažiavimo antrą dieną visi susirinko prie Trijų Kryžių paminklo, kur buvo pamaldos už žuvusius Lietuvoje. Mišių metu kun. Vaclovui Katarškiui buvo įteiktas ketvirtasis vyčių laipsnis. Buvo uždegtos žvakutės už kiekvieną apskritį mirusį vyty.

Spalio 29 buvo kuopos valdybos rinkimai, kuriuos Daytono vyčiai praveda su vakariene ir pobūviu. Naujai išrinktieji: kun. Vaclovas Katarškis — dvasios vadas, pirmininkė — Mary Ann Blum, 1-oji vicepirmininkė — Christina Mantz, 2-oji vicepirmininkė — Elinor Sluzas, išdininkė — Sally Miller, finansų sekretorė — Frances Mikalauskas, protokolų sekretorė — Mildred Steinbrunner, revizijos ko-

misija — George Mikalauskas ir Walter Lastoskie, tvarkos vedėjas — Joseph Ryan ir Joseph Mantz, religinė komisija — Eloise Berczelly ir Patrick Smiley, Lietuvos reikalų komisija — Laima Raštikis ir Alice Petkus, kultūrinės komisijos pirm. — Aldona Ryan, ritualo komisijos pirm. — Frances Petkus, korespondentė — Frances Petkus, biuletenio redaktorė — Elaine Pacovsky, istorikas — Harley Karns, pramogų komisija — Judy Petrokas, Rita Ambrose, John ir Joyce Berczelly ir Harley Karns, veikimo priemonių komisija — Eleanor Mantz ir Susan Smiley, sporto komisija — Katherine Sinkwitz, Chris Mantz, Michael ir Audrey Blum, užuojautos komisija — Ada Sinkwitz ir Mary Lou Lastoskie, įstatų komisija — Joe Ryan, Stanley Kavy ir Ray Steinbrunner, telefono tinklo komisija — Helen Vaitkus, "Sąryšio" atstovai — Joseph Gečas ir Aldona Ryan.

Daytono kuopa yra pavyzdinaga savo organizuotumu. Visi, kurie esam matę jos veiklą savomis akimis, žinom, kad kuopos valdybos pozicijos nėra tik popieriniai pavadinimai, bet išreiškia didelio žmonių skaičiaus pasiaukojimą dirbti savo organizacijai ir idealui.

Šiuo metu Daytono vyčiai ruošiasi dalyvauti Kalėdų bazare Daytono Winter Towers. Vedamos rankdarbių klasės ir pratinimai.

Sveikinam kuopos narį Kazimierą Walušį, kuris neseniai išrinktas į Northwest Daytono Priority Board tarybą.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

Pirmoji Clevelando ir jo apylinkių Lietuvių Diena buvo surengta 1953 rugsėjo 13. Ją rengė prieš metus — 1952 spalio 26 — įsisteigusi JAV Liet. Bendruomenės Clevelando apylinkė. Dabar po 24 metų šios Dienos jau yra bendruomeninio Clevelando lietuvių gyvenimo dalis, virtusi kasmetine tradicija. Šiemetinės Dienos taip pat buvo skirtos apylinkės 25-erių metų sukakčiai minėti, tad jų programai įeškota svaresnio kultūrinio užmojo. Tikrai malonu man šia proga pakartoti tai, ką rašiau Dienų programiniame leidiny: "Jos mus buria krūvon, jose savo dvasią gaiviname tautiniu kultūrinu peniu. Šiandien mus šventiškai nuteikia, jungia ir vienija muzikinis 'Kulgrindos' veikalas, atvežtas Tautinio Meno 'Dainavos' Ansamblio iš Chicagos. Reikia džiaugtis bei didžiutis, kad mūsų tautinė Bendruomenė yra pajėgi žvelgti giliau, siekti plačiau ir ryžtasi tokio masto poklėm. Dideles naštas kelia daug rankų, ir, ačiū Dievui, Bendruomenei jų netrūksta. Tai reikšminga ir graži tautinio mūsų darbo talka. Didelė garbė būti savos dirbančios Bendruomenės nariu, ramstyti tautinius jos siekimus".

Bendruomenės Clevelando apylinkė Lietuvių Dienų uždavinį atliko rūpestingai ir pasigėrėtinai. "Kulgrindos" spektaklio bilietai buvo išplatinti prieš dvi savaites prieš jo pradžią. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salė gal niekada tiek nematė lietuvių. Daugelis norinčių dėl vietų stokos negalėjo patekti.

Spektaklis taip pat praėjo su dideliu pasisekimu. "Dainava" atvyko puikiai pasiruošusi. Muz.

Aloyzas Jurgutis spektakliui — orkestrui, solistam, choram ir kt. — vadovavo kompetentingai. Solistai M. Momkienė, R. Mastienė, A. Simonaitytė-Gaižiūnienė, V. Liorentas, V. Radys, "liežuvingi kaimiečiai" V. Kavaliūnaitė ir J. Platakis, balerina V. Karosaitė su savo grupe, miškiniai, laumės, kaimo jaunimas bei senimas — visi sudarė gerai susiderinusį vienetą, tik režisierė Z. Kevalaitytė-Visockienė turėjo sunkiai sprendžiamą problemą visus taip pat įtraukti į sceninį veiksmą. Duoti choram scenoje "darbo" iš tikrųjų lengva. Vis dėlto "Kulgrindą" žiūrėti ir jos klausytis paprastam žmogui buvo didžiai malonu, o specialistai su savo reikalavimais teprabyla patys. Viena aišku, kad "Kulgrinda" nėra nei opera, nei operetė, tik "muzikinis veikalas". Muziką jam sukūrė Aloyzas Jurgutis, libretą parašė Nijolė Jankutė, ir abiejų darbas nusipelnė palankaus bei teigiamo dėmesio. Clevelando lietuviai "Kulgrindos" pastatymą pergyveno kaip meno šventę. Dail. A. Korsakaitės-Sutkuvienės dekoracijos sudarė nuotaikingą foną, apšvietimą turimomis sąlygomis išradinčiai tvarkė J. Daugvila ir Č. Rukuiža. Reikėtų dar minėti ir daugiau pavardžių, bet gyvenime taip esti, kad "mažesnieji" visados nutylimi ir, žinoma, nusikraudžiami. Ne kitaip elgiuos ir aš. Atleiskite.

Po spektaklio, kaip paprastai, vieni vaišinosi, o kiti ir šoko. Viešu žodžiu vakarienes metu pasikeitė apyl. v-bos pirm. Jurgis Malskis ir "Dainavos" pirm. A. Smilga. Kanados LB krašto v-bos pirm. J.R. Simanavičius pasveikino ir kvietė į Pasaulio Lietuvių Dienas 1978 Toronte.

Sekmadienį, lapkričio 13, tikrai gausiai taip pat buvo lankoma Lietuvių Dienų dailės darbų paroda. Labai daug tų darbų — jau iš okupuotos Lietuvos: gintarai, drožiniai, audiniai. Parodą didžiai turtino ypačiai dail. K. Šimonio ir dail. D. Tarabildienės kūriniai. Nemaža darbų taip pat parduota.

Dienų intencija sekmadienį, lapkričio 13, mišias parapijos bažnyčioj aukojo ir pamokslą pasakė klebonas kun. G. Kijauskas SJ, auks atnešė Bendruomenės darbuotojai, giedojo J. Kazėno vadovaujamas ramovėnų choras. Tad ir pamaldose buvo jaučiamas šventiška nuotaika. Reikėtų, kad tokia nuotaika būtų nešama į visas mūsų parapijas ir bažnyčias: tautinei savo Bendruomenei priklausome visi, tad ir jos stiprybė bei ateitis glūdi mumyse pačiuose. Bendruomenė kiekvienas turim tarpusavio pareigų bei uždavinių — vienas kitą gerbti, vertinti, suprasti, kiekvienam atiduoti tai, kas kam priklauso.

JAV LB VEIKLOS KRONIKA

Adv. dr. Ant. W. Novasitis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, respublikonų partijos sąrašė kandidatuoja į Philadelphiaus aukštesniojo teismo teisėju. Visuomeninėje veikloj dr. Novasitis vadovauja Philadelphiaus respublikonų tautybių tarybai ir yra centrinio respublikonų partijos komiteto tautybių skyriaus teisinis patarėjas.

Inž. Algimantas Gečys, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, spalio 18 dalyvavo Philadelphiaus respublikonų partijos vadovo William Mehan suruoštame pagerbime buvusiam prezidentui G. R. Fordui, kuris į Philadelphiaus atvyko skaityti paskaitų Pennsylvanijos universitete. Trumpame pokalby su buvusiu JAV prezidentu A. Gečys užsiminė apie rinkiminės kampanijos metu jo padarytą pareiškimą, jog Sov. Sąjunga Lenkijos "nedemonuojanti". G. Fordo nuomone, šis pareiškimas buvęs "nesusipratimas" ir greičiausiai turėjęs nemažą įtaką rinkimų rezultatams.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Kalėdėjimas, metinis parapijos lankymas, jau baigėsi. Kun. Antanas Dranginis dėkoja visiems ne tik už malonų priėmimą, bet ir už suteiktas aukas parapijos reikalui. Kunigas žmonėm išdalijo plotkeles.

Daina, vyrų choras, giedos gruodžio II per lietuviškas pamaldas Šv. Alfonso bažnyčioj. Choro repeticijos vyksta ketvirtadienių vakarais 7:30 v. Lietuvių svetainės klevo kambary. Vyrų, kurie mėgsta lietuvišką dainą, kviečiami įsijungti į chorą.

Lietuvių posto 154 legionieriai su Kalvelio tautinių šokių grupe sekmadienį, gruodžio 4, važiuos aplankyti veteranų Perry Point ligoninėj Havre de Grace, Maryland. Jaunimas palinksmins veteranus savo tautiniais šokiais.

Kalėdų balių rengia Lietuvių posto 154 legionieriai ir jų padėjėjos gruodžio 18, sekmadienį, Lietuvių svetainės klevo kambary. Pradžią 2 val. popiet. Bus įvairių laimėjimų. Vaikučiam bus įvairių žaidimų. Kalėdų senelis jiems įteiks dovanų. Suaugusiems bus skanių valgių ir gėrimų.

Naujų Metų sutikimą rengia Baltimorės lietuvių sportininkų klubas gruodžio 31 Lietuvių svetainės didžiojoj salėj. Pradžią 10 val. vak. Šokių gros geras orkestras. Bus visokių gėrimų, ledų, barškulių, vaisvandenių prie kiekvieno stalo. Rengimo komiteto pirmininkas Vincas Dulys maloniai kviečia visus į šį balių. Bilietas galima gauti lietuvių salėj ir pas narius. Reikia juos įsigyti iš anksto.

Vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį minėjo Vincas ir Elena (Sakievich) Šakevičiai lapkričio 20. Sukaktuvininkai užaugino

Clevelando Lietuvių Dienos iš tikrųjų parodė, kad čia lietuviai paisy Bendruomenės gero vės ir eina Lietuvių Chartos rodomu keliu. Tad ir akyse darosi šviesiau bei širdy geriau. Jei ir visur kitur šį kelią grįstume pozityviom pastangom bei konstruktvyiu darbu, gal pagaliau liautųsi mūsų ekstremistų paraustinės griauamosios sveiką protą bei atsakomybės jausmą praradusios užmačios ir rastume vieni kitiem gerą žodį. O tokio žodžio dabar labai labai nusipelnė Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba — pirm. Jurgis Malskis, Stasys Astrauskas, Vladas Bacevičius, Vytautas Biliūnas, Viktoras Mariūnas, Pranas Karalius, Bronius Gražulis bei Rasa Petraitytė ir valdybos talkininkai bei talkininkės, tarp kurių šia proga ypačiai minėtinos R. Tatarūnienė, Ing. Bublienė ir kt.

Bendruomenės Clevelando apylinkėj šviesu ir giedrai!

Stasys Barzdukas

Chicagos Dainavos ansamblis Clevelande gastroliavo su Kulgrindos spektakliu. Grupės kairėj solistas V. Liorentas. Nuotr. V. Bacevičius

JAV LB apylinkės taip pat yra įsijungusios į kongreso narių kontaktavimo akciją.

Chicagos Pabaltiečių Taryba Darbo dienos savaitgalio metu savo parengime svečių turėjo sen. Robert Dole, buvusį respublikonų partijos kandidatą į viceprezidento postą ir šiuo metu vieną iš įtakingiausių respublikonų kongrese. Lietuviam minėtam sambūry atstovauja JAV LB Vidurio vakarų apygarda, jos pirmininkui Kazui Laukaičiui ir LB krašto valdybos vicepirm. Modestui Jakaičiui esant aktyviai įsijungus į sambūrio veiklą.

Washingtonė pirmajam posėdžiui rugsėjo 23 buvo susirinkę respublikonų partijos žmogaus teisių komisijos (Council for Human Concerns) nariai. Komisija pasisakė už žmogaus teisių klausimo pavertimą abiejų

partijų rūpesčiu. Žmogiškųjų teisių reikalavimai jungtini su tautų apsisprendimo teisėmis. Rūpinimasis teisėmis būtinas ne vien tik tarptautinėj, bet ir krašto vidaus plotmėj. Pasisakyta už kreipimąsi į respublikonų partijos vadus kongrese, kad įstatymu būtų įkurta Žmogaus Teisių savaitė. Minimoj komisijoje kopirmininko pareigas eina JAV LB krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys.

Besilankydamas Chicagoj, JAV LB krašto valdybos pirm. Alg. Gečys rugsėjo 17 turėjo ilgesnį pasitarimą su Draugo spaustuvėj spausdinamos "Dissein in Lithuania" knygos autorium prof. dr. Tomu Remeikiu. Šiuo metu autorius baigia veikalą papildyti vėliausia dokumentacija. Tikimasi, kad greitai JAV LB finansuojamas veikalas bus išspausdintas.

KALĖDINIAI DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

KALĖDINIS 1977

Vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 m. vilnonės medžiagos suknelė; 2,75 m. crimpleno medžiagos moteriškai eilutei; 1 moteriškas arba vyriškas puikus nertinis; 2 poros vyriškų arba moteriškų nailono kojinių; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 40 anglišių cigarečių ir 3 m. vilnonės eilutei medžiagos su jaudimu "All wool made in England".

Kaina su įskaičiuotu muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis \$180.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti prekių 8 svarų svorio. Galį būti 4 m. medžiagos, 2,75 m., dirbtinio minko kėlis arba kitokios prekės. Žemiau siūlome keletą populiarenių dovanų. Visos kainos yra jau su įskaičiuotu muitu.

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Geresnis nertinis	32.00
Nailono kojinės, vyriškos arba moteriškos	3.00
Tights	3.50
Vilnonė medžiaga suknelėi	24.00
Crimpleno medžiaga suknelėi	18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostiumėliui	30.00
Nailono apatinis	10.00
Nailono marškiniai	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	15.00
Lietsargis telescopic	12.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei	50.00
Geresnės rūšies medžiaga eilutei	50.00
Dar geresnės rūšies medžiaga eilutei	75.00
Sudarant visai naują siuntinį dar reikia pridėti	\$24.00

persiuntimui.

Sudarom testamentus, administruojam nuosavybes, persiunčiam palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, ENGLAND
TEL. 01 460 2592

HUMAN RIGHTS

for

SADŪNAITĖ

and

LITHUANIA

Pabaltiečių Žygy už Žmogaus Teises Washingtonė, D.C., daugelis dalyvių nešė tokius plakatus. Plakatas ant storo popieriaus, 61 cm per 91 cm. Tokį plakatą galima įsigyti siunčiant bent kokią auką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Aukos nurašomos nuo JAV mokesčių.

KNYGOS ANGLŲ KALBA
BOOKS IN ENGLISH

Lithuanian Cookery, by I. Sinkevičiūtė. One of the largest collections of Lithuanian traditional recipes. \$7.00

Introduction to Modern Lithuanian, by L. Dambriūnas, A. Klimas, W. Schmalstieg, A Grammar and Textbook for the Lithuanian Language, \$9.00

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas. \$8.00

Lithuanian-English Dictionary, by B. Piesarskas, B. Svesevičius. \$8.00

Lithuanian Self-Taught, by M. Variakojytė. \$2.00

Namų-artinės aplinkos žodynėlis, by Černius. \$2.50.

Mano žodynas, by Richard Carry. For children, illustrated. \$5.00

The USSR-German Aggression against Lithuania, by B. Kaslas. \$15.00

Lithuanians in America, by Dr. A. Kučas. \$6.00

Lithuania: the Outpost of Freedom, by C.P. Jurgėla. \$15.00

The Lithuanian Short Story 50 Years, by S. Zobarskas. \$12.50

Lithuania 700 Years, by A. Gerutis. \$12.00

Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$5.00

Fighters for Freedom. Lithuanian Partisans, by J. Daumantas. \$10.00

Lithuania Minor, by M. Brakas. \$15.00

The Baltic Nations, by B. J. Kaslas. \$12.00

Sudiev: Good-bye, by Eve Bates. \$10.00

Praise the Lord All you Nations, by Sister V. Vytell. \$8.00

Cultural Wellsprings of Folktales, by V. Bagdanavičius. \$6.00

A Priest in Stutthof, by Stasys Yla. \$8.00

Crosses, by V. Ramonas. \$4.00

The 40 Years of Darkness, by J. Vaišnora. \$2.00

The Brothers Domeika, by L. Dovydenas. \$6.00

Vytautas the Great, Duke of Lithuania, by J. Končius. \$2.00

History of Lithuania, by J. Končius. \$3.00

House Upon the Sand, by J. Gliuda. \$4.00

Bobby Wishingmore, by S. Zobarskas. \$2.00

The War Against God in Lithuania, by J. Savasis. \$2.00

The Living Testament of Faith and Courage in Siberia. \$4.50

The Lithuanian Woman, by B. Novickienė. \$3.00

My Will & Fragments of Truth, by M. Brazauskas. \$2.00

The Forest of Anykščiai, by A. Baranauskas. \$4.00

The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00

The Secret Life of the Political Refugee, by E. Narouche. \$5.00

The Adventures of Ziggy Zilch, by J. Neverauskas. \$5.00

We Will Conquer the World, by L. Dovydenas. \$5.00

The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00

The Sonata of Icarus, by J. Gliuda. \$5.00

Five Posts in a Market Place, by A. Landsbergis. \$4.00

Curriculum Vitae, by A. Kairys. \$3.00

Rejuvenation of Siegfried Immerselbe, by I. Seinius. \$5.00

Puzinas, Color monography, album. \$25.00

A Color Odyssey — A. Galdikas. \$16.00

The Way of Nations, album by J. Juodis. \$7.00

Vilnius, the Capital of Lithuania, by T. Vizgirda. \$4.00

Art Collection of the Lith. Franciscans. \$5.00

Eleven Lithuanian Artists in Australia. \$6.00

Lithuania — popular pamphlet, \$0.50

Map of Lithuania (Color). \$4.00

The Lithuanian Situation, by K. Pakštas. \$1.00

Soviet Occupation of Lithuania, By A. Budreckis. \$1.00

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Nr. 14-15. Each 1.00

These and other Lithuanian-English Books, Records, Auto stickers, Lithuanian and United States Flags, T Shirts with Lithuanian emblems and other souvenirs are available at:

DARBININKAS ADMINISTRATIVE OFFICE
341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

TORONTO GINTARAS KULTŪROS ŽIDINY

Lapkričio 19 Kultūros Židinys svečiavosi Toronto jaunimo ansamblis *Gintaras* ir čia atliko dainų ir šokių koncertą. Publikos prisirinko labai daug. Tai buvo vienas iš didžiausių šių metų renginių. Didžioji salė buvo pilnutėlė.

Gaila, kad programa turėjo pasivėlinėti, nors buvo kalbėta pradėti punktualiai. Pasivėlinėjo gi todėl, kad publika velinosi. Žmonėms daug sunkumų sudaro atsikratymas automobilių. Taip nutiko, kad tą pačią dieną vyrų choras Perkūnas vyko koncertuoti į Baltimorę. Choras keliauvo autobusu, kuris pajudėjo iš Kultūros Židinio kiemo. Suvažiavę choristai kieme iš ryto paliko savo mašinas ir tokiu būdu užėmė daug vietos. Tokių paliktų mašinų buvo apie 30. Ateity tokių gastrolių metu reiktų pramatyti, kad kiemas liktų neužimtas. Židinio svečiam tai sudaro daug sunkumų ir nepatogumų.

Ansamblio sudėtis

Gintaras yra didelis ansamblis. Jis turi apie 150 narių. Yra bent kelios šokių grupės. Čia buvo atvykus vyresniųjų grupė, kurią sudaro studentai. Atvyko apie 25 šokėjai, mergaičių oktetas ir 13 asmenų orkestras.

Orkestras sėdėjo žemai prie scenos. Prie jų buvo ir garsiaikalbiai. Atskiri garsiaikalbiai buvo ir prie mergaičių oktetų, kuris dainavo taip pat žemai prie scenos. Orkestras buvo truputį neišlygintas. Prie pagrindinio akordeonisto buvo per arti garsiaikalbis, taip šis instrumentas nustelbė kitus. Nebuvo girdėti nei smuiko, nei fleitos, nors jie ir grojo orkestre.

Šokiai ir dainos

Prasivėrus scenai ir sugrįžus muzikai, iš salės gilumos poromis atžygiavo ansamblio šokėjai ir užkopė į sceną. Užkopę dar sušoko, paskui dalis susėdo, o kita dalis pradėjo šokių programą. Ansamblis pašoko kepurinę, pasiutpolkę, tabalą.

Žemai tuoj sustoję oktetą dainininkės ir padainavo šias dainas: Oi motinėle — Corbulskio, Sakyk, paukšteliai — Bražinskio, Tik tu prisimink (autorius nepažymėtas).

Tada vėl dainavo mergaitės šias dainas: Iš rytų šalėlės — harm. Budriūno, Palankėj — harm. F. Strolis. Scenoj šokėjai sušoko landytinį, drauge su oktetu palyda — apgavikus.

Einant į koncerto pabaigą, mergaičių oktetas atliko: Tė-

viškė — F. Strolis, Tėviškėlė — B. Budriūno, Ko liūdi, berželi — harm. Z. Venckaus. Bisui padainavo — Kampelis šičia ramus.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Padėka

Pabaigoj į sceną užkopė renginio vadovas Aloyzas Balsys visiems padėkoti. Pasakė jis gražių žodžių, net atnešta gėlių du krepšiai (vienas buvo nuo N.Y. jaunimo ansamblio Tryptinio), bet pamiršo į sceną pakviesti ansamblio vadovus. Paprastai pirmiausia pakviečiami vadovai. Tik jiems esant scenoj, sakomi padėkos žodžiai ir įteikiamos gėlės.

Padėtį išlygino Gintaro šokių grupės vadovė Regina Krasauskaitė. Ji atsirado prie mikrofono ir priminė svarbiausius grupės vadovus. Be Reginos Krasauskaitės, šokių grupės vadovės, dar yra kiti žmonės — or-

Toronto jaunimo ansamblis *Gintaras* šoka Kultūros Židinio scenoje. Nuotr. L. Tamošaičio

kestro vadovė Žibutė Šilinskaitė, vyr. akordeonistas — Algis Kaminskas, dainininkių vadovė — Giedrė Paulionienė (Rinkūnaitė). Programos pranešėja buvo Birutė Nakrošūtė. Ansamblio administraciją sudaro: A. Nausėda, D. Nausėdienė, L. Radzevičius, O. Radzevičienė.

Ansamblis iš savo pusės padarė gražų gestą. Į sceną pakvietė Tėv. Paulių Baltakį, OFM, kuris, būdamas Toronte, globojo ansamblį. Tėv. Pauliui (nukelta į 12 psl.)

PUTNAM, CONN.

Vienuolyno rėmėjų suvažiavimas

Nekaltai Pradatosios Marijos seselių rėmėjų suvažiavimas spalio 30 pradėtas mišiomis, kurias aukoję seselių kapelionas prof. kun. Stasys Yla, asistuojant prel. Vytautui Balčiūnui. Po mišių vyko pietūs, o po jų prasidėjo kita darbotvarkė.

Suvažiavimą atidarė rėmėjų pirmininkas prof. Antanas Vasaitis. Pirmą kartą į suvažiavimą atėjo kun. Stasys Yla suglansėdęs, o kita dalis pradėjo šokių programą. Ansamblis pašoko kepurinę, pasiutpolkę, tabalą.

Žemai tuoj sustoję oktetą dainininkės ir padainavo šias dainas: Oi motinėle — Corbulskio, Sakyk, paukšteliai — Bražinskio, Tik tu prisimink (autorius nepažymėtas).

Tada vėl dainavo mergaitės šias dainas: Iš rytų šalėlės — harm. Budriūno, Palankėj — harm. F. Strolis. Scenoj šokėjai sušoko landytinį, drauge su oktetu palyda — apgavikus.

Einant į koncerto pabaigą, mergaičių oktetas atliko: Tė-

viškė — F. Strolis, Tėviškėlė — B. Budriūno, Ko liūdi, berželi — harm. Z. Venckaus. Bisui padainavo — Kampelis šičia ramus.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

Tuo ir turėjo programa baigtis, bet jos buvo per maža tokiam koncertui. Pats ansamblis ją pratęsė ir pašoko sadutę, rezginėlę, aštuonnyti. Sadutę šoko kitaip, nei paprastai matom. Buvo įvesta baltai apsirengusi jaunamartė. Jai ir vainiką uždėjo ant galvos ir gėles įteikė. Šokis lėtas, svajingas ir gražus, tik muzika truputį per garsiai trenkė.

LOS ANGELES, CALIF.

Paminklinio veikalo pristatymas

Gruodžio 18, sekmadienį, 12 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje rengiamas prof. dr. Vlado Juodeikos veikalo "Didžioji Iliuzija" — marksizmas teorijoje ir tikrovėje" pristatymas.

Tai yra paminklinė knyga. Neįgailestinga mirtis pakirto autorių veikalo išleidimo dienomis. Tad "Didžiosios Iliuzijos" pristatymą dera prilyginti paminklo atidarymui prie velionio kapo.

Knygos savybes aptars prof. Jonas Kuprionis, dr. Grigas Valančius ir rašytojas Jurgis Gliūda. Solistė Stasė Pautienienė pasakaitys ištraukų iš veikalo. Po oficialios dalies bus vaisės.

"Didžioji iliuzija" yra epochinis veikalas, analizuojantis marksizmo teoriją, jos taikymą gyvenimo praktikoje ir iliuzorinį jos vaizdą propagandoje. Dr. V. Juodeika parašė šį veikalą giliai pažindamas temą ir kartu patraukliai, lengvai valdydamas pasakojimo stilių.

Marksizmas, kaip žinia, yra sovietinės diktatūros pamatas. Todėl "Didžiosios iliuzijos" pasirodymą tenka laikyti kaip naujo ir galingo ginklo suteikimą sovietinio teroro priešininkams. Tai dalis atkaklių kovų dėl

Lietuvos laisvės. Sovietinė diktatūra yra paremta marksizmo teorizavimais ir kazuistika. Dr. Vladas Juodeika pagrindinai sugriaua tą propagandinę spekuliaciją.

Tą pat dieną knyga pristatoma ir Chicagoje. Ją pristato Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židiny. Los Angeles mieste ją pristato komitetas, talkinęs knygą išleisti plačiu vaju.

Knyga gaunama ir Darbininko administracijoj.

—T.D.

-0-

Solistės Birutės Dabšienės režitalis Šv. Kazimiero parapijos didžiojo salėj vyks gruodžio 3. Akomponuos pianistė Raimonda Apeikytė.

Skautų metinė šventė įvyks gruodžio 4, sekmadienį. 10:30 val. pamaldos bažnyčioj, o 12:30 val. didžiojo parapijos salėj iškilminga sueiga.

Alės Rutos literatūros vakaras, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, įvyks gruodžio 10, šeštadienį, 7:30 val. vak. didžiojo Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Komp. Br. Markaičio; SJ, Šv. Kazimiero garbei sukurtos mišios, dalyvaujant solistam, vargonų palydai ir instrumentalistam, bus atliekamos pirmą kartą kovo 5.

—L.Ž.K.

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO RUDENS VAJUS

Mieli Lietuviai,

Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo pagrindinis uždavinys yra Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto (VLiko) darbų ir veiklos finansavimas.

Nėra reikalo aiškinti VLiko reikšmės ir reikalingumo. Tenka priminti tik tiek, kad VLikas šiuo metu kalba pavergtos tautos vardu. Nors tuo tarpu didesnių apčiuopiamų rezultatų dar nėra, kaip kad kai kas norėtų matyti, bet Lietuvos laisvės byla yra gyva ir laikas nuo laiko vis atnaujinama bei sustiprinama.

Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo adresų kartoteka yra nedidelė ir asmeniniais laiškais visų pasiekti negalime. Todėl tie, kurie nėra gavę asmeninio laiško, prašomi pasinaudoti žemiau pridėta atkarpa aukom siųsti. Tie gi, kurie yra gavę asmeninius laiškus, prašomi iškirpti ir duoti draugui, kaimynui bei pažįstamiems.

Paaukojęs 25 dol. gauna ELTA biuletinį, jei to pageidauja. Paaukojęs 100 dol. tampa pilnateisiu Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo nariu ir gali dalyvauti Fondo metiniame suvažiavime, kuriame renkama Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo Taryba ir nustatomos veiklos galios.

Aukos yra nurašomos nuo pajamų mokesčių (income tax). Gavę auką, prisiųsime kvitą. Iš anksto dėkojame.

Aukos siųsti:

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO VALDYBA

LIETUVOS IŠLAISVINIMO TAUTOS FONDO VALDYBAI

VLiko darbui ir veiklai remti siunčiu auką \$.....

Aukotojas

Adresas

.....Zip Code

Data

Pastaba

KADA BUVO PASKELBTAS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMAS

Pasakoja inž. Stasys Skurvydas

Rugpjūčio mėnesį lietuviškuose laikraščiuose buvo žinia, kad Kearny miesto bibliotekai padovanota angliška enciklopedija apie Lietuvą — Encyclopaedia Lituanica. Penki tomai jau įteikti. Kai pasirodys šeštasis, bus ir jis padovanotas. Šią enciklopediją bibliotekai dovanuoja inž. Stasys Skurvydas, gyvenąs Harrisone, N.J.

Apie šį įvykį parašė The Jersey Journal ir Observer. Aprašė, kas ta enciklopedija, kur ji leidžiama, kas redaguoja. Aprašė ir apie donatorių, įsidėjo net jo nuotrauką.

Šią Skurvydo pavardę buvau girdėjęs dar Žemaitijoje. Norėjosi jį susitikti, pasikalbėti apie

bendras mum pažįstamas Žemaitijos vietas. Taip nutiko, kad jis pats kartą paskambino telefonui. Netrukus po to jis su raštu pluoštu atvyko į redakciją. Buvo įdomu pavartyti jo raštus, nukeliauti į praeitį ir su juo pačiu susipažinti.

Žemaitis nuo Šačių

Stasys Skurvydas gimė 1904 gruodžio 1 Geldėnų kaime. Iš jų kaimo buvo 4 km į Barstyčius, 3 km į Šates. Pats kaimas priklausė Sedos valsčiui, Mažeikių apskr.

Pradžios mokyklą jis lankė Plateliųse, kur gyveno jo dėdė. Taip buvo patogiau dėtes glo-

(nukelta į 11 psl.)

GRAŽIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

PUZINAS

Tai gražiausia monografija apie dail. Povilą Puziną. Su anglišku tekstu. Didelio formato (11"x13"). Visos reprodukcijos spalvotos. Atspausdinta brangiame kreidiniame popierėje. Spaudos darbus atliko speciali meno spaustuve Japonijoje. Knygos kaina — 25 dol. Geriausia dovana bei kam.

Galima gauti DARBININKO ADMINISTRACIJOJE: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207

P. Žičkus

IS VISUR

— J. Valaitis, Vliko vicepirmininkas, spalio 29 dalyvavo Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime ir Kanados L. Bendruomenės 25 metų sukakties šventėj Toronte. Jis sveikino Kanados L. Bendruomenę ir turėjo progos išgirsti Pasaulio L. Bendruomenės, Altos, Jaunimo S-gos ir Kanados lietuvių pasisakymus Vliko ir Tautos Fondo reikalais. Kanados lietuviai pirmąją savo paramą Vlikui per Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą. (E)

— Kun. Antanas Saulaitis, SJ, ilgai dirbęs Lietuvių sielotvarkyti foto archyvą, spaudimo Centro Chicagoj direktorium. Kun. Algimantas Kezys, SJ, buvęs direktorius, pasiliks tvarkyti foto archyvą, spausdinius, televizijos valandėlę ir kt. Taip pat darbuosis skautų organizacijoj kaip dvasios vadovas.

— A. Sabalis, Vliko valdybos narys jaunimo reikalams, lapkričio 5 dalyvavo pasitarime Toronte, Kanadoj, su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovaujančiais asmenimis — A. Kuolu, P. Kuru, seserimis Juozapavičienėmis ir kt. Rugsėjo 24 Washingtono PLJ Sąjungos iniciatyva buvo suruošta sėkminga demonstracija Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės ir žmogaus teisių reikalais. Dabar aptarė artimiausių mėnesių jaunimo politinę veiklą. (E)

— Sydnejaus lietuvių klube spalio 9 senųjų skautų židiny surengė susitikimą au apylinkės lietuviškų knygų autoriams. Įvadinį žodį tarė Mūsų Pastogės redaktorius V. Kazokas. Savo kūrybą skaitė poetai J.A. Jūragis, A. J. Skirka, A. Veščūnaitė, ištraukas iš atsiminimų knygos apie Putiną — M. Mykoliaitytė-Slavenienė, iš kelionių į Kanavą — A. Sandargienė, V. Janavičiaus kūrybos ištraukų pateikė aktorius P. Rūtenis. Popietę pajairino knygų paroda.

— J. Giedraitis, Vliko tarybos narys ir Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo vicepirmininkas, spalio 5 dalyvavo Los Angeles, Calif., įvairiom organizacijom vadovaujančių asmenų pasitarime. Išklašytas jo pranešimas, ir tartasi, kaip sujungti visus, kurie pinigine auka nori ir gali dalyvauti Lietuvos laisvinimo, lietuvių teisių gynimo ir kituose Vliko darbuose. Be to, aiškintasi dėl santykių su Lietuva reikalais. Lapkričio 6 Detroit, Mich., Lietuvių Kultūros draugijos parengime J. Giedraitis informavo apie Vliko darbus ir apie L.I. Tautos Fondo problemą, kaip surinkti pakankamai lėšų Vliko darbams finansuoti. (E)

— Muz. Vl. Jakubėno vienerių metų mirties sukakties minėjimas Chicagoj, Jaunimo Centre, įvyks gruodžio 11.

— Daina Kojelytė, Chicago, Ill., dirbanti Illinois universiteto medicinos bibliotekoj, kaip gabi ir pareiginga pareigūnė, nuo lapkričio 1 pakelta į vieno skyriaus vedėjas. Jos žinioj dirba per 20 tarnautojų. Daina turi magistrės laipsnį medicininėj bibliotekininkystėj.

— Lietuvių foto paroda lapkričio 11 atidaryta Chicagoj Jaunimo Centre. Vertinimo komisija, kurią sudarė A. Urba, V. Lukas ir amerikietis specialistas, paskyrė premijas. Už baltą fotografiją I premiją laimėjo K. Daugėla, II — P. Ragas, III — V. Staškevičius. Už spalvotą nuotrauką I premiją laimėjo R. Bartuska, II — A. Grigaitis, III — E. Būtenas ir K. Norvilas.

— Raminta Lampasatytė lapkričio 19 valstybinėj Berlyno konservatorijoj apgynė disertaciją laipsniu "labia gerai". Jos profesorius disertacijos temai parinko "Moderniojo muzikos kūryba Lietuvoj". Čia aptariama M.K. Čiurlionio, Montvilos, Bražinsko ir kt. kūryba. Tai bus svarbus įnašas apie Lietuvos muziką vokiečių kalba V. Europoj.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVINIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo modernius apdraudos planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į **Susiv. centrą**, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių **Susiv. direktorių BRONIŲ BOBEL**, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. M17-6637.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Po daugelio metų pertraukos Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų iškeliausi amžinybės ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiųsti adresą asmens, kurs pageidautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujiems skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagalėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojams ir naujiems skaitytojams bus duodamos dovanos lietuviškomis knygomis.

Laukiame Jūsų tautos ir iš anksto dekojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-5220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y. 11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-566-3939

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe. "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. FILL: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; FILL: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St., 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave.

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA

MIELAI Kviečia VISUS STUDENTUS Į XV TRADICINĘ

ŽIEMOS STOVYKLĄ

1977 m. gruodžio 27 — 1978 m. sausio 1 d.

L'Auberge de la Perrière viešbutyje, St. Donat, Quebec

Stovyklos programoje — slidinėjimas, įvairus žiemos sportas ir pramogos

Stovyklos kaina — \$88. Įmokėjimas — \$45, kuris nebus gražinamas po gruodžio 10 d. Informacijų ir įmokėjimų reikalu teirautis:

GINTARAS NAGYS
700-B-Champagneur
Montreal, Quebec
Canada H2V 3P8
(514) 277-7868

arba REGINA KUDŽMAITĖ
5045 Bossuet
Montreal, Quebec
Canada H1M 2M3
(514) 256-4318

Veda Kazys Merkis

Pasaulio pretendentų baigminis mačas tarp V. Korėnojaus ir B. Spaskio dėl įvykusios autostrados nelaimės, kurios pasekmė Korėnoju teko pabuvoti ligoninėje, nukeltas iš lapkričio 15 į XI.21. Pirmąją partiją Korėnojus pradeda baltais.

Nauji didmeistrai. FIDE suteikė didmeisterio vardus 14-ikai vyrų: Alburt, Georgadze, Kotčijev, Cvetnikov (visi iš Sovietų Sąjungos), Bolbochan (Arg.), Canal (Peru), Christensen (JAV), Džindžichasvili (Izr.), Ermenkov (Bulg.), Milič, Baiovič (Jugosl.), Radrigues (Kuba), Stean (Anglija), Torre (Meksika). Tarptautinio meisterio vardus gavo 40 asmenų.

FIDE nusprendė, kad pasaulio komandinės primenybės jaunųjų meistrų (iki 25 m.) vyks poriniais metais, pradedant 1978, o studentų (iki 27 m.) — neporiniais, t.y. 1979, 1981 ir t.t.

Chicagos lietuviai išsirinko naują šachmatų valdybą: pirm. Gediminas Janula, sekretorius

Algirdas Dargužis, nariai patarėjai — Povilas Tautvaišas, Kazys Jankauskas, Aleksandras Zujus. Turnyrų vadovas — Romas Fabijonas. Jie turėjo porą žaibo turnyrų. Vieną laimėjo P. Tautvaišas, kitą — A. Zujus.

Harvardo universiteto komanda XII.2 atvyksta tarpklubinėm rungtynėm į So. Bostono LPD šachmatų klubą. Pradžią 8 v.v.

Trys vilnietės pirmame Sov. S-gos penketuke. Sovietų tarpt. šaškių pirmenybės Suchumyje laimėjo vilnietė R. Vitkauskaitė, 2. L. Iljina (Minskas), 3-5. E. Michailovskaja (pasaulio meistrė, Maskva), L. Travina ir Živilė Sakalauskaitė (abi iš Vilniaus). Į pasaulio pirmenybes gruodžio mėn. Olandijoje vyksta pasaulio meistrė Michailovskaja ir dvi vilnietės — R. Vitkauskaitė ir L. Travina.

100 lietuviškų pavardžių randam USCF Ratings sąrašuose. Didžiuma jų nėra įsijungę į lietuvių sporto organizacijas, o dalyvauja JAV šachmatų turnyruose, nes kitaip nepatektų į USCF Ratings sąrašus. Taigi turim juos įjungti į savo sporto vienetą, kad galėtume padidinti pasaulio lietuvių sporto žaidynėse šachmatininkų skaičių. Čia pirmiausia reikia didesnės talpos. Jei mūsų sporto klubai rastų bent vieną šachmatininką ir pavestų jam patraukti kitus toje aplinkoje besireiškiančius lietuvių šachmatų mėgėjus, reikalus pasistumtų labai greit pirmyn. Kviečiam visus prisidėti, kad tokiu būdu padidėtų mūsų šachmatininkų skaičius ir jų pajėgumas.

LIETUVOS AIDAI

Radio programa dabar girdima penktadieniais 9:30-11 val. vak., šeštadieniais 8-10 val. vak. 106.3 FM banga WLNR, sekmadieniais 9:30-10 val. ryto AM banga 1230 iš WJOB radijo stoties Hammond, Ind. Vedėja K. Brazdžionytė, 2646 W. 71 St., Chicago, Ill., 60629. Tel. 312 778-5374.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

VASAROS ŠOKIS, 14 lengvos muzikos dainų, solistų įdainuotų su orkestru: Kaip ir tas vėjas, Vasaros šokis, Baravykas, Lietuviškoji pirtis, Kauno valsas, Dainuokim po du, Kol mamos nėra namuos, Pavasario daina, Šoksim Rylio, Berniukai, Vilko bėdos, Sugrįžimai, Meilė pražydo sekmadienį, Tave matau. 6 dol.

ŽALIAS VĖJAS. 15 lietuviškų dainų su orkestro palyda: Išauš diena, Tu vistiek ateisi, Putinai, Saulėlydis Tėviškėje, Lik sveikas, Žalias vėjas, Juodkrantė, Prie žydriųjų ežerų, Einam paklaust, Žavingoji raganėlė, Laukiu tavo laiško, Mano bandžia, Žaliame sode, Žvangutis, Jeigu meile tiki. 6 dol.

TIK TAU VIENAI, 13 lietuviškos muzikos kūrinių, įgroti L.S.T. Korp. Neo-Lithuania orkestro: Dvi gitaros, Tik tau vienai, Negerk, Tau dėkoju, Meliodija, Vanda, Likimas, Žali laukai, Mama bliu, Sapnas, Nedorybių daina, Baltos rožės ir Myliu, myliu, myliu. 6 dol. Neo lituanų kitos dvi plokštelės irgi gaunamos: Grojame Jumi ir Šokame po 6 dol. kiekviena (persiuntimui 50 c.)

Kur dangus ugnim tiepsnoja. Clevelando vyrų choro, vadovaujamo Juliaus Kazėno, įdainuota: Ramovėnų maršas, Ei, jaunyste, Karo žygio daina, Žygis į Vilnių, Ei, Lietuvos karaveliai, Artojų maršas, Jau praverptos, Gaudžia trimitai, Nurmink, sesut, Aras, Tėviškė, Subatos vakarėlį, Žvaigždutė, Ne taip staigia, Šiaurės pašvaistė, ištraukos iš operų: Demonas, Užburtoji fleita, Studentas princas, Faustas. Kaina 6 dol.

"Vilija", Moterų kvartetas su sol. L. Stuku dainuoja: Kur gimta padangė, Apynėlis, Pavasaris, Naktis svajonėms papuosta, Laisvo brolio žodis, Oi motinėle, Pušys kalne, Rid rito, Svajonės, Tylis naktis, Pirsilai, Oi, kada, Širdies gėlė, Kareivėliai. Kaina 6 dol.

Laša laiko lašai, Brocktono Šv. Kazimiero choro, vadovaujamo muz. J. Gaidelio, įdainuota: Malda už Tėvybę, Tėviškės laukai, Žolė žydėjo, Ant kalno klevėlis, Augo putinas, Plovė lanko sieną, Pasėjau dobilą, Šiaurės pašvaistė, kantata "Lietuviškam žodžiui". Kaina 6 dol.

Persiuntimui pridėdama 50c.

Sios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės, lietuviškos knygos ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 8 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas, paveikluotas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovana jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

BUTCHER BLOCK
BUY DIRECT FROM FACTORY
AND SAVE!

CUSTOM MADE
WHOLESALE & RETAIL
BUTCHER BLOCK TABLES COUNTER
TOPS & SINK TOPS CHOPPING BLOCKS
METAL SPINNERS CHECKS

337 ATLANTIC AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
212 855-9539
Ray Card

EGAN'S AUTO PARTS

TOWING
"SUPPORT YOUR LOCAL JUNK YARD"
37 COOPER FOLLY ROAD
ATCO, N.J. 08004
HOURS 9 TO 6 (NEVER ON SUNDAY)

O'BRIEN & PAOLERCO
SUBURBAN HOME FOR
FUNERALS

FOR INTEGRITY — DEPENDABILITY
AND ETHICS

340 MAIN STREET
WEST ORANGE, N.J.
CALL (201) 325-1212

ORANGE PIT REATAURANT
OPEN 7 DAYS A WEEK
FINEST OF
INTERNATIONAL CUISINE
14 STATE HIGHWAY NO. 57
HACKETTSTOWN, N.J.
CALL (201) 852-7758

Models

For
Television,
Fashion,
Commercials,
Shows,
Advertising
Beginners and
Professionals

Apply This
Week 1-5 P.M.
(Suite 404)
225 West 57th St.,
N.Y.C.
212-586-3556

ACE'S LIQUOR

STORE
GIFT PACKAGES BOTTLES & BASKETS
CREATED FOR THAT SPECIAL TIME OF THE YEAR
1811 NORTH MERRICK AVE.
MERRICK, L.I.
WE DELIVER LOCALLY
CALL 516 FR 9-3090

DUKE'S SMOKE SHOP
1335 HEMPSTEAD TURNPIKE
ELMONT, L.I.

A GIFT TO DELIGHT HIM CIGARS PIPES
TABACCO ACCESSORIES WE WILL NOT BE
UNDERSOLD CALL 516 354-9675

VILLA PIERRE OF GLEN COVE
UNDER NEW MANAGEMENT RECOMMENDED BY
BARBARA RADER 3 1/2 HATS THE FINEST IN
FRENCH CUISINE, OPEN FOR LUNCH AND
DINNER CLOSED MON. CALL 516 671-2890

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK
TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS
SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD
MAYVILLE O.P. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

100'S OF PUPS! PUPS! PUPS!
ALL POPULAR TYPES AVAILABLE FOR CHILDREN'S PETS, HOUSE PETS AND WATCH DOGS.
FROM \$49.00. OPEN SATURDAY AND SUNDAY 10
TO 5 ONLY. J.P. O'NEILL PUPPY FARM, LOCATED
ON U.S. HIGHWAY NO. 1 PRINCETON, N.J.
(2 MILES SOUTH OF PRINCETON HOLIDAY INN)

VALDAS C. DUOBA,

Lietuviai advokatas patarnauja teisės reikaliuose, gina bylas ir dalyvauja teismuose.

357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731

Tel. (516) 368-3733

Skubiais atvejais namų tel. (516) 757-4296

—O—

Antradieniais nuo 2 val. popiet iki 8 val. vak.

Šeštadieniais nuo 9:30 iki 12:30 val.

Litas patalpose: 86-01 114th St.

Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-2811

NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMAS

(atkelta iš 9 psl.)

boje mokytis. Plateliuose mokėsi 1918-19. Tai buvo audringi laikai — kūrėsi Lietuva, o iš rytų pusės veržėsi priešai — bolševikų kariai.

Sedoj jau buvo suorganizuęs karininkas P. Plechavičius savanorių dalinius. Jau buvo pradėjęs krašto valymą ir atstatymą.

Du jo kariai, Veitas ir Galdikas, raiti atėjo į Platelius. Jie buvo pristatyti kaip atsikuriančios Lietuvos kariai. Bažnyčioje jie sėdėjo ant specialaus paukštinimo, ir klebonas visiems pasakė, kas jie tokie. Tai sukėlė žmonių entuziazmą, nes apie karininko Plechavičiaus platų veikimą visi buvo girdėję.

Pirmąsias gimnazijos klases lankė Skuode. Skuode mokėsi 1919-1921. Ten baigė keturias klases. Iš mokytojų atsimena Tallat-Kelpšaitę, poetę Buivydaite — Tytų Dukterį.

1921 išvyko mokytis į Telsių gimnaziją. Ją baigė 1925. Direktoriumi buvo kun. Simaitis, kiti mokytojai pažymėtini — inspektorius Jurgis Košys, matematikas Jonas Jagaudas. Atvyko mokytojauti ir Feliksas Kudirka.

Inžinerijos studijos

Studijavo inžineriją Lietuvos universitete Kaune. Buvo gavęs gerą tarnybą, tai studijos nusitęsė ilgiau. Studijas baigė 1935. Specialybė — elektrotechnika. Ėmė specializuotis radio inžinerijoje. 1938 šios srities studi-

jas gilino Paryžiuje ir gavo radijo inžinieriaus diplomą.

Pradėjo dirbti Kauno radijo stoty kaip radijo inžinierius. Jo darbovietė buvo prie radijo bokšto.

Kada paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas?

Plačiau jis papasakojo, kas vyko radijo stoty 1941 birželio 22-23. Čia jis pastebėjo, kad esanti maža klaida, paskelbta Liet. Enciklopedijoje. Ten minima, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymas ir laikinoji vyriausybė per radiją buvus paskelbta 1941 birželio 23, pirmadienį, 9:28 val. ryto.

Tikrumoj buvo paskelbta porą valandų vėliau.

Prasidėjus vokiečių-sovietų karui, sovietai liepė sunaikinti radijo siųstuvą, kad jis neveiktų. Tai buvo birželio 22. Viršininkas M., St. Skurvydas ir dar keletas technikų sudaužė senas lempas, o geras lempas paslėpė. Tas viršininkas M. jau buvo prisidėjęs prie LAF (Lietuvių Aktyvistų Fronto).

Tą patį vakarą viršininkas jam paskambino, kad rytoj būtų radijo stoty. Tą rytą, birželio 23, jis ir nuėjo į stotį. Sudėjo gerąsias lempas, ir stotis buvo paruošta veikimui. Stotis turėjo atskirus telefono ryšius su radijofonu Daukanto gatvėje ir su sargybų būstinėmis.

Apie 9:30 val. paskambino iš radiofono, kad paleistų stotį. Tuo metu bolševikų dalinys buvo rytinė radijo stoties dalį,

Stasys Skurvydas

geležinkelio stoties link. Stotis turėjo tik vieną pistoletą. Taip buvo pavojinga paleisti stotį ir palikti tuos sargybinius. Paprašė, kad atsiųstų bent porą kulkosvaizdžių su kulkosvaidininkais.

Iš pietinio sargybos būsto atvyko sanitarinė mašina, veždama du "ligonius". Lydėjo du sanitarai. Tie "ligoniai" buvo kulkosvaizdžiai, o sanitarai — kulkosvaidininkai. Viršininkas M. ir tie kulkosvaidininkai nuėjo visus bolševikus nuo radijo stoties ribų. Stotis buvo paleista veikti apie 11:20 val. Tada Leonas Prapuolenis ir paskaitė atšaukimą į tautą, paskelbė, kad atstatoma Lietuvos nepriklausomybė, kad sudaroma laikinoji Lietuvos vyriausybė.

Nuo 1936 iki 1944 buvo Kauno, su pertraukomis Klaipėdos ir Vilniaus radijo stočių inžinierium ir prižiūrėjo trumpų radijo bangų siųstuvų statymą, suorganizavo Vilniaus radijo dirbtuves.

1944 su kitais pasitraukęs į Vokietiją, jis dar dirbo Karaliaučiaus radijo stoty, Berlyne. Jo šeima jau buvo išsiųsta į Detmoldą.

Žemaitis švietėjas

Po karo apsigyveno Kasselyje. Čia ėmėsi organizacinio, visuomeninio darbo, būrė lietuvių ir stovyklą, buvo lietuvių tremtinių bendruomenės apylinkės pirmininkas.

Kasselyje jis 1945 suorganizavo lietuvišką gimnaziją ir jos direktoriumi buvo iki 1947, mokytoju iki 1949.

Kasselio gimnaziją ir pačią stovyklą jis ir dabar dažnai prisimena, nori net knygą suorganizuoti.

Vėl į mokyklą

I JAV atvyko 1949, apsigyveno Kearny, N.Y. Pradėjo dirbti Dumont televizijos bendrovėje, bet ji nepripažino jo inžinerijos diplomo. Tai užgavo žemaitį. Jis įstojo į Newarko inžinerijos mokyklą ir ten gavo magistro laipsnį. Vos tik įstojo studijuoti, bendrovė jam davė inžinieriaus darbą.

Suserga sunkia liga

Jis dirbo atsakingą tyrinėjimo darbą Thomas Electric bendrovėje. Bet taip nutiko, kad 1957 susirgo vėžiu. Buvo padarytos bent kelios operacijos. Vėžį sustabdė, laiku jį išoperavo. Dėl ligos į pensiją išėjo 1959.

Kalbotojos mėgėjas

Turėdamas laiko, jis domisi įvairiomis sritimis. Viena iš tokių sričių yra kalbotyra. Renka visa, kas liečia lietuvių ir apskritai baltų kalbas. Labiausiai domisi, kas parašyta anglų kalba apie baltų kalbą. Čia jis yra sudaręs nemažą rinkinį įvairių ištraukų, išrašų.

Tas pomėgis ir nuvedė jį iki tos minties, kad reikia dovanoti anglišką lituanistinę enciklopediją viešai miesto bibliotekai.

Domisi ir kita sritimi: kokie lietuviai yra pasireikę Amerikos istorijoje, Amerikos kūrmosi ir vėlesniais laikais. Ir čia jis renka medžiagą, daro išrašus.

Linkime mielam žemaičiui ir toliau telkti lietuvišką medžiagą, garsinti lietuvių ir Lietuvą amerikiečių tarpe.

(p.j.)

BROCKTONO SŪKURYS PRISISTATĖ

Buvo gandas, kad Bostono kaimyninė nedidelė, bet gana gyvų lietuvių kolonijoje Brocktone susikūrė naujas lietuvių jaunimo šokių ansamblis.

Gandas pasitvirtino. Lapkričio 12 North Junior High School auditorijoje Brocktone įvyko to ansamblio, pavadinto Sūkuriu, pirmas pasirodymas. Auditorija, talpinanti 600 sėdimų vietų, buvo pilna. Toks buvo smalsumas ir noras pamatyti tą jauną "kūdikį".

To ansamblio pirmuoju punktu buvo du lietuviški šokiai — Tabalas ir Gyvataras; po to fantazija "Eglė žalčių karalienė", sukurta jauno muziko Edmundo Sauliaus Cibo pagal M. Petrausko to paties vardo operą, aranžuota Naomi Girourd orkestrui.

Šios dalykus atliko Brocktono akordeonų ansamblis — 14 akordeonų, diriguojant E.S. Cibui. Šis ansamblis yra amerikiečių, bet jis puikiai atliko tuos lietuviškus kūrinius ir mieliai dirba su mūsų ansambliu.

Po to — kanklės su dviem dainomis: Oi eisiu, eisiu ir Ar aš nesakiau. Atliko Aldona Lingertaitienė ir Aidis Kupčinskas. Po jų prasidėjo šokiai: Kepurnė, Jonkelis, Vėdaras, Malūnėlis, Rugučiai. Po 10 minučių pertraukos šokta Gyvataras, Aštuonytis, Mikitienė, Subatėlė, Visus šokius atliko ansamblis Sūkurys su Brocktono akordeonų orkestru, diriguojant S. E. Cibui. Jiem talkina pianistė Maryann Crowley ir Naomi A. Girourd.

Visų nustebeimui, pirmasis šio ansamblio pasirodymas prašoko net ir didžiausių optimistų vilstis. Jie visi šoko puikiausiai, visą laiką grojant akordeonų orkestrui. Su tokiu orkestru mes dar nebuvo matę tautinių šokių. O jie derinosi labai puikiai. Jokių tuščių pertraukų šokiam keičiantis. Tik didžioji pertrauka, kuri buvo numatyta programoje. Daugumą tų šokių sudaro akademiniis jaunimas, ir jie yra iš įvairių vietovių, daugumas arčiau Bostono. Jų tautinė apranga nauja, ir net iš kelių dalių. Kai kuriems šokiam ji buvo skirtinga.

Ansamblio dalyviai, atlikę programą: Birutė Adomavičiūtė, Ramunė Adomavičiūtė, Dalia LAISVĖS VARPAS, Sekm. 11-12 val. 7/WEL, 1430 KC. P. Viščinis 173 Arthur St. Brockton, Mass. 02402 Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR, 1360 bangos sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. Veda Steponas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489. Parduodamas Darbininkas, didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Alksninytė, Naras Alksninis, Raimundas Bačiulis, P. Algis Baltušis, Juozas Cepkauskas, Vidas Cepkauskaitė, Vytas Cepkauskas, Jūratė Dambrauskaitė, Daiva Dulskytė, Audrė Eikinaite, Daiva Izbickaitė, Arūnas Kleinas, Tomas Leveckas, Rimas Manomaitis, Dana Račkauskaitė, Arūnas Šimkus, Birutė Šimkutė, Lina Šimkutė, Gintaras Subatis, Aida Šukytė, Daiva Veitaitė, Reda Veitaitė, Rimas Veitas, Rimvydas Veitas, Vytenis Veitas, Andra Užpurvytė ir Gytis Žiaugra. Šokių ansamblio vadovai — Vytautas Bruzgis ir Genovaitė Treinienė. Muzikos koordinators — Edmundas Saulius Cibas; tautinių drabužių projektuotoja — Daiva Kleinaite; jaunimo atstovai — Birutė Adomavičiūtė, P. Algis Baltušis, Daiva Izbickaitė, Gytis Žiaugra; tėvų komitetas — Algirdas Alksninis, Mikas Subatis, Eligijus Sužiedėlis, Pranas Šimkus ir Eugenijus Užpurvis; sekretorė — Stasė Gofensienė.

Po šio pirmojo Sūkurių pasirodymo drąsiai galim tvirtinti, kad tai puikus jaunas ansamblis, kurio programa ir jos atlikimu net negalim atsidžiaugti. Šis ansamblis nėra kam nors konkurencija, o tik dar viena puiki lietuvių jaunimo tautinė atžala.

Kad neišnyktų tas jaunimo puikus entuziazmas ir nenuiežtylioni užmarštin jo darbas, reikia ansamblių kvieisti į visas lietuvių kolonijas. Tai bus paskatinimas tam jaunimui dirbti, o atsilankiusiems į jo šokių koncertus — mielas ir šiltas džiaugsmas, kad mes dar neišnykstam,

o ateinam su naujomis puikiomis jėgomis, su grakščiu judesiu, jaunyste, su mieliai besišypsančiomis akimis. Tikrai verta jį pamatyti. Vadovai sako, kad jie jau turi ir jaunesnę grupę, kuri greitu laiku žavesianti žiūrovą.

O mes sakom: kvieskit šį ansamblį, pamatykit, ir tikrai džiaugsitės, nes šiame ansamblyje tikrai yra daug naujo.

Po programos daugumas žiūrovų su programos atlikėjais rinkosi vaišių salėn. Čia po trumpą žodį tarė apie ansamblio atsiradimą ir jo darbus ansamblio didysis variklis Mykolas Subatis ir šokių vadovas Vytautas Bruzgis. Tolimesnį supažindinimą padarė jaunimo atstovai — Birutė Adomavičiūtė ir Daiva Izbickaitė.

Linkim sėkmės jaunimui! Padėka vadovam.

P. Žičkus

Balfo skyrius Bostone vykdo piniginių vaju nuo spalio 1 iki gruodžio 31. Aukas įteikti ar siųsti skyriaus išdininkui klebonui kun. A. Baltrušičiui adresu: St. Peters Parish, 50 Orton-Marotta Way, So. Boston, Mass. 02127.

Smuikininkės Brigitos Pumpytės koncertą 1978 balandžio 9,3 val. po pietų, First and Second Church salėje, 66 Marlborough St., rengia N. Anglijos Baltų Draugija.

Apreiškimo parapijos vyresniųjų parapiiečių pagerbimo balij spalio 30. Iš kairės stovi Romas Kezys, kun. kleb. Pranas Raugalas, Antanas Diržys, Simas Kudirka, Antanina Binkins, kun. Juozas Čekavičius, dr. Bronius Radzivanas, sėdi — Birutė Liobienė, Antanas Šidlauskas ir Vytautas Liobys. Nuotr. C. Binkins

Kun. kleb. Pranas Raugalas prisega garbės gelę seselei Elenai Mažeikai. Šalia stovi pagerbimo baltiaus vyriausia rengėja Marytė Shalins ir uoli parapietė Anelė Rinkevičienė. Nuotr. C. Binkins

Jūrų kapitonui

A.A. ANTANUI ŠIMKUI

mirus, jo žmonai Anei, sūnui Algirdui su šeima, sūnams Rimgaudui ir Vytautui, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Juozas ir Viktorija Bagdonai

A.A. ANTANUI ŠIMKUI

mirus, liūdesio valandojo šeimai gilią užuojautą reiškia

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

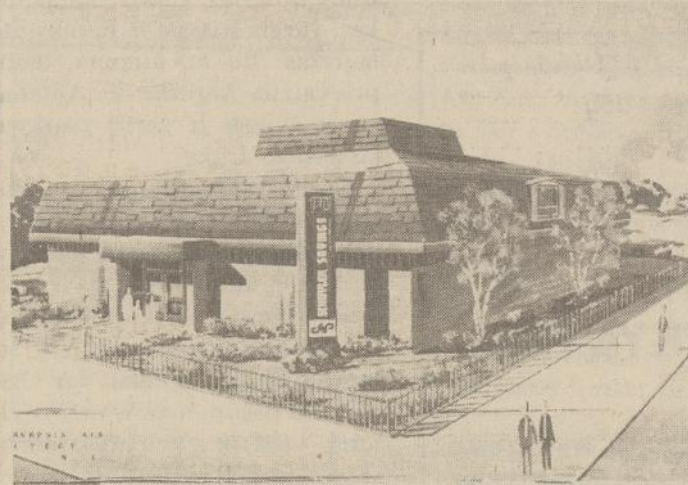
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032

Telef. 991-0001, 991-7260

52 veikimo metai (1924-1977)

Turtas (Assets) \$13,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

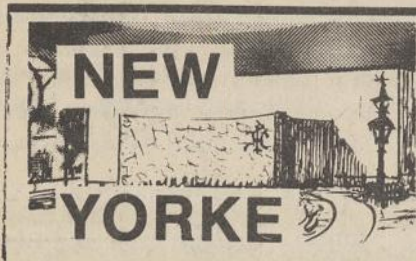

Naujas Lietuvių finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAM LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet.

- Saugi ir priinama vieta lietuviams savo santaupas dėti, paskolas imti ir kitus bankinius reikalus atlikti.
- Mokami aukšti, įstatymu leidžiami dividendai: 5 1/4 % metam. Taupymo sąskaitom 6 1/2% (dviem metam nuo \$2,500).
- Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai.
- Greitas ir našus patarnavimas, vartojant anglų, lietuvių ir kitas kalbas.
- Bankiniai reikalai sutvarkomi ir prie specialiai įrengto langelio, privažiuojant automobiliu.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny vyks gruodžio 4, šį sekmadienį, 12 val. Giedos jaunimo choralis, vadovaujamas muz. Dalės Sakaitės. Po pamaldų krepšinio lygos rungtynės. Vaisėmis rūpinasi skautai.

Šį savaitgalį Kultūros Židiny gruodžio 4, sekmadienį, bus vyr. skaučių židinio Vilija rengiamas kalėdinis apsipirkimas ir inžinierių bei architektų susirinkimas 2 val. posėdžių menėjų.

Kalėdinių dovanų prieinamom kainom bus galima įsigyti Darbininko administracijoje gruodžio 4, šį sekmadienį, atvykus į Kultūros Židinį. Darbininko administracijoje bus galima nusipirkti įvairių lietuviškų knygų, Lithuanian Cookery, žodynų, lietuviškos muzikos plokštelių, baltinių su lietuviška vytim, automobiliam lipinukų, kalėdinių sveikinių kortelių, dailininkų Galdiko, Puzino ir Juodžio albumų, meniškų medžio drožinių, koplytėlių, gintaro dirbinių ir kitokių kalėdinių dovanų. Daugelis lietuviškų knygų bus parduodama tik už 1 dol.

Katalikių Moterų S-gos 24 kuopa gruodžio 4 ruošia metinę šventę tokia tvarka: 11 val. mišios narių intencija ir bendra komunija Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje. Po mišių tos pačios parapijos salėje vaisės, po jų visuotinis narių susirinkimas. Visos narės viešnios kviečiamos ir laukiamos.

Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorijos II, III ir IV tomai gaunami ir Darbininko administracijoje. Kiekvienas tomas kainuoja po 10 dol.

LK Moterų S-gos 29 kuopos svarbus susirinkimas kviečiamas gruodžio 4, sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje. Bus tariamos Kūčių rengimo reikalai. Po susirinkimo — pasiūlysimas. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Lietuvių Kultūros Fondo, Inc. susirinkimas kviečiamas gruodžio 2, šį penktadienį, 8 v.v. Kultūros Židiny. Šis Fondas rūpinasi K. Židinio išlaikymu.

Am. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas bus gruodžio 4, sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židiny. Architektas Jurgis Okunis kalbės apie Pasaulio Prekybos Centro (World's Trade Center) projektą. Visi šios apylinkės inžinieriai ir architektai prašomi dalyvauti.

PATIKSLINIMAS

Vytautui Čekavičiui mirus, jo žmona Rita ir motina Stefanija Darbininko praeitam numery įdėjo padėką visiems, kurie jom padėjo tokioj sunkioj valandoj. Padėkų pasitaikė korektūros klaida — praleistos trys labai artimų ir daug padėjusių pavardės — tai dėdės kun. J. Čekavičiaus, Inos ir Tado Jasaičių. Už klaidą atsiprašome.

AIDAI

vienas geriausių kultūros žurnalo išėjimų. Ar juos prenumeruoti?

PRIEŠKALĖDINIS PREKYMETIS

Gruodžio 4, sekmadienį, Kultūros Židiny, New Yorke vyr. skaučių židinio Vilija rengia prieškalėdinį apsipirkimą. Pradžiai 12 val.

Bus parduodami lietuviški rankdarbiai, gintarai, tautodailės darbai ir kitokie skaučių pagaminti dirbiniai. Bus kavutė, pyragai ir užkandžiai.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti ir įsigyti kalėdinių dovanų.

LB Queens apylinkės susirinkimas įvyksta gruodžio 4, sekmadienį, 4 v. popiet pat Elena Legeckienę, 85-19 164 St., Jamaica, N.Y. Visi šiai apylinkinei priklausą prašomi dalyvauti.

Kun. Antanas Rubšys, Šv. Rašto profesorius Manhattan College, Bronx, N.Y., Kalėdų proga vyksta į Californiją. Švenčių metu padės Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos kunigam, o taip pat dalyvaus Šv. Rašto dėstytojų suvažiavime, kuris vyks San Francisco, Calif.

A. a. dr. M. Kregždienės atminimui skiria aukas Tautos Fondui: 5 dol. Ona Yčienė, 10 dol. Danutė Kregždienė.

JAV aviacijos kapitonas Petras ir Eglė Vainiai lapkričio 25 pakrikštijo dukrelę Jūros-Eglės vardu. Krikšto tėvais buvo Jurgis ir Aldona Giedraitė-Kilmor. Jie dar turi vyresnę dukrelę Austiną Mariją. Kapt. Petras Vainius išlaikė JAV aviacijos rezervinių pajėgų kandidato egzaminus ir po atitinkamo apmokymo bus priimtas JAV aviacijos rezervan. 1978 jis pasitrauks iš aktyvios tarnybos ir pereis dirbti į civilinę aviaciją. Tėvai — Petras ir Elena Vainiai ir Marija Juškie-nė džiaugiasi daugėjančių anūkių skaičiumi.

N.Y. Lietuvių Dailininkų S-gos 25 metų sukaktuvinė paroda įvyko lapkričio 26-27 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Buvo išstatyta 74 darbai, du iš jų nekatologuoti. Viso dalyvavo 23 dailininkai — tapytojai, grafikai, skulptoriai. Paroda iškilmingai atidaryta lapkričio 26, šeštadienį, 7 v.v. Kalbėjo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Atidaryme atsilankė per 100 žmonių. Atidarymui vadovavo Dailininkų Sąjungos pirmininkas Jonas Rūtenis. Plačiau kitame Darbininko numery.

Alės Rūtos "Laiškas jaunystei" — beletristikos, prisiminimų pobūdžio 132 puslapių knyga, ką tik išspausdinta pranciskų spaustuvė. Viršelis ir iliustracijos dail. Rasos Arbaitės. Kaina 3.50 dol., su persiuntimu 4 dol. Platintojam nėra nuolaidos. Gaunama pas autore-leidėją, 306 22nd St., Santa Monica, Calif. 90402, ir Darbininke, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kalėdinių lietuviškų atvirukų dėžutė (13 atvirukų su vokais) su persiuntimu — 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Parduodamas dviejų šeimų mūrinis namas New Hyde Park, 6-4 kambariai, rūsyje įrengtas 4 kambarių studijinis apartamentas. Didelės pajamos. Skambinti (516) 938-7895.

Ieškomas Pr. Naujokaičio Lietuvių literatūros istorijos pirmas tomas. Kurie jį galėtų perleisti ar parduoti, malonėkit kreiptis į Darbininko administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

TORONTO GINTARAS

(atkelta iš 9 psl.)

ir Al. Balsiui ansamblis įteikė po dovaną. Tai buvo ansamblio ženklukas, išsiuvinėtas ir įremintas.

Tuo ir baigėsi programa. Salė buvo pertvarkoma, patiesiami stalai. Tuo prasidėjo ir šokiai. Šį kartą vakarienės nebuvo. Visus valgius ir gėrimus reikėjo patiem nusipirkti. Patarnavimas buvo geras.

Drauge vakarojo ir ansamblio nariai. Reikia pasidžiaugti šiuo gražiu ansambliu, tuo gražiu jaunimu. Jau per dvidešimt metų laikosi Gintaras. Ir kokių gražių auklėjimą atlieka jo vadovai. Ir dar gražiau, kad tie vadovai jauni. Jie visi jau gimę Kana-doje. Tenka pasidžiaugti tuo jaunimu, jų šokiais ir daina. Sakai jiems, tam Gintarui, — ir toliau burk jaunuosius, kad per tave jie pamiltų visa, kas lietuviška.

Ansamblis, pernakuvojęs sekmadienį, išvyko atgal į Torontą.

Tas pats organizacinis komitetas rengs ir kitą tokį vakarą Kultūros Židiniui paremti. Tai bus jau pavasarij. Šį renginį reikia laikyti vispusiškai pavykusiu. (p.j.)

Naujų Metų sutikimą Kultūros Židinio didžiojoje salėje rengia LB New Yorko apygardos valdyba kartu su apylinkių valdybom. Bilietai 20 dol. asmeniui, studijuojančiam jaunimui — 10 dol. Status rezervuoti pas V. Padvartietį 847-5619, A. Radzivienei 441-9720, J. Andriūšį 847-4477.

Mokytojų konferencijoje lapkričio 20 K. Židinio mažojoje salėje pamestas sidabrinis Parker firmos pieštukas — ballpoint pen. Jo kotelis išbraižytas kvadratais. Jei kas rado arba jei pas ką neapsižiūrėjus užklydo, prašom atsiųsti į Darbininko redakciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ELIZABETH, N.J.

ANTRO KAIMO VIEŠNAGĖ

Lapkričio 13 čia vykusios Antro Kaimo gastrolės sutraukė per 200 įvairaus amžiaus žiūrovų, kurie su dideliu dėmesiu sekė aktorių kuriamus vaizdus ir nemažesniu entuziazmu juos palydėjo savo plojimais. Teatro programą būtų sunku išvardinti, nes ją sudarė per 30 atskirų vaizdų, humoristinė forma atkuriančių įvairius žmonių gyvenimo reiškinius. Nors šiaip parengimų lankytojai buvo pratę vėluotis, tačiau, iš anksto įspėjus, kad vaidinimas bus pradėtas skelbtu laiku, žmonės pradėjo rinktis iš anksto, ir todėl vaidinimas galėjo prasidėti gal tik keletu minučių pavėlavus.

Žiūrovam neteko nuobodžiauti sekančią dieną dvi valandas trukusią programą, nes vaizdas sekė vaizdą ir kiekvienas jų rodė beveik profesinį aktorių įgyvenimą į jų scenoj atkuriamas gyvenimo aplinkybes, ypač kad kai kurios jų buvo ir lokalizuotos. Savo teatrinius sugebėjimus čia rodė Jūratė Jakštytė, Dana Nolte (mišrios šeimos lietuvaite, tik per savo pasiryžimą išmokusi lietuviškai kalbėti ir įsitraukusi į lietuvišką gyvenimą), Juozas Aleksiūnas, Eugenijus Būtenas, Juozas Kapačinskas, Jurgis Riškus ir Romas Stakauskas. Be to, žinoma, teatro prievaizda Algirdas T. Antanaitis ir šviesų ir garsų tvarkytojas Vincas Lukas.

Esant sekmadieniui ir aktoriui skubant į paskutinį Chicago skrendantį lėktuvą, gausiems žiūrovams nebuvo progos ir laiko artimiausiu su aktoriais susipažinti ir pabendrauti, tačiau jų sukurty vaizdų likučiai dar ilgai bus čia prisimenami, nes ir aktorių vaidyba, ir patys tekstai sugebėjo rasti kelią į žiūrovus.

Verta pasveikinti ir LB New Jersey apygardos valdybą, nepabijojusią nemažų išlaidų šiam teatrui pasikviesti, o už malonų bendradarbiavimą Antrą Kaimą besikviečiant padėką priklauso ir LB Philadelphijos apylinkės valdybai. K.J.

Mario Cuomo, New Yorko valstijos sekretorius, po rinkimų sukvietė tautybių atstovus į padėkos priėmimą. Iš k.: Al. Marcelin, Lionė Mathews, Kornelijus Bučmys, OFM, Mario Cuomo, Matilda Cuomo, Kazys Vainius. Nuotraukoj trūksta dar lietuvių grupėj buvusio J. Valaicio, kuris darė šią nuotrauką.

Knygą apie gen. P. Plechavičių leidžia Kario žurnalas. Ji bus apie 350 puslapių, gausiai iliustruota labai retomis nuotraukomis. Knygos leidimo reikalams jau yra gauta aukų. Aukus reikia siųsti Kario žurnalo adresu, nurodant kokiam tikslui. Siųsti: Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Knyga pasirodys kitų metų sausio mėnesį.

Dr. Algis Jonas Žukas, apie kurį buvo rašyta praeitame Darbininko numery, pasižymėjo balistikos tyrinėjimuose. Lapkričio 23 jis buvo specialiai pagerbamas savo bendradarbių. Už pasižymėjimą savo darbe jis yra gavęs padėkos laiškus iš JAV prezidento Jimmy Carter, Armijos sekretoriaus Clifford L. Alexander, Jr., ir iš Amerikos kariuomenės vyriausio štabo generolo Robert J. Baer, kuris rūpinasi kariškų medžiagų išvystymu.

Kun. Stasys Žilys, gyvenęs Romoj, yra dailininkas. Jo paveikslų iš Romos parsivežė Marija Žukauskienė. Šiame prieškalėdiniame apsipirkime bus suorganizuota jo paveikslų parodėlė. Paveikslus bus galima pirkti. Kalėdinis apsipirkimas, rengiamas vyr. skaučių židinio Vilija, bus gruodžio 4, šį sekmadienį, Kultūros Židiny.

Kalėdinį apsipirkimą, arba prekymetį, rengia N.Y. vyr. skaučių židinio Vilija. Prekymetis bus gruodžio 4, sekmadienį, Kultūros Židiny. Pradžiai 12 val.

Balfo vėjus vyksta nuo spalio 15. Savo aukas prašom siųsti New Yorko Balfo skyriaus židininkui šiuo adresu: V. Jasinskis, 85-75 87 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Darbininko kalendorius 1978 metams jau išsiųstas visiems Darbininko skaitytojams. Viršelį puošia dail. Česlovo Janušo kūrinių reprodukcija. Skaitytojai kviečiami prisidėti auka prie kalendoriaus spausdinimo išlaidų sumažinimo. Taip pat kviečiami skaitytojai, kurie dar neatsilygino už laikraščio siuntimą per 1977 ar 1976 metus, tai nedelsiant padaryti.

KEARNY, N.J.

Auksinė sukaktis

Kazimieras ir Ona Buinauskai lapkričio 20 minėjo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Abu yra ankstesnės kartos lietuviai — Kazimieras kilęs iš Vilniaus krašto, Ona — iš Jiezno parapijos.

Į šį kraštą sukaktuvininkai atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą. Žiedus sumainė 1927 Sopuslingosios Dievo Motinos lietuvių bažnyčioje, Harrisone, N.J. (dabar nauja bažnyčia Kearny, N.J.). Išaugino ir išmokslino du sūnus: Charljį vaistininką ir Joną daktarą. Jonas jau miręs.

Sekmadienį jų intencija mišias aukojo klebonas kun. Domininkas Pocius. Pasveikinęs ir palinkėjęs Dievo palaimos, sukaktuvininkam priminė, kad Šv. Tėvo palaiminimą parvė iš Romos grįžtas jų giminaitis kunigas.

Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre sukaktuvininkams buvo surengta vakarienė. Dalyvavo apie 150 svečių. Klebonas kun. D. Pocius sukalbėjo maldą ir priminė, kad sukaktuvininkai per ilgus metus buvo pavyzdingi parapiečiai ir patriotai lietuviai. Sveikino ir dovanėles įteikė vakarienę dalyvavę svečiai.

Laimingų ir dar daug saulėtų dienų mieliem sukaktuvininkam! J. Mėlynis

Woodhavene skubiai reikalinga patyrusi prie siuvamos mašinos darbininkė. Geras atlyginimas. Skambinti tarp 9 val. iki 5 val. vakaro, tel. 846-6170.

Išnuomojami trečiame aukšte du kambariai su modernia virtuve. 76-41 85th Dr., Forest Hills, N.Y. Skambinti 296-8869 po 6 val. vak., o šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į ANGELE KARNIENĘ Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaichiai, Leonia, N.J., per spaudą sveikina savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Užuo siuntę kalėdinius atvirukus, skiria 50 dol. Darbininkui.

A. ir R. Rimai, Reston, Virginia, užuo siuntinę prieššventinius atvirukus, skiria 20 dol. Darbininkui ir 10 dol. Kultūros Židiniui. Visus draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių proga sveikina per Darbininką.

Vyt. Kondratas su šeima sveikina draugus, pažįstamus ir artimuosius Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga. Užuo sveikinimo atvirukų siuntinėjimo skiria 15 dol. Darbininkui ir 10 dol. Kultūros Židiniui.

Jadvyga ir Bagdonas Laucevičiai sveikina draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdom ir Naujais Metais. Sveikinimo atvirukų vietoj skiria 15 dol. Darbininkui.

Valerijonas ir Viktorija Vitkai, Rochester, N.Y., vietoj kalėdinių sveikinimų paštu skiria 5 dol. Darbininkui ir 5 dol. Kultūros Židiniui. Visus draugus ir bičiulius sveikina per spaudą.

Emilija Vaišnoraitė Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina savo bičiulius, pažįstamus ir Katalikių Moterų S-gos 24 kuopos nares, linkėdama visiems ir visom Kūdikėlio Jėzaus palaimos. Vietoj kalėdinių kortelių siuntimo skiria 10 dol. auką Darbininkui.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojais kviečiami prisiųsti auką spaudai remti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Taip pat vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo galite aukoti Kultūros Židinio išlaikymui. Anksčiau prisiuntusieji bus laiku paskelbti laikrasty.

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.